

PTT

825

REVISTA

CERCULUI JURIDIC BĂNĂȚEAN

PREȘEDINTELE CERCULUI

Dr. ALEX. MARTA

PRIMPREȘEDINTELE CURȚII DE APEL TIMIȘOARA

DREPT ȘI ADMINISTRAȚIE

Președintele Comitetului de redacție:

GH. PAVELESCU

Președintele secției III-a a Curții de apel

Prim-Redactor:

VASILE M. THEODORESCU

Primpreședintele Trib. Timiș-Torontal

Director:

Dr. GH. LABONȚIU

Consilier al Curții de apel

Secretari permanenți de redacție:

EUGEN GR. DABIJA

jude-președinte la Trib. Timiș-Tor.

Dr. PETRE BUDESCU

jude-ajutor al Judec. Oc. I. Urb.
Timișoara

EUGEN FENEȘAN

procuror de secție la Trib. Timiș-Tor.

Apare în fiecare lună

12

Abonamente:

Pentru membrii cercului	pe an:	200 Lei
Pentru instanțele judecătorești	" "	300 "
Pentru cei ce nu sunt membri ai Cercului	" "	450 "
Pentru Autorități, Bănci, Societăți	" "	700 "
Pentru Stărnitate	" "	1000 "

Redacția: Timișoara I, Palatul Dicasterial, etaj II, cam. 47

(Cabinetul Prim-Președintelui Tribunalului)

Administrația: Timișoara I, Piața Unirii No. 11

(Biroul Diul avocat Dr. Ioan Deboșan)

CERCUL JURIDIC BĂNĂȚEAN

recunoscut persoană juridică prin Sent. Trib. Timiș-Torontal S. I cu Nr. 243.1932.

Taxa de înscriere 10 lei (odată pentru totdeauna). Cotizație 10 lei lunar, adică 120 lei pe an.

COMITETUL DE REDACȚIE:

N. BARBAT, Dr. ȘTEFAN ISACU, Maior Dr. A. BUNDRĂ, magistrați: Dr. I. ȚENCHEA, Dr. EMIL BOTIȘ, Dr. ROMULUS MICLEA avocați.

COLABORATORI PRINCIPALI D-NII:

AL. ALEXANDRESCU
Judecător de instrucție la Trib. Arad.

NICOLAE ALEXANDRESCU
Judecător de ședință la Trib. T.-T.

MARIUS SABIN ANASTASESCU
Procuror preș. la Trib. T.-Tor.

MIRCEA ANTONINI
Președintele Trib. Caransebeș.

Dr. IOAN BECKER
avocat Timișoara.

ADRIAN BRUDARIU
avocat Timișoara.

VASILE BUTUREANU
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

LAURENȚIU BOTOȘ
Jude-supleant la Trib. Maramureș.

VASILE CALINESCU
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

EUGEN CHIOVSCHI
Judecător de ședință la Trib. T.-Tor.

AL. ST. CONSTANTINESCU
Președinte de secție la Trib. T.-Tor.

SCARLAT CONSTANTINESCU
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

Dr. IOAN COSTA
Judecător de șed. la Trib. Arad.

NICOLAE CRĂCIUNESCU
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

EUGEN DECUSARĂ
Directorul statistice judeciare M. Just.

Dr. TEODOR DIACONESCU
procuror de secție la Trib. Sibiu.

EMIL DIMITRESCU
Preș. sec. I-a a C. de Ap. T.-șoara.

VASILE M. DIMITRIU
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

CONTANTIN DOBOS
Cons. la C. de Ap. din Oradea.

G. P. DOCAN
Cons. la C. de Ap. din București.

VINTILA DONGOROZ
Doctor în Drept, Conf. Univ. avocat.

D. ST. DUMITRESCU
Prim-președintele Trib. Coraș.

Dr. IOSIF E. FARCHESCU
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

NICOLAE GEORGEAN
Pres. de sec. la C. de Ap. București.

VICTOR GODEANU
avocat București.

ALEXANDRU GH. GREFIENS
Prim-Pres. Trib. Târnava-Mare.

Dr. ILIE GROPSIANU
jude-consilier Trib. Timiș-Torontal.

D. IANULESCU
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

Dr. N. IOANOVICI
Prim-Pres. al Curții Adm. Timiș.

VICTOR D. IONESCU
Judecător la Judecătoria mixtă Blaj.

MIHAIL KUȘNIRIUK
Judec.-șef al Jud. de Muncă T.-șoara.

GHEORGHE LAMBRINO
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

GRIGORE LAHOVARY
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

ILIE LUNGULESCU
Proc. Gen. la C. de Ap. din T.-șoara.

NICOLAE V. MANDRU
Judecător-pres. la Trib. Arad.

FILIP MIHAILESCU
Magistrat asist. la Înalta C. de Cas.

SABIN MOLDOVAN
Președinte de sec. la Trib. Arad.

Dr. IOAN MOTOC
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

VIRGIL MURGESCU
Judecător la Judecătoria mixtă Arad.

MIHAI GH. MUȘATESCU
judecător-pres. la Judecătoria Deta.

IOAN NEDELESCU
avocat și publicist București.

NICOLAE NICOLESCU
Procuror la C. de Ap. din Timișoara.

Dr. EUSEBIU NICORESCU
avocat Timișoara.

Dr. GHEORGHE OPREA
avocat Timișoara.

ROMULUS OREZEANU
Prim-Președintele Trib. Arad.

MARIN PARVULESCU
judecător de ședință la Trib. Sibiu.

NICOLAE PAVELESCU
Magistrat asist. la Înalta C. de Cas.

IOAN N. PERIEȚIANU
Preș. sec. II-a a C. de Ap. T.-șoara.

EUGEN PETIT
Cons. la În. C. de Cas. și Justiție.

Dr. GEORGHIU PLOPU
Preș. on. la În. C. de Cas. și Justiție.

PETRE V. POPESCU
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

IOAN D. POPESCU
consilier la C. de Apel Timișoara.

VICTOR C. POPESCU
Președinte de secție la Trib. Bihor.

PETRE POPESCU
Prim magistrat asist. la În. C. de C.

AL. POPARLAN
Magistrat asist. la În. C. de Cas.

IOAN POPISTIU
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

Dr. NESTOR PORUMB
avocat Timișoara.

ANDREI RADULESCU
Cons. la Înalta C. de Cas. și Just.

CONST. GH. RĂTESCU
Preș. În. C. de Cas. și Just. s. II.

Dr. ION RUSALIN
judec. la Jud. rur. Sănnicolaul mare

DIMITRIE SAFIRESCU
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

CONST. SOTIRESCU
Consilier la Curtea de Apel T.-șoara.

TIBERIU TRANDABURIU
Magistrat asist. la În. C. de Cas.

Dr. DIMITRIE VASCAN
Medic-legist al Trib. Timiș-Tor.

FLOREA VASILIU
Judecător-cons. la Tribunalul Sibiu.

IOAN VLADUȚA
Magistrat asist. la În. C. de Cas.

REVISTA CERCULUI JURIDIC BĂNĂȚEAN

ANUL VI. — No. 12

DOCTRINĂ, INFORMAȚIUNI, RECENZII ETC.

GALERIA MARILOR DISPARUȚI.

Jurisconsultul Damaschin T. Bojinca

(1802—1869)

În coloanele acestei reviste s'a mai scris despre ilustrul bănățean Bojinca fiindcă el a fost „jurat-advocat la înalta tablă crăiască a Ungariei și alăturatele ei părți. Nu s'a scris însă suficient spre a pune în adevărată lumină pe acest fost ministru al dreptății (1860), pe fostul profesor de drept (1841) al Academiei Mihăilene și mai ales pe jurisconsultul Bojinca.

Asta nu fără a ne face totodată și reproșuri.

În Iași încă din 1930, sub auspiciile direcțiunii liceului „Mihail Cogălniceanu”, — a apărut o carte cu reale contribuții la viața și activitatea de jurisconsult a lui Damaschin T. Bojinca, datorită doctorandului în drept Gheorghe Ungureanu, funcționar la Arhivelele Stafului din Iași. — Notez că, prin nu știu ce împrejurări vitrege, această lucrare nu a ajuns în Bănat și nu e cunoscută nici directorului Muzeului Bănatului Dr. Ioachim Milioa care, incontestabil, are ochii ațintiți asupra tuturor publicațiilor istorico-culturale referitoare la Bănat.

La Arhivele Statului, d-l Ungureanu a strâns material pentru alcătuirea unei monografii complete asupra instituției de *Jurisconsult al Statului* din Moldova dela anul 1818 până la 1861. — Și cum între anii 1833 și 1861, unul din cei doi jurisconșulți era Bojinca, având la îndemână

și actele prin care compatriotul nostru a fost chemat din Budapesta la Iași, pe d-l Ungureanu, — dată fiind covârșitoarea personalitate a lui Bojinca, — l'a ispitit publicarea acestui studiu

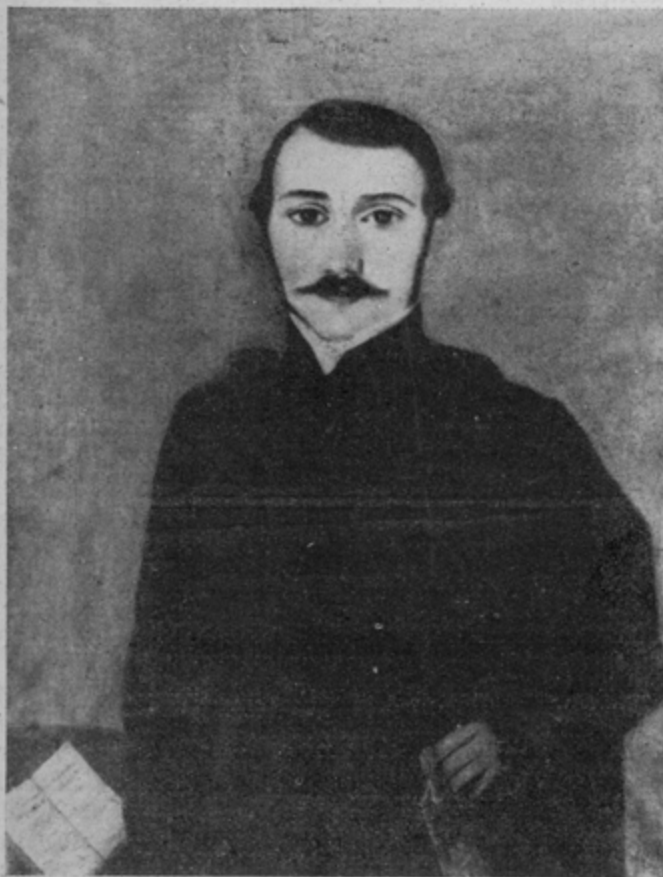
special, fiindcă prezintă toată activitatea ce a desfășurat-o Bojinca, ca jurist, profesor, talmăcitor, scriitor, ministru și director de seminar.

Imi permit deci a face un rezumat al celor scrise de prietenul Gh. Ungureanu, — ținând socoteală de puținele lucruri știute deja în Bănat și despre cari deja s'a scris.

Bojinca a trecut din Pesta în Iași, în urma recomandării lui Asachi, în postul de jurisconsult ce era prevăzut prin art. 300 din Regulamentul Organic pe lângă Ministerul de Justiție.

Erau două posturi, unul era ocupat de *Flehtenmaher* iar al doilea îl aștepta pe Bojinca, care „...între științele lui să însămnă mai ales

și jurisprudența care ca un notorens crăesc o și practisăște în Ungaria...” după cum îl prezintă Asachi Logofetei Dreptății. După un schimb de scrisori și formalități, — la 1 Aprilie 1833 Bojinca sosește în Iași și este întărit ca jurisconsult al Statului cu atribuțiile: a) *de a fi jurisconsult de căpățenie pe lângă Ministerul de Justiție* și b) *de a ajuta comisia pravilelor instituită pentru complectarea și alcătuirea condicilor de legi ce ar fi trebuitoare principatului Moldovei.*

Anaforalele Divanului Domnesc ce urmau a fi întărite de Domn cu respectivul hrisov, trebuiau să treacă mai întâi prin biroul jurisconsultilor, cari după ce citeau anaforaua redactau „observația lor juridică”. Multe erau asemenea anaforale, căci se eliberau 6—700 de observații jurisconsulte pe an. Bojinca s'a impus, prin adâncă sa pricepere, în toate cercurile, ca o somitate juridică.

Pe lângă această grea sarcină îi mai revine și aceia ca de trei ori pe săptămână să participe la traducerea condiceii. Tot Bojinca s'a îngrijit apoi de tipărirea, corectura și eventualele îndreptări ale condiceii politicești.

Această atribuție fusese pe seama a șase boeri, dar fiindcă lucrarea mergea târăgănat, a fost trecut în sarcinarea pe seama celor doi jurisconști, cari complectau totodată tălmăcirea cu orânduirile noi introduse de Regulamentul Organic și cu obiceiurile pământului.

Bojinca arată Logofetei printr'un larg raport toate greșelile ce s'au strecurat în traducerea unor paragrafuri, apoi la sfârșitul condiceii tipărește un dicționar al cuvintelor tehnice „formulate din alte limbi”.

Împreună cu Flehtennaher, Bojinca alcătuiește în 1833 un proiect de pravilă pentru îndepărtarea din proces a judecătorilor ce sunt rude cu împriuinții. În 1834, tot împreună, face un alt proiect de pravilă referitor la îndeplinirea datoriilor după sănături, ei strâng material pentru acest proiect din condica Tivilă, Basilicale și Codul lui Justinian.

Când în 1834 se retipărește *Hrisovul Sobornicesc* din 1785, Domnul poruncește ca Bojinca și Flehtennaher să-i facă îndreptările necesare precum și lămuririle spre a corespunde timpului.

În 1836 e numit în comisiă pentru traducerea legilor grecești moderne.

În 1851 e numit pentru „îndreptarea și complectarea condiceii politicești după un sistem mai pe înțeles”.

Ca jurisconsult și examinator al celor ce voiau să devină avocați sau jurisconști particulari, în 1851 examinează pe aga *Atanasie Paun* care obține raport favorabil.

În 1841 Bojinca fu numit profesor la Academia Mihăileană. Cursul predat de el este azi, în manuscrisul original, în proprietatea d-lui Gh. Ungureanu-Iași, cuprinde 432 pagini plus 21 pag. ce servesc de scară (tablă de materie) și 4 pag. pentru trimiterea la diferite materii. Formatul e de jumătate coală de hârtie. Cursul este metodic și înțelept întocmit. Manuscrisul a ră-

mas necunoscut până ce l'a descoperit d-l Ungureanu. Sperăm să fie dat publicării.

În 1834, Mitropolitul Veniamin Costachi vroind a organiza „*Seminaria dela Socola*” îl convinge pe Bojinca să fie Rector al Seminarului, ceea ce a fost timp de șase ani. Bojinca, în acel timp, a stăruit de s'a complectat Seminarul cu întregul curs gimnazial precum și cu cursurile teologice.

La Academia Mihăileană, Bojinca predă „*Regulamentul organic comentat și condica civilă și criminală*”. În 1843 predă *Dr. civil Roman și al Moldovei anul II de legi*, iar în 1846: *Civilul, Romanul și dr. civil al Moldovei*. La cursuri, Bojinca se servea de „*Învățătura legilor Impărătești*”, scrisă de el în 1833—34.

În Moldova bucurându-se de o deplină cinste, Damaschin Bojinca dobândi și ranguri de boerie. Așa în 1835 este *mare paharnic*; în 1841 este ridicat la rangul de *ban*, la 1848 e numit *agă*. În acest an este și împământenit.

În 1860 luna Mai fu numit *Ministru al dreptății*, demnitate ce o avu până la finele anului 1861. În acelaș an se retrage din viața publică căci postul de jurisconsult a fost desființat. Bojinca se retrage la moșia arendată *Salcea județului Botoșani*. Terminându-se acest contract arendază moșia *Dumbrăveni* din acelaș județ, dela Ana Balș. Acolo moare în 17 August 1869 în mijlocul familiei. A avut șase copii din căsătoria cu *Casandra Goian*, vâstar de veche familie boerească originară din Bucovina.

Azi n'a mai rămas nici un urmaș prin Iași.

Osemintele lui Damaschin Bojinca au fost aduse în Iași și depuse într'un cavou frumos la cimitirul Eternitatea. Pe crucea de fier a mormântului se scrie:

„*Aici repauzează Aga Damaschin Bojinca fost jurisconsult și Ministru Dreptății al Statului Moldovei. Născut 1802. Decedat 1869 Aug. 17*”.

Iată ce a însemnat bănățeanul nostru în treburile și orânduirea publică din Iași și Moldova! Așteptăm din partea d-lui Gh. Ungureanu și alte date tot atât de prețioase cu privire la Bojinca, fiindcă, dată fiind covârșitoarea lui personalitate el trebuie să fi avut relații prietenești cu *Asachi*, *Kogălniceanu*, *Alexandri* și ceilalți lucaferi ai epocii în care a trăit.

Până atunci însă, aducem prinos de cunoștință iscusitului cercetător *Gh. Ungureanu*, asistent la catedra de istoria vechiului drept românesc dela Facultatea Juridică Mihăileană.

AUREL BUGARIU
publicist, Iași

CLASICISM ȘI ROMANTISM JURIDIC.

(Urmare *)

SOCIOLOGISM MATERIALIST. Leon Duguít. Care e concepția sa în privința Dreptului?²³).

E concepția pur evoluționistă prin realismul său, integral, absolut și exclusiv. Nici-o doctrină nu se găsește mai brutal și mai incisiv la antipodul doctrinei clasice, care dela Revoluția franceză și până azi domină legislațiile mai tuturor popoarelor europene și transatlantice, ca această doctrină juridică a marelui Duguít. Ea a răsturnat fundamental principiile de bază și ale dreptului nostru privat și ale dreptului public, înlocuindu-le cu nouile și revoluționarele principii ale Școlii realist-pozitiviste a dreptului.

Să examinăm mai de aproape lucrurile.

În ce privește dreptul privat, caracterele esențiale ale acestuia, așa cum rees ele din legislațiile inspirate de Declarațiunea drepturilor omului și cetățeanului și implicit de Codul Napoleonian — zice Duguít în Conferințele ținute în Argentina la Buenos-Aires, — sunt două și anume: caracterul individualist și caracterul metafizic al dreptului.

Este individualist, pur individualist, dreptul nostru privat de până acum fiindcă el vizează doar apărarea, ce zic! — conservarea intactă, exclusivă și absolută a întregului mănunchiu de drepturi, personale și individuale, cu care — s'a susținut — orice om se naște, trăiește și moare, — fiindcă natura noastră omenească însăși este care i le-a dat, — și care ansamblu formează aceeași juriști, cu un termen tehnic, îl denumesc dreptul subiectiv al omului.

Astfel, ca să exemplificăm lucrurile, sunt drepturile la libertatea noastră: — de a face sau de a nu face ceva, de a crede sau de a nu crede în ceva, de a gândi sau a nu gândi ceva și așa mai departe; drepturile privind proprietatea noastră, adică facultatea de uz, de neuz și de abuz al ei; drepturile la siguranța persoanei noastre fizice și la activitatea, de orice natură și sub orice formă, a persoanei noastre moral-intelectuale, caracterizată, în civil mai ales, prin excesiv de extinsă facultate a noastră de a contracta cu altul, de a făptui acea

ce voiești, de a realiza aceea ce te îndeamnă gustul și te împinge fantezia.

Și ca o eclatantă dovadă despre acest caracter individualist al dreptului privat e suficient să reamintim doar câteva puncte din faimoasa **Declarație a drepturilor omului**, suport general al legislației noastre europene și sursă aproape exclusiv inspiratoare până acum a acestora.

Astfel, iată ce citim în această Evanghelie a Revoluției secolului al XVIII-lea:

Art. 1. Oamenii se nasc și rămân liberi și egali în drepturi;

Art. 2. Scopul oricărei asociațiuni politice e conservarea drepturilor naturale și imprescriptibile ale omului. Aceste drepturi sunt: libertatea, proprietatea, siguranța și rezistența la opresiune.

Art. 4. Libertatea consistă în puterea de a face tot ce nu vatămă altuia. Astfel, exercițiul drepturilor naturale ale omului n'are margini decât pe acelea ce asigură celorlalți membrii ai societății bucurarea de aceleași drepturi. Aceste margini nu pot fi determinate decât prin lege.

Art. 5. Tot ce nu e interzis de lege nu poate fi împiedecat; iar art. 3 dela Titlul I din Constituția franceză din 1791, desăvârșește principiile acestea individualiste, edictând această fulminantă propoziție: Puterea legislativă nu va putea face nici o lege care ar putea să atingă și să pună obstacol exercițiului **DREPTURILOR NATURALE** și civile, ale omului.

În același spirit pur individualist sunt redactate mai toate Constituțiile și legislațiile moderne.

Prin urmare, scurt, precis și categoric: omul ca individ are numai drepturi, datorii nu se prea observă, iar Societatea, fie în stare haotic-empirică, fie organizată în Stat, are numai datorii, — drepturi nu i se acordă, — de a le apăra, de a le conserva, de a face cât mai desăvârșit posibilă manifestarea acestor drepturi naturale și individuale ale omului.

Dar am spus — zice Duguít — că o altă distincție a dreptului nostru privat de azi o reprezintă caracterul său metafizic.

În adevăr, am văzut că la baza legislațiilor moderne stă dreptul subiectiv al omului, adică acel complex de aptitudini, facultăți, libertăți, aspirații, puteri, ce pot să se manifeste, să se exercite, să se realizeze fără piedecă, fără frână, fără obstacol.

*) A se vedea pag. 442 și urm. din No. 11/1937 al acestei reviste.

²³) Vezi lucrarea noastră: *Evoluția dreptului și exegeza legii*.

Dacă însă am merge mai în adâncul lucrurilor și am încerca să prindem în două cuvinte aceeași constituie esența specifică a dreptului subiectiv, apoi credem că nu greșim dacă l-am defini: puterea ce eu o am de a impune chiar prin forță, prin forța sancțiunilor edictate de lege, de a impune deci altora propria mea voință.

Iată, spre lămurirea mai deplină a lucrurilor, câteva exemplificări în concreto a acestui drept subiectiv ce se găsește la baza oricărei legislații de azi a națiunilor europene.

Să luăm dreptul la libertate, cel mai larg, mai sfânt și mai bogat dintre drepturi. Ce e libertatea? E puterea de a impune altuia respectul voinții ce mă stăpânește la un moment dat de a-mi desvolta nestăpânit, liber deci, activitatea mea fizică, morală și intelectuală.

Să luăm dreptul de proprietate. Ce este el? E puterea de a impune altora respectul voinții mele de a uza după plac de un lucru pe care eu îl dețin cu titlu de proprietar.

Să luăm în sfârșit dreptul de creanță. Ce este el, dacă nu puterea de a impune debitorului meu respectul voinții ce o am ca el să execute prestațiunea datorată.

Deci, oricum am privi lucrurile, dreptul subiectiv implică totdeauna două voințe față în față: una impunându-se celeilalte, una superioară celeilalte, una comandând celeilalte. Așa fiind, realmente dreptul subiectiv nu reprezintă nici mai mult nici mai puțin decât o ierarhizare de puteri vizând și natura și calitatea acestei misterioase substanțe fiindând în Cosmos, și care se numește voință.

Ne găsim așa dar acum în plină filosofie spinozistă și par'că auzim pe autorul Eticei, *more geometrico demonstrata*, strigând dinapoia secolului spre a ne defini adevăratul substrat al dreptului subiectiv:

Per substantiam, (id est per voluntatem, id est per jus subiectivum — zicem noi —) *intelligo id quod in se est et per se concipitur, hoc est id cuius conceptus non indiget conceptu alterius rei a quo formari debeat* ³⁴).

Or, mai metafizic — (adică mai depărtat de experiență și mai apropiat de abstracțiunea idealității pure) — decât caracterul substanțial al

acestei voințe ce se găsește la baza dreptului subiectiv (substanță misterioasă — voința — impunându-se unei alte substanțe misterioase — tot voință) și postulat doar ca atare în mod abstract de către rațiune dar nu smuls din realitatea concretă a lucrurilor, mai metafizic decât acest caracter substanțial al voinții, ce poate să fie?

Ei bine, astăzi dreptul, printr-o evoluție neîncetată, afirmă Duguit, s'a depărtat și se depărtează tot mai mult de caracterele individualist și metafizic ce i-au constituit până acum esența, îndreptându-se spre caracterele perfect opuse: socialist așa zicând — și realist totodată, al naturii sale.

Aceasta va să însemne că nu drepturile individuale ale fiecăruia din noi și ale omului în genere va să preocupe exclusiv astăzi legislația pozitivă a neamurilor, ci datoriile pe care omul individ trebuie să le aibe față de Societatea în mijlocul căreia trăiește, datorii la îndeplinirea cărora ne obligă principiul pozitiv al Solidarității. Și iarăși, nu o substanță de natură metafizică, precum e voința în concepția dreptului subiectiv, va să se găsească la baza dreptului pozitiv al zilelor de azi, ci adevărul funcțiilor sociale pe care fiecare ins, trăind în Societate, va să le îndeplinească prin situația lui, prin ființa lui fizico-morală, prin bunurile lui, prin întregul complex al capacităților, aptitudinilor, facultăților lui, cu un cuvânt, al tuturor libertăților lui garantate doar spre acest scop social de către lege.

S'a zis deja de peste 2000 de ani de marele filosof peripatetic al antichității, Aristot, că omul e o ființă politică, în sensul de ființă socială. Și pe bună dreptate. Căci un om absolut izolat, un Robinson Crusoe trăind singur în izolarea insulei lui și încă bucurându-se de drepturi, — nu există pe pământ. Omul, prin a sa natură și prin a sa destinație, e făcut să viețuiască doar în Societate. Ca atare, nu poate fi vorba nicicând de drepturi pur individuale, născute cu omul, superioare și anterioare Societății în care el trăiește. O afirmație de natura acesteia ar reprezenta o contradicție in adjecto; tot dreptul implicând cel puțin un raport între două subiecte.

Prin definiție deci drepturile presupun socialitatea și, mai mult, coexistența cași cooperarea indivizilor la un moment dat. Așa că de aci se vede cât de subred este caracterul lor individualist, iar concepția clasic-individualistă a dreptului cât de nefondată se arată.

³⁴) Spinoza, *Ethica more geometrico demonstrata* et in quinque partes distincta. Liber I: „Prin substanță (adică prin voință, adică prin drept subiectiv — zicem noi) înțeleg aceea ce în sine este și prin sine se concepe: adică aceea al cărei concept nu are nevoie de conceptul altui lucru spre a se forma”.

Trăind în Societate și supus dela natură imperativelor Solidarității ce se găsește la baza ei, omul deci nu mai are acum doar drepturi individuale ci obligațiuni, datorii sociale, obligația de a-și conduce astfel viața, ca prin desfășurarea ei să crească, nu să scadă sau să se distrugă, principiul solidarității sociale. Prin urmare, Societatea în mijlocul căreia trăiește impunându-i lui/respectul Solidarității, omul se obligă el pe el însuși prin datorie și nu obligă pe altul prin drepturi, se obligă prin însăși acest fapt la îndeplinirea cât mai desăvârșită a rosturilor, deci a funcțiunii sale, în Societatea în care își duce existența.

Viața așa dar socială nu-i conferă drepturi ci-i distribuie funcții, pe cari îl obligă să le îndeplinească în folosul tuturor, deci și al său propriu.

Astfel în lumina acestor principii, libertatea nu mai e, ca în concepția individualistă, dreptul de a face tot ce nu vătămă altuia și, cu atât mai mult, dreptul de a nu face nimic, ci datorie de a-și îndeplini fiecare funcția socială ce-i incumbă prin însăși faptul trăirii sale în Societate, datorie care îi impune și obligația dezvoltării individualității tale psiho-fizice, — spre a folosi cât mai mult Societății, și obligația unei neîncetate activități spre propășirea aceleiași societăți din care faci parte.

Tot asemenea, proprietatea nu mai e un drept absolut, exclusiv, sacru și inviolabil, de a nu cum poftesti de bunurile tale, ci acel ce deține o bogăție prin însăși acest fapt el are o funcție socială de îndeplinit și anume aceea de a întreține, cultiva și dezvolta bogățiile până într'atâta, ca ele să devină un izvor de cât mai mare îmbelșugare pentru membrii întregii Societăți, în care și prin care își duce existența.

Nu mai vorbim de dreptul public, în care dogmele clasice despre suveranitatea Statului — acesta socotit ca o individualitate cu o existență de sine stătătoare — și despre dreptul natural al individului ce călă să fie conservat de Stat — (Art. 2 din Declarația drepturilor omului) — Stat și individ elemente pur metafizice. — Statul, ca personalitate aparte și distinctă de indivizii ce-l compun, neexistând în realitate, tot așa cum nici individul cu drepturi naturale și înăscute lui nu există, — nu mai vorbim de aceste dogme clasice ale dreptului public cari de către Duguit au fost înlocuite cu noțiunea pur realistă, pur pozitivistă și pur științifică a serviciilor publice, pe care organele, instituțiile, autoritățile Statu-

lui le îndeplinesc, noțiune ce va să devină elementul fundamental al dreptului public modern ²⁵⁾.

Prin urmare, ca să conchidem, în ce privește doctrina juridică a lui Leon Duguit, se vede cât de tranșant se înfățișează caracterul ei socialist și realist totodată, spre diferență de caracterul individualist și metafizic al dreptului clasic de până acum.

De unde provine această concepție juridică a lui Duguit? Evident din cealaltă concepție a pozitivismului filosofic al lui Aug. Comte sub decisiva influență a căruia se pare că a stat permanent maestrul.

Să ne mai întrebăm la ce se reduce filosofia pozitivistă comtiană? Pur și simplu la un materialism integral al realității intra și extraumane. Omul, fie ca viață sufletească fie ca viață fizică, e fruct al materialității exclusive. A vorbi deci de o voință independentă, de o individualitate liberă de o personalitate spirituală sau de o conștiință morală cu chemări imperative, e a ne afla.

²⁵⁾ Credem că nu e fără interes să relevăm în concepția filosofico-juridică a lui Duguit o foarte ciudată contradicție. În adevăr, sistemul său juridic înlătură existența indivizilor ca subiecți de drepturi — bazate pe voința omenească — pentru că voința e o iluzie metafizică, iar individul, ca atare, o ficțiune, el neavând realitate decât în și prin societate. De aci negarea drepturilor omului și înlocuirea lor cu datorii lui de a-și îndeplini funcția socială la care-l obligă principiul solidarității sociale. De altă parte, nici societatea organizată — Statul — în sistemul lui Duguit, nu are o realitate de sine stătătoare — deci și ea e o iluzie metafizică, — fiindcă Statul, societatea, nu reprezintă decât o sumă de existențe individuale, o sinteză de voințe individuale, deci propriu vorbind, un număr de iluzii metafizice și nimic mai mult. De aci, din inexistența Statului ca individualitate reală negarea dreptului său de suveranitate, negarea drepturilor și puterilor lui de comandă asupra indivizilor și înlocuirea acestora cu principiul realist al serviciilor publice pe care Statul e obligat să le îndeplinească. Concluzia logică: individul nu există decât prin Societate, iar societatea nu există decât prin individ, deci și individul și Statul, în concepția lui Duguit, n'au, mai la urma urmei, nici-o realitate. Și totuși, irealitatea unuia dă ființă celuilalt și viceversa. Neantul creator de existențe, iată la ce inadvertență logică și la ce contradicțiune inextricabilă ne poate duce, în această concepție, prea pătimăsa îndrăgostire de realismul pozitivist și oroarea exagerată de beția metafizică.

Vezi și D. Draghicesco: La nouvelle cité de Dieu. La voie. Paris p. 399—400.

zice această filosofie, dincolo de adevărul pozitiv al lucrurilor, deci dincolo de știință.

Cât privește existența sa, omul nu înseamnă nimic decât în și prin Societate. Aceasta e singura realitate, omul nefiind decât celula componentă — servă și plecată — a ei.

Iată cât de strâns se leagă acest sociologism metafizic al lui Aug. Comte, care neagă și realitatea individualității noastre și realitatea spiritualității noastre, de concepția sociologismului materialist al lui Duguit — care, deasemenea, tăgăduind omului personalitatea-i liberă, independentă și spirituală, îi tăgăduiește eo ipso și drepturile, transformându-le în simple funcții³⁶⁾, obligațiuni sau sarcini de îndeplinit față de singura realitate adevărată care e Societatea.

Dar dacă este astfel, dacă Societatea e totul, iar omul prea puțin, dacă Dreptul își are fundamentul în Societate (care n'are nimic spiritual într'ansa) în manifestările ei concrete, în faptele ei materiale, atunci cum mai e posibil să se caracterizeze această concepție clasicism juridic când ea, în absența oricărui element rațional intrânsa, element rațional care el definește clasi-

³⁶⁾ Vom arăta cu alt prilej că dacă Duguit ca și inspiratorul său Aug. Comte înlătură din domeniul juridic noțiunea de drepturi înlocuindu-le cu simple funcții, apoi aceasta provine de acolo că și unul și altul tăgăduiesc personalitatea spirituală a ființei omenești, socotind-o pe aceasta — ca pe oricare existență inumană — lipsită de spirit și absentă în conștiința morală.

Or, dacă tăgăduiești că a noastră ființă s'ar compune și dintr-o realitate spirituală, fatal trebuie să tăgăduiești și că omul ar avea vre-un drept. Căci drepturile numai pe o substanță sufletească — adică pe un subiect moral de sine stătător — se pot altoi, ca fructe naturale ale acestuia.

Altminteri, în lipsa spiritului le lipsește și lor sursa justificatoare, reprezentând ele în realitate doar funcții ale organismului social față de care omul e doar o expresie și accidentală și fără de valoare.

E întocmai ca în filozofia materialistă care socoate sufletul pur și simplu ca o sinteză a funcțiilor fiziologice ale corpului nostru (Haeckel, *Les enigmes de l'unt-vres* p. 230; Vezi și lucrarea noastră: *Energia spirituală* — R. Vâlcea.)

De altminteri identitatea de termeni utilizați de Duguit în concepția sa juridică și de materialisti în concepția lor filosofică — funcții la unul funcții la ceilalți — e destul de revelatorie în această privință, pentru a ne vedea cât de strânsă e legătura de filiație între o concepție și cealaltă.

cismul, e în exacta înțelegere a lucrurilor o concepție realist-materialistă a Dreptului?

MORALISM JURIDIC. Ripert. Concepția sa juridică se bazează pe identitatea funciară a dreptului și a moralei. „Nu există — zice el — realmente între regula morală și regula juridică nici o diferență de domeniu, de natură și de scop. Nici nu poate să existe fiindcă Dreptul trebuie să realizeze justiția, iar ideea justului e o idee morală. Există însă o diferență de caracter. Regula morală devine regula juridică grație unei înjunțiuni mai energice și unei sancțiuni exterioare necesare scopului de atins. Ea se încarnează și se precizează prin elaborațiunea tehnică a regulii juridice. Când această regulă e astfel definită și sancționată de legislator, ea se separă de regula morală care-i servă de fundament, în acest sens că dreptul identificându-se cu ordinea juridică stabilită își ajunge sie însuși așa zicând; el dă regula și poartă sancțiunea; el se mulțumește cu ascultarea legii fără a ține socotală de motivele acestei ascultări“³⁷⁾.

Morală sau drept — așa dar — în fond sunt același lucru. Identitatea lor e mai presus de orice îndoială, iar cei ce au cugetat și cugetă încă altfel sunt într-o profundă eroare.

Căci Dreptul nu e nici mai mult nici mai puțin decât ideea morală devenită principiu juridic prin scoborârea ei în cadrul pozitiv al legii.

Cât privește caracteristica definitorie a dreptului față de morală, apoi ea e consumată integral în elementul de constrângere exterioară, adică în elementul sancțional, care în domeniul guvernat de drept e cu mult mai accentuat, mai concret, mai sensibil și mai prompt decât în domeniul guvernat de morală.

Această esență morală care parfumează principiile juridice se arată a fi mai eloquentă în materia obligațiunilor din dreptul civil.

Căci fundamentul acestor obligațiuni nu se poate găsi nicăiri decât în ideea morală ce le stă, ca sursă inspiratoare și generatoare, la bază.

Să exemplificăm oarecum lucrurile.

Ca să știm dacă o convenție ce s'a încheiat cuprinde un obiect licit sau ilicit, ca să știm dacă un contract prin dispozițiile lui atinge bunele moravuri, ca să știm dacă un act e săvârșit prin fraudă sau prin bună credință, ca să știm dacă cineva s'a îmbogățit în cadrul justului sau injustului, ca să știm dacă specula ce se impută unuia sau altuia e permisă sau ba, etc., etc., ca să știm toate acestea și multe altele, va trebui în

³⁷⁾ La règle morale etc. p. 11.

prim rând să subsumăm faptele respective unei concepții morale și unei ierarhii de valori etice, pentru că numai în lumina acestora ele își pot căpăta deslegarea potrivită.

Deci apelul la morală, iată drumul soluțiilor juridice în problemele amintite.

Dar morală își va spune cuvântul nu numai în ce privește materiile dreptului, dar și în ce se referă la interpretarea lui.

Pentru că în variatele ipoteze juridice sub care părțile își precizează punctul de vedere înaintea instanțelor, judecătorul odată ce-și circumscrie — conformându-se poruncilor legii — activitatea-i la individualismul speței, va trebui să aleagă, între multiplele cărări ce i se îmbie ca să meargă spre a rezolva pricina, pe aceea care respectă firește dispozițiile legii dar nu încalcă, interpretând-o, nici imperativele etice.

Fiindcă înțelegă numai în cadrul ideii morale, dominantă la un moment dat în conștiința omului și a Societății legea își relevă cu adevărat ființa și își va impune cu hotărâre forța.

Altfel nu.

Iată în câteva cuvinte gândul lui Ripert în ce privește fundamentul și natura Dreptului.

Ei bine, față cu o atare precizare a problemei, Bonnetcase afirmă că ne aflăm aici în plin romantism. Mai mult. Această concepție reprezintă manifestarea supremă a romantismului juridic. De ce? Fiindcă — zice Bonnetcase — deși Ripert pune la baza Dreptului ideea morală el nu ne spune care e această idee morală. Și atunci, fiecare o va concepe în felul său; deci suntem proiectați în sentimentalismul cel mai pur sau, ceea ce înseamnă același lucru, rețrăim grandioasa epocă a romantismului.

Numai că Bonnetcase se află credem noi în eroare, pentru că Ripert ne spune care e morală ce se găsește în mare măsură și va trebui să se găsească la baza Dreptului. E morală creștinismului catolic²². Ceea ce înseamnă că regulile ei

²²) Și pentru a evidenția mai bine acest lucru, ne permitem să reproducem doar câteva rânduri din interesanta operă a maestrului, în care concepția sa juridică amintită mai precis se relevă și mai lămurit se exprimă.

„Juristul nu poate uita că dreptul trebuie să se așeze unei Societăți umane **fondată pe morală creștină**. Această morală, prin concepția sa particulară asupra scopurilor omului în această lume, impune o serie de reguli care nu tind numai să asigure respectul aproapelui, dar tot așa să perfecționeze sufletul.

„E un cod foarte precis al datoriilor omului către Dumnezeu, către semenii săi și către el însuși.

sunt în afară de individ, în afară de voința lui, în afară de subiectivismul lui, încadrate în textele sacre și imutabile — cași dogma — ale Sfintei Scripturi, și pogorite, într'ânsele, fie direct din gura Divinității însăși fie indirect prin inspirația ei revelatoare.

Și atunci unde mai e Romantismul sentimentalității capricioase într-o astfel de situație?

PSIHOLOGISM JURIDIC. Duguit. În concepția juridică a acestui autor de mare valoare și de impresionantă noutate s'a operat una din cele mai interesante conversiuni.

În adevăr, pe când în lucrările sale anterioare Duguit se relevă — precum am arătat — ca cel mai fidel reprezentant al sociologismului materialist — punând fundamentul Dreptului exclusiv în realitatea concretă, schimbătoare și materială a faptelor sociale, — în opera sa de

„Observarea acestor reguli morale nu se face decât cu mare greutate căci ele lovesc și interesele private și egoismul natural al omului. Dar civilizația nu va face progrese decât în măsura în care ele vor triumfa.

„Și dacă e astfel, cum va putea să se dezintereseze dreptul de niște reguli (moral religioase) cari, devenite apoi reguli juridice, guvernează raporturile dintre oameni?

„Nu e vorba bineînțeles să impunem regula juridică în numele moralei religioase, aceasta ar fi o poziție inadmisibilă într-o societate modernă care ține la libertatea de gândire. Dar există reguli juridice, pentru care nu e altă justificare decât regula morală care le servă de bază și această regulă morală însăși nu se justifică decât printr-o anumită concepție religioasă asupra lumii” (op. cit. p. 29).

„Ar fi absurd fără îndoială să pretindem că n'a existat înaintea Creștinismului, că nu poate exista în afară de el, o morală capabilă să guverneze raporturile omului cu semenii săi sau să-i îmbunătățească sufletul.

„Dar trebuie să constatăm cu toată hotărârea că societățile occidentale fiind societăți creștine dreptul nu poate să se dezintereseze de o morală care dacă ar fi integral respectată, el ar deveni inutil... (Ibidem p. 34).

„Negreșit va trece mult timp până ce toate preceptele moralei creștine vor reuși să devină reguli juridice (p. 30).

„Dar pentru că această morală a triumfat în lume, este cu neputință ca ea să nu fi modificat și încă profund dreptul etc. (p. 34—35).

Se vede prin urmare din aceste câteva citate că Ripert pune la baza Dreptului nu orice morală, creație a gustului individual și a fanteziei fructifere a omului, ci morală creștină — una și singură pentru toată lumea —

mai pe urmă³⁹⁾ sursa dreptului n'o mai găsește în afară ci înăuntrul nostru și anume în aceste două sentimente ale ființii omenești care sunt: sentimentul socialității și sentimentul justiției⁴⁰⁾.

Aceste sentimente, dar mai ales cel al dreptății, sunt așa de înrădăcinate omului că ele se găsesc în sufletul lui ca ceva dat, înăscut, impus dela natură, pentru că în orice epocă ne-am afla și pe orice treaptă de civilizație ne-am găsi sentimentul Justiției cași sentimentul socialității domină pe toți oamenii.

odată ce ea e de origină supra umană și supra terestră.

Și tocmai fiindcă Ripert nu vrea să știe de altă sursă a dreptului de cât cea reprezentată prin această morală, Jean Dabin îi impută ignorarea celeilalte surse. În această privință, sursa dreptului natural, adică natura rațională a ființii noastre. (La Philosophie de l'ordre juridique positif. p. 292—300).

Această natură rațională a omului, este alături de morala creștină izvorul regulilor juridice.

Cea dintâi ne dă regula juridică sub forma restrânsă, condensată, generală, universală și prea puțin precisă a așa numitelor **principii prime** ale Dreptului, impuse de însăși natura noastră omenească, sau aceea ce cu un cuvânt tehnic se cheamă **jus naturale** —; cea de a doua ne dă regula juridică ipostaziată sub forma eterizată, superioară și oarecum absolută a principiilor etice, edictate omului pe calea revelației supranaturale.

Cum și rațiunea omenească — sursă a Dreptului natural, și morala creștină — sursă a Dreptului revelat — sunt opere ale aceluiaș creator, însemnează că un singur autor — Dumnezeu — se găsește la baza tuturor preceptelor generatoare de drept în lume.

³⁹⁾ Traité de droit constitutionnel.

⁴⁰⁾ Este interesant de observat această conversiune juridică a marelui Duguit, și pentru a o face mai relevantă, vom reproduce câteva rânduri din lucrarea sa mai nouă — **Tratat de Drept constituțional** — în această privință.

Pe când în lucrările sale anterioare Duguit asemăna Societatea cu un organism viu — identic organismului nostru corporal — supus, prin urmare, unui determinism guvernat de legi fixe și imuabile, organism față de care instituțiile pe care el se sprijină și prin care el se manifestă — instituții printre care se numără în prim rând instituțiile juridice — nu sunt decât simple organe prin care ea își îndeplinește diferitele-i funcții, — precum, prin organele corpului nostru, acesta își îndeplinește variatele-i funcții fiziologice —, pe când dar în lucrările sale anterioare Duguit pune sursa dreptului exclusiv în realitatea concretă, sensibilă, exterioară, mereu în schimbare, absentă în libertate și lipsită de conștiință a faptelor sociale, în lucrarea aceasta de mai pe

Ce înseamnă aceasta? Nimic altceva decât că spiritul lui Duguit în anii săi din urmă a putut să descopere eroarea unei concepții juridice materialiste care prin însăși formula sub care se prezenta, de negațiune a tuturor valorilor morale, ideale, raționale, sau spirituale în construcția normelor de drept — distrugea noțiunea Dreptului însuși.

Căci cine nu pipăie dintr'o dată slăbiciunea urmă a trebuit — recunoscându-și eroarea — să scrie unele ca acestea:

„Adevărata sursă creatoare a dreptului nu e decât acea stare de conștiință pe care o formează în spiritele noastre acești doi factori esențiali: **sentimentul socialității și sentimentul justiției**.....

„Vorbesc de sentimente fiindcă eu aplic cuvântul la un alt element care joacă în formarea normei juridice un rol considerabil pe care în **precedentele mele lucrări am săvârșit marea eroare de a nu-l pune suficient în relief**, element despre care e mai ușor a spune ce nu este decât ce este și care este sentimentul justiției (Op. cit. Vol. I. p. 114).

„Vorbind de sentimentul de Justiție, eu n'am în vedere decât noțiunea mai mult sau mai puțin vagă ce oamenii își formează la o epocă anumită și într'un grup dat despre ceea ce este just și injust.

„Noțiunea justului sau injustului este infinit variabilă și schimbătoare. Dar sentimentul justului și injustului e **un element permanent al naturii umane**. El se regăsește în toate epocile și pe toate treptele civilizației, în sufletul tuturor oamenilor, la cei mai savanți cași la cei mai ignoranți.

„Ce este exact vorbind sentimentul de justiție și care este partea sa în formarea regulii de drept, e o problemă foarte grea și foarte complexă pentru a-i schița aici soluția.

„Acest sentiment însă nu poate fi contestat. Se poate chiar spune că el se afirmă cu atât mai multă forță, cu cât i s'au adus atingeri mai profunde.

„Crimele monstruoase, comise contra Justiției de către o națiune de pradă, au provocat în lume o imensă mișcare de reprobare și niciodată sentimentul justiției nu s'a arătat mai puternic decât în timpul faptelor abominabile ale marelui războiu.

„Ele au ridicat la toate popoarele un val de indignare ce le-au unit într'o strânsă coalițiune.

„Să nu ni se riposteze că noțiunea de justiție e un simplu ideal fără forță practică.

„Spectacolul la care am asistat demonstrează peremptoriu că sentimentul de justiție este o puternică realitate și că prin urmare concepția pozitivă a dreptului fondată pe dublul sentiment al socialității și al Justiției nu e o himeră”. Ibidem.

sistemului sociologiei materialiste în genere și în chestie de drept în specie?

Dreptul? E regulă de conduită și normă de viață, deci poruncă, ordin, imperativitate. Dar cum poți smulge porunca din realitatea concretă a faptelor sociale? Acestea ne arată numai ceea ce au fost și ceea ce sunt. Ceea ce trebuie să fie — ele sau noi — nu ne-o spun. Or dreptul cu ceea ce trebuie, cu imperativul nu cu indicativul vieții noastre se ocupă. Acest imperativ nu-i de esență materială deci, — ci morală, nu ne vine dinafară ci din năuntru, nu izbucnește din materie ci din spirit. Mai mult. Cine zice imperativitate zice libertate, căci cum ai să poți îndeplini porunca, norma, ordinul, dacă nu ești liber. Or libertatea — deasemenea — nu în afară ci înăuntru nostru se găsește, nu în domeniul naturii fizice — aci determinismul riguros domnește — ci în domeniul naturii spirituale a omului.

Convins acum și marele Duguît de aceste adevăruri a trebuit să sufere conversiunea iuridică amintită trecând fundamentul Dreptului din lumea faptelor sociale în lumea faptelor morale — acolo unde nu materia moartă are cuvântul ci sentimentul cald și nebirător al iustitiei și al socialității (de ce nu al fraternității?) dominând pentru deapururi ființa noastră.

Romantismul iuridic — se vede — își găsește acum, și pe bună dreptate, cel mai propriu și cel mai nimerit cadru de manifestare.

*

MISTICISM JURIDIC *Lacroix*

E autor de critică nu de doctrină.

Analizând evoluția pe care a realizat-o Dreptul, în special de un secol încoace, Lacroix crede că ea se poate caracteriza prin forța cea mare pe care a luat-o contractul ca sursă creatoare de drept.

În nici-o epocă a istoriei sale dreptul nu s'a manifestat mai profund și mai larg, mai impetuos și mai mândru de cuceririle lui ca în epoca de astăzi care s'ar putea denumi foarte bine epoca fetişismului contractual. De ce? Fiindcă pe de o parte nu e domeniu de viață individuală sau socială, privată sau publică, națională sau internațională care să nu fie guvernat — din punct de vedere iuridic — mai ales de formula contractualului, pe de alta fiindcă pretutindeni contractul e considerat ca cel mai de seamă și cel mai impecabil izvor de drepturi.

Se pare că o forță ascunsă dar de o amploare nebănuită se găsește la baza contractualului de-l face să se impue pretutindeni ca exclusiv regu-

lator și unic creator de drepturi. Contract între indivizi în dreptul privat, contract între indivizi și Stat în dreptul public național, contract între națiuni în dreptul internațional, (Versailles, Locarno, Geneva, etc.) contract între grupuri de națiuni — (Mica Înțelegere, Înțelegerea balcanică, Tratatul pe bază de securitate colectivă, etc.).

Pretutindeni contract și numai contract. Cași cum un alt izvor de drepturi n'ar mai exista, cași cum viața socială care e așa de complexă, de schimbătoare și de vie ar putea fi supusă integral rosturilor stabilite prin litera moartă a textelor convenționale; cași cum contractul ar avea această misterioasă putere de a conduce, guverna, domina, subjugă, modela, de a schimba chiar realitatea vieții individuale sau sociale, imobilizându-o și definitivându-o printr'o poziție sau printr'o formulă ⁴¹⁾.

Or, nimic nu e mai inexact decât aceste afir-

⁴¹⁾ Iată propriile cuvinte ale autorului nostru:

„Astfel înfățișat, misticismul iuridic era logic chemat dela cele dintâi frământări ale sufletului modern să se manifeste în această instituție — care este expresia însăși a atotputerniciei voinței individuale, în contract.

„De fapt contractul a fost și este încă astăzi cadrul iuridic în care s'a dezvoltat misticismul, cadru de mare amploare când ne gândim la prodigioasa varietate de interese sau de situațiuni stabilizate printr'ansul, la dificultățile nenumărate, la inegalitățile de putere ce în toate domeniile el a permis să se soluționeze.

„Misticismul iuridic s'a manifestat aproape totdeauna sub forma unui misticism contractual.

„În alte brânze, în adevăr, robuste discipline tehnice ale științei juridice se opuneau la năsterea unei mistice care nu putea găsi un teren favorabil decât în manifestarea voinței, în exteriorizarea „eului” care e chiar la baza contractualului.

„Din această iluzie asupra atotputerniciei voinței s'a născut misticismul contractual, care de mai mult de un secol nu încetează să facă ravagii importante în viața noastră iuridică, politică și socială.

„Făcându-ne să observăm cât de mult timp am fost victime ale „superstiției” contractualului, decanul Hauricu nu făcea printr'aceasta doar o simplă dar justă remarcă de ordin iuridic, ci el simboliza printr'o foarte fericită expresie fenomenul de iluzie mistică, căruia i-au fost victime mai multe generațiuni.

„Și era cu adevărat o superstiție. Fiindcă voință să reducem cu forța la măsura comună a cadrului contractual toate situațiunile individuale sau colective, noi căutam în realitate, și fără să ne dăm seama, să ne iluzionăm asupra puterilor voinței noastre, prezentându-o ca una ce ar fi în stare să ne realizeze toate aspira-

mații. Viața și a noastră și a Societății se scurge în contra și cu mult peste cadrul strict al clauzelor contractuale. Acestea doar o minimă parte din realitate o guvernează, și încă destul de fragil și destul de relativ.

Cine crede altfel, cine crede că în drept contractul ar putea — după voința părților — să stabilească situațiuni juridice precise și definitive în mersul neîncetat și schimbător al realității, e victima unei iluzii asemănătoare iluziei copilului, care nefiind în stare să aprecieze exact distanța își inchipue că poate prinde cu mâna obiectul dorit deși acesta e în afara posibilităților sale de sesizare.

Va trebui să treacă mult timp până ce copilul mărindu-se și dându-și seama de acest lucru va lua măsuri apropiate spre a-și ajunge ținta; va trebui tot așa să treacă mult timp până ce realitatea în evoluția ei neîncetată să ajungă la gradul precis și definitiv de desvoltare încadrat în dispozițiile contractuale; va trebui să treacă în sfârșit mult timp până ce — exempli gratia — omenirea să ajungă până la acel grad de înălțare culturală și până la acea treaptă de superioritate etică încât Statele, membre prin contract ale Societății Națiunilor, să-și îndeplinească, fără excepție, în mod desăvârșit și mai ales ca ceva firesc, obligațiile toate ce decurg din Pactul genevez.

Și, chiar pe cele mai puțin raționale, și să le dea apoi robusta aparență a situațiunii juridice definitiv stabilite.

„Situația contractuală echivala din ce în ce mai mult cu o situațiune câștigată și deci definitivă. Ignorăm pare că voit experimentală și lentă gestație a dreptului pentru ca să ne hipnotizăm asupra unui rezultat ce l'am dorit cu ardoare și pe care magica formulă a contractului ne permitea — am crezut noi — să-l atingem și să-l conservăm.

„Contractul așa dar suprima, fără prejudiciu aparent, durerosul pelerinaj ce trebuie să-l parcurgă în sânul contradicțiilor sociale situațiunea de fapt înainte de a se stabili prin durată sa pașnică și de a se revela aptă de a fi juridicește sancționată.

„Contractul devenea, în lupta pentru cucerirea unei situații sociale sau pentru ameliorarea raporturilor internaționale, un fel de baghetă magică prin care puteai arde deabinele etapele intermediare din desfășurarea unui act ce se voia a fi îndeplinit și care îți da cu adevărat iluzia unei subite realizări, și a viselor ce te frământă și a definitivelor stări de lucruri urmărite.

„Ei bine, aici se revelează tocmai misticismul juridic, etc. (Lacroix. *Essai sur le mysticisme juridique*. 1924. p. 60 și urm.).

Dar la baza contractului e voința. Căci se știe, contractul nu e decât acordul a două voințe.

Și astfel, iată cum fără nici-o justificare rațională și fără nici-o motivare plauzibilă se acordă factorului volițional al omului o forță extraordinară în crearea Dreptului.

De aci misticismul juridic amintit. Numai că acest misticism — odată ce vizează voința⁴²⁾ — deci elementul de putere al ființei și nu sentimentul — deci elementul de vis și de imaginație al ființei noastre, acest misticism astfel prezentându-se nu mai poate fi încadrat în concepția romantică a Dreptului.

De aceea F. Bonnetcase crezând altfel în această privință, eroarea îi e, socotim, destul de evidentă.

*

Fată cu cele ce am expus până acum concluzia este limpede: A cataloga variatele concepțiuni ce au apărut în știința Dreptului, mai ales în Secolul al XX, sub simplistele etichete de clasicism și romantism juridic este a prezenta pe cele dintâi aceea ce realmente nu sunt dar și a denatura sensul exact al celor din urmă⁴³⁾.

⁴²⁾ De sigur nu poate fi vorba aici de voință în sensul metafizic deci schopenhauerian al cuvântului, adică de o impulsie oarbă, de o realitate transcendentă, de o aspirație nepotolită, de o forță nestăpânită spre afirmare, de o dorință nestăvilită spre existență, de un elan irezistibil spre viață.

Ci e vorba de voința aceea guvernată de rațiune, întemeiată pe consimțământ, scăldată de libertate și luminată de conștiință, singura care se găsește la baza oricărei obligațiuni, deci a oricărui contract.

⁴³⁾ Și e natural să fie astfel. Pentru că oricât de maleabilă ne-ar fi limba și oricât de perfect stilul, vorba rece, imobilă și moartă nu va fi niciodată în stare să exprime, fie revărsările calde ale sentimentalității noastre fie specificul inefabil al curentelor de gândire și cu atât mai mult realitățile concrete, mobile și vii în mijlocul cărora noi ne ducem existența.

Mai mult. Etichetele lingvistice cași clasificările verbale nu fac decât sau să stâlcească realitatea sub strângerea lor de calapoade inflexibile sau să denatureze realitatea divizându-o artificial în nenumărate cadre și în nesfârșite categorii fixe și rigide, precise și definitive, atunci când ea — cea din afară dar mai ales cea din năuntrul nostru — e într-o veșnică schimbare, într-o eternă scurgere, într-o nesfârșită devenire, într-o permanentă mobilitate, într-o continuă succesiune, într-o neîncetată evoluție creatoare.

E tocmai vina capitală pe care Schopenhauer o aduce marelui și nemuritorului Immanuel Kant (Vezi Petrovici, *Schopenhauer* p. 96) cel care — zice pesi-

Ci în cadrul precis al unuia din aceste curen-te, ce așa de profund au influențat literatura occidentală, doar psihologismul juridic, afișat de Leon Duguit în lucrările lui de mai pe urmă, cu adevărat se însumează, dându-ne acel roman-tism juridic contra căruia Bonnecase așa de e-nergic luptă să-l desconsidere, să-l înlăture, să-l dărâme.

În colo, celelalte concepții juridice nu-și gă-sesc decât doar parțial, și aceasta numai pentru unele din ele, locul în curente cu pricina. De ce? Fiindcă le lipsește elementul esențial de ca-racterizare, precum am arătat, al acestora și pentru că — repetăm — principial chiar, clasifi-cările oricât de subtile și oricât de precise nu pot niciodată să îmbrățișeze integral și defini-toriu specificul cași amploarea unor concepții enunțate sau a unor realități date.

Și eroarea lui Bonnecase tocmai de acolo provine că, distingând clasicismul doar după re-gula externă de care el ascultă iar romantismul doar după regula internă după care el s'ar con-duce — nu ține seamă de ceea ce e mai caracte-ristic și mai esențial în aceste curențe, adică de factorul rațional pentru cel dintâiu și de factorul sentimental pentru cel de al doilea. Căci acești factori sunt singurii care definesc fundamental curentul clasic și curentul romantic.

Dir: această desconsiderare a criteriului de-cisiv de distincțiune a clasicismului și a roman-tismului, Bonnecase a putut să definească o concepție ca cea a sociologismului materialist a unuia ca *Duguit* (din primele lui lucrări) *Page* și *Jêze* — sau o concepție ca cea a sociologis-mului metafizic a unuia ca *Aug. Comte* și *Durk-heim* — ca fiind de esență clasică, atunci când ele sunt cu totul departe de o atare structură, fiindcă sunt cu totul streine de rațiune ca sursă suprem creatoare a Dreptului, și una și alta pu-nând la baza ideii de drept, ca generator al ace-s-teia, faptul pozitiv al realității social-concrete dir:afara noastră.

mistul filosof — de dragul unei simetrii desăvârșite și a unei construcții de gândire impecabile, și-a presărat opera-i principală — *Critica rațiunii pure* — cu atâtea clasificări, diviziuni și categorii, că acestea mai mult îi vatăcă decât folosește și mai mult deformează decât reproduce tezaurul rațional al ființei noastre.

Or, ceea ce definește culoarea clasică a unei opere e tocmai raționalismul ei, — adică domnia principiilor raționale în construcția acelei ope-re ⁴⁴⁾. Căci zis-a clasicismul: Tot ceea ce vine din rațiune e clar, simplu, unitar, general, invaria-bil și universal cași ea însăși.

Adevărul însuși în integrala și exclusiva lui ființă tot în rațiune se găsește! De aceea natura fizică, materia deci — prin esență irațională, schimbătoare, particularistă și evolutivă — nu conta pentru clasici.

Ea tocmai în epoca romantismului își impu-ne importanța și-și valorifică trecerea. Căci ală-turi de sentiment, natura din afara noastră, cu tot ce reprezintă ea ca pitoresc, grandoare, far-mec și frumusețe, a format o puternică sursă de inspirație pentru scriitorii romantici.

Dar atunci, precum materialismul sociologic și pozitivismul metafizic n'au ce căuta în clasi-cism tot astfel nici moralismul juridic — sprij-i-nit pe principii de etică *revelată* — deci exterioa-re și superioare individului cași misticismul ju-ridic sprijinit pe puterea exorbitantă a voinții în construcția prin contract a dreptului, — voință guvernată propriu vorbind de rațiunea liberă și conștiință a omului, — nu au ce căuta în ro-mantismul juridic.

Și iată cum distincția sub acest raport a clasicismului și a romantismului, făcută de au-torul nostru în variatele concepții juridice la care știința Dreptului contemporan a dat naște-re, nu pare a fi întemeiată.

E tocmai ceea ce am vrut să demonstrăm și noi prin modestele rânduri pe care le încheiem acuma

I. N. LUNGULESCU

Procuror General, C. Ap. Timișoara

⁴⁴⁾ Oare n'a clamat maestrul clasicismului *Bol-leau*, ca să audă veacurile toate, în versuri atât de pregnante, acest lucru?

Aimez donc la raison, que toujours vos écrits
Empruntent d'elle seule et leur lustre et leur prix
(Art poetique Ch. D.)

Tabloul Dobânzilor

Evoluția taxei scontului B. N. R*)		Dobânzile legale în materie		Dobânzile convenționale	Observațiuni
		Comercială	Civilă		
Dela 1 Ianuarie 1920 până la 3 Maiu 1929	6 $\frac{0}{10}$	2 $\frac{0}{10}$ (6 $\frac{0}{10}$ peste scont)	10 $\frac{0}{10}$ (4 $\frac{0}{10}$ peste scont)	—	Conform dispozițiunilor legilor de accelerarea judecăților din 19 Mai 1925 și 11 Iulie 1929.
Dela 4 Maiu 1929 până la 14 Mai 1929	8 $\frac{0}{10}$	14 $\frac{0}{10}$ (6 $\frac{0}{10}$ peste scont)	12 $\frac{0}{10}$ (4 $\frac{0}{10}$ peste scont)	—	
Dela 15 Maiu 1929 până la 25 Noemvrie 1929	9 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$	15 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ (6 $\frac{0}{10}$ peste scont)	13 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ (4 $\frac{0}{10}$ peste scont)	—	
Dela 26 Noemvrie 1929 până la 31 Martie 1931	9 $\frac{0}{10}$	15 $\frac{0}{10}$ (6 $\frac{0}{10}$ peste scont)	13 $\frac{0}{10}$ (4 $\frac{0}{10}$ peste scont)	—	
Dela 1 Aprilie 1931 până la 3 Martie 1932	8 $\frac{0}{10}$	Conform legii contra cametei din 2 Aprilie 1931		14 $\frac{0}{10}$	Potrivit legii din 27 Iulie 1931, maximul dobânzilor convenționale, este de 14 $\frac{0}{10}$.
Dela 4 Martie 1932 până la 4 Aprilie 1933	7 $\frac{0}{10}$	16 $\frac{0}{10}$ (2 $\frac{0}{10}$ peste scont)	9 $\frac{0}{10}$ (1 $\frac{0}{10}$ peste scont)	14 $\frac{0}{10}$	
Dela 5 Aprilie 1933 până la 14 Decemvrie 1934	6 $\frac{0}{10}$	8 $\frac{0}{10}$ (2 $\frac{0}{10}$ peste scont)	7 $\frac{0}{10}$ (1 $\frac{0}{10}$ peste scont)	14 $\frac{0}{10}$ 11 $\frac{0}{10}$ (5 $\frac{0}{10}$ peste scont)	
Dela 15 Decemvrie 1934 (în vigoare și azi)	4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$	6 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ (2 $\frac{0}{10}$ peste scont)	5 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ (1 $\frac{0}{10}$ peste scont)	9 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ (5 $\frac{0}{10}$ peste scont)	Conform legii din 14 Apr. 1933, dobânzile convenționale este de 5 $\frac{0}{10}$ peste scontul B. N. R., dar în nici un caz nu poate fi mai mare de 12 $\frac{0}{10}$.

*) Evoluția taxei scontului, este conformă adresei No. 10.407 din 9 Iulie 1937 a B. N. R. Sucursala Timișoara, trimisă, la cerere, D-lui Primpreședinte al Curții de Apel Timișoara și transmisă apoi în copie, tuturor instanțelor în subordine, spre cunoștință.

Redacția.

JURISPRUDENȚĂ ȘI SOLUȚIUNI JURISPRUDENȚIALE

PARTEA JURIDICĂ

I. DREPT CIVIL.

319. AVOCAȚI. Culpă. Avocatul care omite a face toate actele și demersurile necesare unei bune apărări a intereselor clientului, — care nu i-a avansat și căruia i-a cerut, dar fără rezultat, să-i avanseze cheltuelile de proces — răspunde de daunele cauzate prin omisiunea sa.

Potrivit normelor generale de drept în vigoare în circumspicția Trib. Timiș-Torontal, avocatul care a primit dela clientul său procură nelimitată și necondiționată de a-l apăra într'un proces, este obligat să facă toate actele și demersurile necesare unei bune apărări a intereselor acestuia și prin urmare, să uzeze și de toate căile de atac ce-i sunt deschise, de unde rezultă că, în caz contrar, este în culpă și răspunde de daunele cauzate prin omisiunea sa.

Deși este exact, că avocatul are dreptul să ceară mandantul său să-i avanseze cheltuelile necesare, totuși nu poate justifica omisiunea sa pe considerațiunea, că mandantul nu i-a avansat cheltuelile necesare, decât numai în cazul când dovedește, că a cerut să i-se avanseze aceste cheltueli, dar mandantul n'a satisfăcut această cerere.

Aceste norme de drept, nu sunt contrazise de legea avocaților, deoarece în această lege nu există nici o dispoziție care să condiționeze obligația avocatului mandatar de a-și îndeplini mandatul primit de avansarea cheltuelilor necesare.

Deci, din moment ce intimatul n'a făcut dovada, că ar fi cerut dela recurentă să-i avanseze cheltuelile necesare pentru introducerea apelului și a contestației la executare și că aceasta nu s'ar fi conformat acestei cereri, Curtea de Apel numai cu violarea normelor de drept mai sus arătate a putut să respingă acțiunea pe considerațiunea că intimatul nu este în culpă.

(Cas. I. Dec. No. 245 din 17 Februarie 1937. Președinția D-lui T. Magheru, consilier).

320. ZESTRE. Cu numerarul zestrei adus de soție se cumpără un imobil, care se transcrie în cartea funduară pe ambii soți în părți egale. La încetarea căsătoriei soția poate pretinde resti-

tuirea numerarului neputând fi obligată să accepte retrocedarea imobilului. Când răspunde și socrul de restituirea zestrei?

ÎN FAPT: Reclamanta căsătorindu-se cu pârâtul D. M., cu această ocazie, între altele, a adus drept zestre sume de 60.000 Lei, care a fost predată pârâtului L. M. socrul ei.

Cu suma de 50.000 Lei din zestrea reclamantei, s'a cumpărat un imobil, care în baza înțelegerii, s'a transcris în cartea funduară în părți egale în favoarea dânzei și a soțului ei.

Încetând legătura matrimonială, reclamanta a cerut obligarea pârâților, soț și socrul, la restituirea zestrei.

Tribunalul a admis acțiunea.

Pârâții au înaintat apel, soțul susținând că el nu putea fi obligat de cât la retrocedarea a jumătate parte din imobilul cumpărat cu banii proveniți din zestre, iar nici de cum la restituirea sumei de 25.000 Lei, iar socrul, că el neprimind zestrea, nu stă cu reclamanta în nici un raport de drept.

ÎN DREPT: Este normă de drept, că dota la încetarea legăturii matrimoniale trebuie restituită în calitate și cantitatea, în care a fost dată și fiind necontestat în speță, că dota s'a dat pârâților în numerar, urmează că ei sunt obligați să restituie reclamantei suma de parale primită în parale echivalente, iar nu imobilul cumpărat de ei din zestrea reclamantei, care probabil între timp a scăzut în valoare și pârâții au tot interesul să-l transmită reclamantei. Nu schimbă această situațiune împrejurarea dovedită de pârâți, că reclamanta respective tatăl ei, care a constituit dota, au consimțit ca pârâții să cumpere acel imobil întrebuintând dota reclamantei și că s'a trecut în cartea funduară pe numele ambilor soți, deoarece conform normelor de drept dota constituită în numerar trecând în proprietatea barbatului — soția rămânând doar creditoarea lui — el poate dispune în privința întrebuintării paralelor, sub durată matrimonială, după plăcul său — afară de cazul dacă nu s'a stipulat contrariul în mod expres — așa că bărbatul putând singur să dispună asupra paralelor primite, pârâții nu erau obligați, să ceară consimțământul reclamantei respective al tatălui ei

la cumpărarea imobilului din chestiune și prin urmare faptul pârâților de a fi cumpărat acel imobil cu bani din zestrea reclamantei, se consideră ca o măsură care-i privește numai pe dânsi și ca atare nu-i scutește de obligațiunea de a restitui dota în obiecte de aceeași calitate și cantitate, în care le-a fost predată de reclamantă la încheierea căsătoriei.

Această soluțiune se impune și din considerațiunea, că bărbatul fiind proprietarul dotei constituite în numerar, tot ce câștigă prin întrebuintarea acesteia, devine proprietatea lui, dacă nu e cazul coachiziei —, și soția chiar dacă ar dori, nu poate pretinde în natură lucrurile câștigate de soț în asemenea condițiuni, ci numai restituirea paralelor, ca oricare creditor. De altfel ar fi și nedrept ca soția să fie obligată a primi în locul zestre sale un obiect ce nui convine.

Cât privește apărarea pârâtului L. M., ea este nefondată, deoarece nu este contestat, că pârâtul D. M. — fiul său — și astăzi ca și în timpul matrimonialului dintre dânsul și reclamantă, a trăit în gospodăria tatălui său și nu are altă

avere afară de bucata de pământ, ce oferă reclamantei, din care această nu s'ar putea despăgubi pentru suma ce are de pretins câștigând procesul. Ori ar fi nejust a lăsa pe reclamantă fără posibilitatea de a se despăgubi și față de pârâtul II — socrul ei — care la prima instanță audiat fiind în ziua de 2. III. 1936, a recunoscut, că personal a primit dela reclamantă ca zestre suma de 60.000 Lei, 19 oi, un dulap, o lampă și un conciu și că din ele nu i-a restituit nimic, recunoaștere care se coroborează și cu declarația fiului său D. M. și a celorlalți martori audiați de prima instanță.

În baza acestora, pârâtul L. M. — socrul — ca unul care a primit personal obiectele reclamate și le deține fără vre-un just motiv în posesiunea sa, de asemenea a trebuit să fie obligat la extrădarea lor.

(C. de Apel Timișoara S. II. Dec. No. 2254/6/1936 din 24 Sept. 1937. Președinția D-lui I. Nic. Periețianu, președinte, redactor D-l I. Popiștiu, consilier.)

II. PROCEDURĂ CIVILĂ.

321. APEL. Dacă și după expirarea termenului de apel de 15 zile dela pronunțare, prevăzut de art. 62 din legea cambială, se pot depune motivele apelului? Soluție afirmativă.

IN FAPT: Cartea de judecată asupra opoziției s'a pronunțat la 26 Ianuarie 1936. La 28 Ianuarie 1936 se înaintează apel nemotivat, iar la 31 Martie 1936, deci după expirarea celor 15 zile dela pronunțare, se depun motivele apelului.

Intimata firmă T. a ridicat finele de neprimire bazat pe tardivitatea apelului, pe care Tribunalul, întemeindu-se pe disp. art. 62 din noua lege cambială, cari prevăd că în materie cambială termenul de apel de 15 zile curge dela pronunțare, l'a admis, susținând că și motivele de apel urmează a fi formulate și depuse tot în acest interval de timp, deoarece prin nici un text nu se institue nici un termen pentru comunicarea hotărârii supuse apelului.

IN DREPT: Art. 62 din noua lege cambială stabilind modul de calcularea și durată termenului de apel în contra hotărârii pronunțate asupra opoziției făcute împotriva somațiunea de plată, se mărginește a spune că termenul de apel este de 15 zile dela pronunțare.

Deși este exact că acest text și nici altul din noua lege cambială nu cuprinde vreo dispozițiune cu privire la termenul depunerii motivelor de apel, nu mai puțin însă este adevărat că atât

după sistemul și spiritul procedurii civile bucovinene sau ardelen, cât și după acel ce rezidă la baza legii accelerării judecăților, cererea de apel trebuie formulată și redactată cu observarea unor condițiuni esențiale anume prevăzute, a căror îndeplinire necesarmente implică în sine cunoașterea temeiurilor hotărârii atacate, cunoaștere care se face prin actul comunicării.

Prin urmare, dacă apelul prevăzut de art. 62 din noua lege cambială trebuie introdus într'adevăr în termen de 15 zile dela pronunțare, depunerea motivelor de apel va putea fi făcută și prin petiție deosebită depusă tot în termen de 15 zile socotite dela comunicare.

O asemenea interpretare a art. 62 citat este sprijinită și pe rațiunea, că dacă pronunțarea unei hotărâri poate fi suficientă pentru parte spre a ști dacă are sau nu interes să uzeze de o cale de atac, în speță de calea apelului, depunerea și redactarea mijloacelor de atac presupune neapărat cunoașterea temeiurilor de drept și de fapt în baza cărora instanța a dat hotărârea sa, iar o atare cunoaștere în mod virtual presupune și cere, cum s'a arătat, comunicarea hotărârii ce se atacă.

În asemenea condițiuni și întrucât în speță este necontestat că recurentul a depus motivele de apel în termen de 15 zile dela comunicarea hotărârii primei instanțe dată asupra opoziției, tribunalul rău și în mod greșit a admis incidentul

bazat pe tardivitatea depunerii motivelor de apel și respingând apelul numai pe acest motiv a făcut o rea aplicațiune și a interpretat greșit art. 62 din noua lege cambială, dând astfel o hotărâre casabilă.

(Cas. III. Dec. No. 937 din 25 Mai 1937. Președinția D-lui C. Crăciunescu, consilier).

322. *LEGEA EXECUȚIONALĂ. Suma depusă pentru a preîntâmpina execuția de asigurare, se poate restitui la cererea deponentului? Soluție negativă. Art. 231 și 234 din legea execuțională.*

IN FAPT: Tribunalul a admis acțiunea lui A. Sp. și a obligat pe intimata C. G. de E. din B. sucursala Sft. Gh. să-i plătească suma de 700.000 lei, plus accesorii. În contra acestei sentințe pârâta făcând apel, totdeodată pe temeiul art. 231 proc. execuțională, a depus la administrația financiară Tr.-Sc. suma la cât a fost obligată pentru ca să evite o eventuală execuție de asigurare din partea reclamantului. Menționata sentință devenind definitivă, pârâta a cerut eliberarea recipisei relativă la suma pe care a depus-o. Tribunalul prin încheierea Nr. 6226 din 1933, a admis cererea, iar Curtea de Apel a confirmat încheierea tribunalului, prin deciziunea supusă recursului de față. Curtea de fond a eliberat recipisa, motivând că suma nu a fost depusă pentru achitarea pretențiunii reclamantului, ci pentru asigurarea aceleia până la definitivă rezolvare a cauzei în scopul ca atunci când procesul va fi definitiv câștigat de reclamant, dânsul să aibă o bază pentru execuția de îndestulare.

Procesul fiind definitiv judecat, rolul sumei depuse, de a servi ca garanție pentru scopul de mai sus, a încetat și întru cât reclamantul n'a cerut și efectuat execuția asupra acestei sume, recipisa cată a se elibera pârâtei care a depus suma.

IN DREPT: Art. 231 teza I din legea execuțională prevede că acela împotriva căruia s'a ordonat execuția de asigurare poate depune în depozit judiciar suma care urmează a fi asigurată.

Potrivit art. 234 alin. II din aceeași lege, numai în ipoteza când sentința în baza căreia s'a ordonat execuția de asigurare, împreună cu întreaga procedură, s'a anulat prin hotărârea definitivă a instanței superioare sau pârâtul a fost apărât de subț o astfel de hotărâre, execuția de asigurare trebuie desființată.

Nici din aceste texte și nici din altele nu re-

zultă că împrejurarea că creditorul urmăritor a obținut în mod definitiv câștig de cauză ar fi un motiv de desființarea execuției de asigurare prin eliberarea sumei debitorului care a depus-o, ci dimpotrivă este neîndoios că acea execuție rămâne în vigoare până ce creditorul a fost îndestulat întru cât depunerea sumei are de scop ca să constituie pentru dânsul o siguranță reală asigurând îndestularea sa.

Astfel fiind, urmează că Curtea de fond hotărând altfel, a violat textele de lege de mai sus și de aceea decizia sa urmează a fi casată pentru ca afacerea să fie din nou judecată în conformitate cu principiile expuse mai sus.

(Cas. II. Dec. No. 380 din 10 Martie 1937. Președinția D-lui N. Stănilă, consilier).

323. *PROCEDURĂ SUCCESORALĂ. Certificat de moștenire. Termen pentru introducerea cererii.*

În conformitate cu dispozițiunile art. 99 alin. ultim din legea XVI din 1894, privitoare la procedura succesorală, cererea pentru certificatul de moștenire poate fi introdusă atât timp cât judecătoria de moștenire nu a deschis încă — din oficiu — procedura succesorală potrivit prevederilor art. 4.

În speță, deși trecuseră 3 luni dela decesul lui N. R. totuși recurenții puteau cere să li se elibereze certificatul de moștenire, atât timp cât judecătoria nu pornise din oficiu procedura de succesiune.

Prin urmare, greșit și cu violarea art. 99 și 4 din legea XVI din 1894 a decis tribunalul, în cazul de față, atunci când, făcând abstracție de principiul pus de art. 99, a considerat pur și simplu cererea recurenților ca tardivă pentru că nu a fost depusă în termen de 3 luni.

(Cas. I. Dec. 442 din 22 Martie 1937. Președinția D-lui S. Tipei, consilier).

324. *OPOZIȚIE. Este inadmisibilă dacă pârâtul s'a prezentat la vreuna din zilele de înfățișare anterioare pentru constituirea procesului, dacă la cererea sa, ziua de înfățișare anterioară a fost ajurnată. Art. 460 alin. 2 pr. civ. ard.*

IN FAPT: Societatea Bănățeană pe acțiuni pentru tipografie „Helicon” din Timișoara, a chemat în judecată firma „Poiana Mărului” din București, — conf. arti 32 proc. civ. — spre a fi

obligată să-i plătească suma de 25.907 Lei cap. și acc. drept contravaloare a mărfurilor cumpărate și preluate.

La termenul fixat pe ziua de 21 Octomvrie 1936, reprezentantul pârâtei înainte de a intra în desbaterea fondului cauzei, a cerut și i-s'a acordat un termen, pe motiv că nu-și poate formula apărarea, ne primind informațiunile necesare dela clienta sa.

La noul termen, fixat pe ziua de 15 Decemvrie 1936, pârâta se prezintă printr'un alt avocat, fără procură, care solicită un nou termen pentru a prezenta procura și întrucât n'a primit încă informațiuni dela clienta sa.

La ultimul termen din 16 Februarie 1937, pârâta nu se prezintă prin nimeni, iar reprezentantul ei din 15 Decemvrie 1936, nejustificându-și procura în termenul de 8 zile ce i-s'a acordat, — Judecătoria, la cererea reprez. reclamantei, procedând conf. art. 110 proc. civ., anulează procedura urmată cu reprezentanții nejustificați ai pârâtei și în sensul art. 440 proc. civ. condamnă pe pârâtă conform cererii din acțiune.

Impotriva acestei sentințe în lipsă, pârâta în termen legal de 15 zile dela comunicarea ei, introduce opoziție.

IN DREPT: Potrivit dispozițiilor art. 460 alin. 2 din procedura civilă ard., opoziția nu are loc, dacă pârâtul s'a prezentat la vreuna din zi-

lele de înfățișare anterioare, pentru constituirea procesului, dacă la cererea sa. ziua de înfățișare anterioară a fost ajurnată.

În speță, se constată, că pârâta prezentându-se pentru constituirea procesului, în ziua de 21 Octomvrie 1936, în loc de a conveni la constituirea procesului, a cerut, — prin reprezentantul ei justificat cu procura dela dosar, — să i-se acorde un nou termen spre a-și putea pregăti apărarea.

Este incontestabil, că pârâta prezentându-se la termenele ulterioare — acordate tot la cererea reprez. ei, — prin reprezentanți nejustificați, — fapt pentru care acele termene au fost anulate și pârâta judecată în lipsă, — nu mai putea să introducă opoziție în contra sentinței date în lipsa ei, deoarece ea se prezentase la primul termen în mod legal și a cerut ajurnarea desbaterii.

Legiuitorul prohibind opoziția prin alin. 2 al art. 460 proc. civ., este evident, că a căutat să pună capăt tendințelor de tergiversarea litigiului, înfrânând astfel șicanarea reclamantului de către pârât.

Pentru aceste considerente, Judecătoria respinge opoziția ca inadmisibilă ... etc.

(Jud. I. urbană Timișoara. Dec. No. 6644/1936 din 29 Septembrie 1937. Președinte și redactor D-l Dr. Petru Budescu, jude-ajutor).

III. DREPT COMERCIAL.

325. VÂNZARE. Cumpărător în întârziere cu plata prețului. Vanzătorul nu poate cere executarea contractului dacă el însuși nu și-a executat contraprestațiunea față de cumpărător. Art. 352, 347 și 335 C. com. ard.

În conformitatea cu art. 352 din cod. com. ardelean, dacă cumpărătorul este în întârziere cu plata prețului, iar marfa nu i-a fost încă predată, vânzătorul are alegerea sau de a cere executarea contractului și daune interesă din cauza întârzierii sau de a vinde marfa cu respectarea dispozițiilor art. 347 pe contul cumpărătorului și a cere în același timp daune interesă, sau, în fine, de a renunța pur și simplu la contract, considerându-se acesta ca neîncheiat. Potrivit art. 335 din același cod, în contractele sinalagmatice, cel dela care se cere executarea nu poate fi obligat la aceasta, decât atunci când partea cealaltă a executat în ce privește obligațiunea contractată sau este gata a o executa.

Din combinațiunea acestor texte de lege rezultă că vânzătorul nu poate cere executarea

contractului de vânzare-cumpărare, care este un contract bilateral și deci nici plata prețului vânzării din partea cumpărătorului care este în întârziere cu plata și daune, decât numai atunci când dovedește că a executat el însuși față de cumpărător contra prestațiunea la cere s'a obligat sau că s'a oferit a o executa fie dând în primire lucrul vândut, fie oferindu-l cumpărătorului. Ori de câte ori s'ar constata că vânzătorul nu și-a îndeplinit această obligațiune, cererea lui de executare a contractului nu poate fi admisă.

Astfel fiind și întrucât în speță este necontestat și rezultă din deciziunea atacată cu recurs că obiectul vânzării, pădurea în discuțiune, ai cărei material lemnos a fost vândut recurentei cumpărătoare, nu a fost predată acesteia de către intimata vânzătoare și nici măcar oferită a fi predată, în asemenea împrejurări vânzătoarea neexecutându-și ea însăși obligațiunea, nu putea cere cumpărătoarei executarea contractului (plata integrală a prețului vânzării) și deci Curtea de Apel obligând totuși pe cumpărătoare a-și executa obligațiunea de plată a prețului vânză-

rei, prin aceasta a săvârșit o violare a textelor menționate mai sus și deci hotărârea sa din acest punct de vedere este casabilă.

În ce privește constatarea Curții de Apel, că pădurea în discuțiune nu a fost cerută a fi predată de către cumpărătoare, această împrejurare nu poate avea altă consecință decât eventual pierderea dreptului cumpărătorului de a cere rezilierea contractului de vânzare pentru întâr-

zierea vânzătorului în privința termenului de predare, însă nu poate exonera pe vânzător de obligațiunea arătată mai sus, de a preda lucrul vândut în cazul când — cum s'a întâmplat în speță — a cerut executarea contractului și plata integrală a prețului vânzării.

(Cas. III. Dec. No. 750 din 20 Aprilie 1937. Președinția D-lui C. Crăciunescu, consilier).

IV. DREPT PENAL ȘI PROCEDURĂ PENALĂ.

326. *CURTE CU JURAȚI. Asasinat. Dacă precugetarea trebuie pusă într-o chestiune specială juraților? Soluție afirmativă.*

ÎN FAPT: Acuzații au fost trimiși în judecată pentru crima de asasinat prevăzută și pedepsită de art. 278, 279 c. p. ardelean, combinat cu art. 3 cod penal Carol II.

În ședința din 8 Iunie 1937, președintele Curții cu Jurați relativ la faptul săvârșit și culpabilitatea acuzaților, a formulat prima chestiune pusă juraților, în termenii următori:

„Acuzatul... a săvârșit faptul de omor cu precugetare, asupra persoanei lui V. D., prin aceea că în seara zilei de 13 Decembrie 1936” etc. la care jurații au răspuns afirmativ.

ÎN DREPT: Potrivit normelor edictate de art. 400, 401 și 410 pr. penală Regele Carol II., jurații sunt obligați să răspundă prin scrutine distincte și succesive asupra faptului principal și după aceea asupra fiecăreia din circumstanțele faptului cuprinse în decizia Camerii de acuzare sau cari ar rezulta din desbaterile procesului.

Aceasta implică în mod logic și necesar, că și chestiunile cari se formulează spre a fi puse juraților, trebuiesc să fie distincte și separate și de aceea, președintele Curții are obligațiunea de a pune atâtea chestiuni principale și separate câte sunt faptele și circumstanțele puse în sarcina acuzaților, pentru că numai astfel jurații vor putea fi puși în situațiunea de a se pronunța prin scrutin separat asupra fiecărui fapt principal și circumstanță.

Codul penal privitor la crima de omucidere, a gradat pedepsa ce se aplică autorului infracțiunii, după diferitele circumstanțe agravante în care faptul a fost comis.

Atunci când omuciderea a fost comisă cu precugetare, elementul precugetării constituie o circumstanță agravantă asupra căreia jurații trebuiesc întrebați printr-o chestiune separată.

Așa fiind și cum, în speță, este constatat că recurenții au fost trimiși în judecata Curții cu Jurați pentru crima de asasinat și complicitate

la această crimă și că cu ocazia formulării chestiunilor puse juraților, Președintele Curții cu Jurați a cuprins într-o singură întrebare atât faptul principal al omuciderii, cât și circumstanța agravantă a precugetării, adresând prin aceasta juraților o chestiune complexă, și punându-i astfel pe aceștia în situațiunea de a da un singur răspuns, atât pentru faptul principal cât și pentru circumstanța agravantă, când poate ar fi răspuns afirmativ pentru una și negativ pentru cealaltă, dacă aceasta ar fi fost convingerea lor, în asemenea condițiuni, este neîndoișos că prin chestiunea pusă juraților în mod complex, s'a violat art. 401 proc. penală Regele Carol II, pronunțându-se o deciziunea casabilă.

(Cas. S. Vacanței, Dec. pen. No. 2268 din 17 Iulie 1937. Președinția D-lui Eugen Bănescu, consilier).

327. *„INSTIGARE PUBLICĂ”. Art. 327 alin. 3 Cod Penal „Carol II”. Art. 5 și 22 din Constituție. Art. 1, 21 și 24 din legea Cultelor. Decizia No. 114.119—11.889 a Ministerului Cultelor. Faptul credincioșilor Sectei Nazarinene de a se întruni în casa predicatorului ei și de a celebra în comun Cultul respectiv bine știind că activitatea ei este cu desăvârșire interzisă, întrunește elementele delictului de „instigare publică”.*

ÎN FAPT: Inculpații N. P. ș. a. au fost trimiși în judecata corecțională a acestui Tribunal, pentru faptul — prevăzut și pedepsit de art. 327 alin. 3 din Codul Penal „Carol II” — că în ziua de 31 Ianuarie 1937, s'au adunat în casa lui N. P. din comuna Gherman județul Timiș-Torontal și fiind adepți ai Sectei Nazarinene, au exercitat în comun ritualul cultului acelei Secte, cu toate că nu aveau autorizație pentru aceasta și știau că respectiva activitate este interzisă de către Autoritate. — Adunați astfel, au fost descoperiți de către Jandarmi și — conduși la Post — au dat cu toții declarații prin care, ca de altfel și în instanță, au recunoscut faptul.

IN DREPT: Prin art. 5 din Constituția dela 29 Martie 1923 se precizează că, fără deosebire de origină etnică, limbă sau religie, Românii se bucură de toate libertățile și drepturile stabilite prin legi.

După ce se consacră, la art. 22, principiul firesc că libertatea conștiinței este absolută — dat fiind că nimeni nu poate fi îndrituit a împieta asupra gândurilor și sentimentelor cuiva astfel cum se desenează în lumea conștiinței — se arată însă că în ceea ce privește „Culte”, Statul înțelege să le garanteze deopotrivă libertate și protecțiune numai în măsura în care exercițiul lor nu aduce atingere ordinii publice, bunelor moravuri sau legilor de organizarea Statului (alin. I—II); respectiv că raporturile dintre diferitele Culte și Stat, urmează a se statornici prin lege (alin. ultim).

Cu alte cuvinte „absolutul” — vizat de art. 22 alin. I. din Constituție — se referă numai la facultatea individului de a gândi și a simți în mod cu totul incontrollabil pentru oricine altul; ne mai putându-se face astăzi nimănuia proces de intenție, cum se întâmpla pe baza îndeobște cunoscutei legi a suspectilor.

Că însă — din moment ce „libertatea conștiinței” nu o cuprinde numai pe aceea absolută ca fiecare să fie stăpânul conștiinței sale ci și toate manifestările exterioare ale gândirii sau sentimentelor respectivei conștiințe și dat fiind că rostul Statului este de a realiza, în chip cât mai perfect, postulatele Solidarității Sociale, împunându-se întru aceasta Moralei spre a guverna prin Drept — ceea ce pentru o bună orânduire socială trebuie să rămână absolut și deci intangibil în concept, are a suferi o măsurată îngădire din momentul manifestării pe tărâmul vieții sociale.

Prin consecință, de unde facultatea de a cugeta în materie religioasă este incontestabil absolută, manifestarea publică a unei religii, adecă libertatea cultului, are a se limita în exercițiul ei — atât ca celebrațiune cât și ca propagare — în raport cu ordinea publică, bunele moravuri și legile de organizare a Statului căci, numai până la aceste limite se întinde respectiva garantare.

Așa fiind și întrucât s'ar putea ivi religii, cari, prin „exercițiul” lor, să nesocotească dispozițiunile de drept public referitoare la ordinea în Stat sau ansamblul regulilor de conduită pe cari le acceptă conștiința generală a unei Țări ca pe o „morală cutumiară” și cum Constituțiunea a trebuit să se mărginească la o simplă enunțare a principiilor generale de organizare a Statului; rămâne — după chiar indicațiunea constituantu-

lui — ca, pentru reglementarea exercițiului libertății cultului, să intervină legiutorul ordinar.

În acest sens, prin legea pentru regimul general al Cultelor public. în Mon. Of. Nr. 89 din 22 Aprilie 1928, s'a precizat, la art. 21, că în afară de activitatea Bisericii de Stat greco-ortodoxă română, Statul înțelege să recunoască numai activitatea următoarelor culte istorice: român greco-catolic, catolic, reformat, evanghelic-luteran, unitarian, armeno-gregorian, mozaic și mahomedan; interzicând prin art. 24, cu desăvârșire și sub sancțiunile Codului Penal, pe aceea a asociațiilor religioase cari propagă doctrine de natură a aduce atingere legilor de organizarea Statului și Instituțiilor sale și cari, prin practicile lor rituale contravin ordinii publice și bunelor moravuri căci, garantarea libertății cultului și protecțiunea lui se acordă numai întrucât exercițiul lor nu atinge ordinea publică, bunele moravuri și legile de organizarea Statului; interdicțiune care a fost repetată prin Deciziunile elaborate de Ministerul Cultelor la 24 August 1933 sub Nr. 114.119—11. 889 (Mon. Of. Nr. 193) și la 17 Aprilie 1937 sub Nr. 4781 (Mon. Of. Nr. 93, 1937) — reluând ca atare o Deciziune anterioară din 29 Mai 1928 cu Nr. 24.536 — în sensul că se interzice cu desăvârșire activitatea asociațiilor religioase: a nazarinenilor, milenistiilor, martorii lui Dumnezeu-Jehova, internaționala studenților în Biblie. Penticostaliștilor, Biserica lui Dumnezeu apostolică, Inochentiștilor, Iliniștilor, Adventiștilor reformiști și Secerătorilor, întrucât doctrinele acestora aduc atingere legilor și instituțiilor Statului, iar prin practicile lor contravin ordinii publice și moralității.

În adevăr, cele mai multe din aceste secte și în special aceea a Nazarinienilor, propagă, refuzul de a depune jurământ de credință Regelui și Țării pe Drapel, respectarea îndatoririi cetățenești de a lua armele împotriva dușmanilor în caz de război, tăgăduind totodată Autoritățile Bisericești și pe Preoți, nerecunoscând Crucea ca semn al mântuirii și săvârșind ei Sfintele Taine prin Predicatori nazarineni.

În consecință, dacă sub regimul de drept penal abrogat la 1 Ianuarie 1937, era discutabilă sancționarea faptului câtorva sectanți prohibiți de a se fi întrunit spre a celebra cultul respectiv — întrucât legea cultelor deși interzice funcționarea unor anume culte, nu sancționează simpla înfrângere a acestei interdicțiuni, iar Codul penal ard. cerea, la art. 171—172, o provocare directă la nesupunere față de Autoritate — apoi, prin intrarea în vigoare a Codului Penal Regele Carol II, orice dubiu în această privință este exclus.

În adevăr, delictul de „instigare publică” se consumă astăzi nu numai atunci când agentul instigă în mod direct publicul la nesupunere către Autoritățile constituite sau către legi, ori la ură contra unei clase sociale, naționalități sau confesiuni, respectiv atunci când îndeamnă publicul, prin orice mijloace dar în mod direct, la săvârșirea vreunei crime sau unui delict ci dimpotrivă, chiar și prin simplul fapt al propagării unor doctrine religioase contrarii legilor de organizare a Statului sau Instituțiilor sale ori cari, prin practicile lor rituale, sunt contrarii ordinei publice sau bunelor moravuri (art. 327).

Așa fiind și cum cu bună știință că activitatea Sectei Nazarinene este contrarie ordinei

publice ca fiind cu desăvârșire interzisă, inculpații s'au adunat în casa lui N. P. pentru a celebra și deci, propaga cultul respectiv, prin chiar acest fapt au contravenit ordinei publice și ca atare nesubzistând în speță nici una din cauzele de nulitate relevabile din oficiu, urmează a li-se reține vinovăția pentru delictul de instigare publică, pedepsit de art. 327 alin. II., cu închisoarea corecțională dela trei luni la un an.

(Trib. Timiș-Torontal S. I. Sentința penală No. 1672/1937 din 2 Iulie 1937. Președinția Dlui Eugen Chioveschi, judecător; redactor, D-l Bujor A. Imbroane, jude-supleant).

V. LEGI SPECIALE.

328. *CONVERSIUNE. Datorii derivând din testament dacă beneficiază de conversiune? Soluție negativă. Dispozițiunile art. 2 alin. I din regulamentul legii conversiunii sunt contrare legii.*

Legea lichidării datoriilor din 1934 reglementează raporturile dintre creditorii și debitorii și prin o serie de dispozițiuni stabilește condițiunile și normele de îndeplinire și de stingere a obligațiunilor contractate anterior datei de 18 Decembrie 1931.

După cum rezultă din spiritul și din litera legii asanării, legiuitorul a avut în vedere pe anumiți debitori cari contractaseră datorii înainte de agravarea crizei economice, datorii cari din cauza dobânzilor de cele mai multe ori exagerate, i-a pus pe datornici în grava situație de a nu mai putea face față obligațiunilor contractuale ce-și iuaseră, datoriile și cu dobânzile neplătite atin-gând surse ce întreceau capacitatea de plată a debitorilor.

Deci, debitorii vizați prin această lege, în ajutorul cărora ea a fost întocmită, sunt fără îndoială acei pauperizați prin convenții oneroase și de evenimentele economice, pe care legiuitorul a înțeles să-i ajute în limitele posibilităților ca în schimbul plăților reduse și eşalonate prin mulți ani, să-și îndeplinească obligațiunile contractuale ce-și luaseră anterior datei de 18 Decembrie 1931, prevăzută în lege.

Însă, această solicititudine a legiuitorului nu poate fi extinsă și la cazul din speță când testatorul, în intenția de a creea o egalitate între moștenitori — cari în același timp sunt și unicii săi săi moștenitori legitimi — grevează porțiunea testată unora cu sarcina plății unei sume de bani

altora, deoarece o atare datorie nu derivă din raporturi sau obligațiuni contractuale intervenite între părți, ci ele sunt o consecință a voinței testatorului și deci nu se integrează în spiritul și scopul în care legea din 1934 a fost concepută.

Deci atari creanțe, având o natură cu totul specială, nu pot intra în prevederile legii lichidării datoriilor agricole și din motivul că în principiu o moștenire nu sărăcește, ci îmbogățește patrimoniul cuiva, căci dacă ar fi altfel cazul, moștenitorul poate renunța la dânsa, ceea ce nu-i posibil în contracte din cauza caracterului lor obligator.

Dacă art. 2 din regulamentul legii prescrie în general că intră în prevederile legii toate datoriile, indiferent dacă provin din contract sau testament, această dispoziție este contrară legii și deci inaplicabilă, căci prin extinderea beneficiului conversiunii și la raporturile dintre comostenitori sau legatari s'ar ajunge că fără nici o rațiune unul din ei să se îmbogățească în detrimentul altora, deși intenția testatorului a fost ca de averea sa să profite deopotrivă toți, în conformitate cu dispozițiunile testamentare, ceea ce n'a putut intra nici-un moment în intențiunea legiuitorului din 1934.

Așa fiind, Curtea de Apel a făcut în speță o greșită aplicațiune a legii atunci când a considerat că procesul de față — întemeiat pe testamentul lăsat de defunct și pe drepturile la averea succesorală fixate de acesta, prin testament, pentru fiecare din părțile în proces — este supus prevederilor legii conversiunii.

(Cas. I. Dec. No. 440 din 22 Martie 1937. Președinția D-lui Sever Tipei, consilier).

329. LICHIDAREA DATORIILOR. Cererea de convocare a creditorilor, înaintată de comerciant potrivit art. 50 din legea lichidării datoriilor agricole, suspendă orice urmărire și oprește orice măsură de asigurare chiar dela data introducerii ei, indiferent de faptul convocării creditorilor de către Tribunal.

IN FAPT: Tribunalul Timiș-Torontal Secția III-a prin deciziunea No. 6733 din 13 Noembrie 1934, a ordonat execuție împotriva firmei urmărite. Execuția s'a efectuat la 17 Noembrie 1934, cu instituire de curator de sechestru.

Urmărita la 16 Noembrie 1934 — cu o zi înainte de efectuarea execuției — introdusese la Tribunal cerere pentru convocarea creditorilor, potrivit art. 50 din legea lichidării datoriilor agricole, pe care Tribunalul la 10 Decembrie 1934 a admis-o în principiu.

Pe cale de contestație, urmărita a cerut anularea execuției care s'a efectuat la 17 Noembrie 1934 pe teritoriul judecătorei Biled.

IN DREPT: Ultimul alineat al art. 50 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 prevede că, cererea de convocarea creditorilor suspendă orice urmărire, neputându-se înființa nicio măsură de asigurare, până la încheierea aranjamentului cu creditorii, sau până la darea hotărârii comisiei de arbitraj.

În urma celor susținute de partea urmăritoare, bazată pe părerea unor comentatori ai legii lichidării datoriilor, trebuia să se stabilească de când își produce efectul suspendarea și oprirea înființării măsurilor de asigurare.

În art. 50 din legea lichidării datoriilor legiuitorul își fixează clar și precis voința, enunțând că suspendarea sau oprirea este o consecință a cererii de convocarea creditorilor și nici de cât nu se spune că aceste măsuri prohibitive apar numai după decizia de convocare a creditorilor.

Prin urmare, chiar din ziua introducerii cererii (16 Nov. 1934) și indiferent de faptul convocării creditorilor de către Tribunal, partea urmăritoare nu mai putea să efectueze sechestrul la data de 17 Noembrie 1934.

(Judecătoria rurală Biled. Decizia No. 2431/1934).

NOTĂ: Comentatorii legii lichidării datoriilor agricole și urbane la art. 50 susțin, că suspendarea și oprirea înființării măsurilor de asigurare încep cu data admitterii în principiu a cererii de convocarea creditorilor, fără ca să țină seama de textul legii, care prevede suspendarea, ca o consecință a cererii și nici decât a deciziei de convocare.

Cum, interpretarea comentatorilor nu este aceea a factorului care a creat norma din chestiune, se va examina dacă interpretarea e justă.

Nu putem răspunde afirmativ și iată de ce: Dacă am admite că nu dela data introducerii cererii s'ar suspenda și opri măsurile de asigurare, ci dela data pronunțării deciziei de convocarea creditorilor, ceea ce se va întâmpla după un timp oarecare dela introducerea cererii, — creditorii prin vigilența lor de Argus luând cunoștință de introducerea cererii și cunoscând consecințele convocării lor, — chiar numai o zi să le stea la dispoziție, — vor porni cu avalanșe de măsuri de asigurare împotriva debitorului, agravându-i situația cu instituire de curator și cauzare de cheltuieli, tocmai contrar intențiunii legiuitorului, autor al legii lichidării datoriilor și celui al concordatului preventiv.

De altfel, punctul de vedere al primei instanțe, fixat în deciziunea de mai sus, a fost acceptat și confirmat de Tribunalul Timiș-Torontal Secția III-a, cu deciziunea No. 1897 din 16 Martie 1935, sub președinția d-lui președinte N. Feller, iar în recurs, de Înalta Curte de Casație Secția II, cu deciziunea civilă No. 1387 din 18 Septembrie 1936, sub președinția d-lui consilier N. Stănilă.

Dr. PAUL STANIMIR
judecător la ocolul II urban Timișoara.

Conducerea „Cercului Juridic Bănățean” și a „Revistei” sale, roagă stăruitor pe ONORAȚII SĂI MEMBRII ȘI ABONAȚI, să-și înainteze fără nici o invitațiune sau somațiune, atât taxele și cotizațiile, cât și costul abonamentului, datorite pe anul 1932, 1933, 1934, 1935, 1936 și cuvenite pe anul 1937, direct și exclusiv D-lui Casier General Dr. IOAN DOBOȘAN, avocat, la domiciliul său din Timișoara I., Piața Unirei No. 16, sau — la prezentare — împuternicitului acestuia D-l IOAN BAICU din Timișoara I., Piața Unirei No. 16, incasator al Cercului Juridic Bănățean.

Conducerea Cercului Juridic Bănățean și a Revistei sale speră că acest anunț își va produce imediat efectul, astfel că va fi dispensată, de marea neplăcere de a sista trimiterea revistei, tuturor acelor cari nu sunt în curent cu plata abonamentului.

JURISPRUDENȚĂ ȘI SOLUȚIUNI JURISPRUDENȚIALE

PARTEA ADMINISTRATIVĂ

VI. DREPT ADMINISTRATIV.

330. CONTENCIOS ADMINISTRATIV. *Ce se înțelege prin drepturi susceptibile de a fi vătămăte prin acte administrative ilegale, a căror anulare se poate cere pe calea contenciosului administrativ?*

IN FACT: Reclamantul Dr. C. M. a concurat la postul de secretar al Camerei de Comerț din Timișoara la prima vacanță a acestui post, decretată la 8 Martie 1933. În ședința din 25 Aprilie 1933, Consiliul de administrație al Camerei a recomandat pe 8 dintre concurenți, între cari și pe reclamant. Ministerul de Industrie și Comerț prin I. D. R. Nr. 1314 din 8 Mai 1933, a numit pe I. Gr. în acest post.

După numirea lui I. Gr., reclamantul a cerut și i-s'a și restituit de către Camera de Comerț cererea și actele depuse.

În anul 1934 postul de secretar devine iarăși vacant, I. Gr. fiind revocat. De astă dată reclamantul nu a mai concurat și nici n'a mai înaintat o nouă cerere pentru a fi numit în acest post. Ministerul Industriei și Comerțului numește pe I. C.

Reclamantul Dr. C. M. a atacat în contencios numirea lui I. C., acțiune admisă de Curtea de Apel Timișoara.

I. C. a înaintat recurs în casare.

IN DREPT: Potrivit art. 107 din Constituție și art. 1 din legea contenciosului administrativ, oricine se pretinde vătămat în drepturile sale printr'un act administrativ de autoritate, făcut cu călcarea legilor sau regulamentelor, poate cere instanței competente recunoașterea drepturilor vătămăte și restabilirea efectivă în aceste drepturi.

Din cuprinsul citatelor dispozițiuni rezultă, că prima și esențiala condițiune pentru admisibilitatea unei asemenea cereri sau acțiuni în justiție este, ca actul administrativ ce se atacă să vătămă un drept al reclamantului, legea neadmițând în această materie acțiuni întemeiate exclusiv pe ilegalitatea actelor sau pe leziunea unor simple interese ale reclamantilor.

Prin „drepturi” susceptibile de a fi vătămăte prin acte administrative ilegale — în sensul citatelor articole — legiuitorul a înțeles situații-

nile juridice personale și individuale, garantate de lege prin obligațiunea impusă autorității administrative de a le respecta și prin sancționări, — ca consecință a nulității actelor cari le vatamă.

Situațiunea juridică a unor persoane de a întruni condițiunile legale, necesare pentru numirea sau înaintarea într'o funcțiune sau grad, nu constituie pentru ele un drept în înțelesul de mai sus, ci o simplă vocațiune sau expectativă, pe care autoritatea publică are numai facultatea, iar nu și obligațiunea, de a o satisface, sau realiza prin actul de numirea sau înaintarea unuia dintre aspiranți.

Faptul că la prima vacanță în anul 1933 reclamantul figura printre concurenți nu constituia un drept în sensul art. 1, ci numai o expectativă, o situațiune în devenire, se poate zice chiar un simplu interes, care însă s'a consumat cu întreaga procedură prin numirea lui I. Gr., iar la a doua vacanță, în anul 1934, produsă prin revocarea lui I. Gr., reclamantul nu mai avea nici măcar o simplă vocațiune la post, deoarece nu mai era solicitant la post, din contra dânsul revocându-și actele, implicit și-a manifestat voința de a nu mai avea nici-un fel de pretenție la post.

Aceasta fiind starea de fapt și de drept, evident că sub nici-un raport reclamantul nu era îndreptățit la o acțiune în contencios și întrucât, în speță, Curtea de Apel i-a recunoscut această calitate, prin soluția dată, a comis un exces de putere și a violat art. 1 din legea contenciosului administrativ și art. 107 din Constituție.

(Cas. III. Dec. No. 738 din 19 Aprilie 1937. Președiniția D-lui C. Crăciunescu, consilire).

331. NAȚIONALITATE. *Inscriere posterioară în liste. Apel contra hotărârii autorităților comunale. Tribunalul nu se constituie cu procuror.*

Legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române conține o singură mențiune, referitoare la Ministerul Public, anume în art. 64, unde recunoaște acestuia dreptul de a face apel împotriva constatărilor stabilite din oficiu de autoritățile administrative.

Însă din dreptul Ministerului Public, de a

face apel în asemenea cazuri, nu rezultă că tribunalul trebuie să se constituie cu procuror în toate cazurile, adică și atunci când acesta nu face apel.

Dimpotrivă, plecând dela ideea că compunerea instanței este o chestiune de ordine publică, anume reglementată prin lege, trebuie admis că atât timp cât legea nu prevede în mod expres constituirea instanței cu procuror. Ministerul Public nu poate face parte din instanță și nu poate pune concluziuni.

Așa fiind și întru cât în speță nici nu se afirmă că Ministerul Public ar fi făcut apel împotriva hotărârii autorității comunale, prin care s'a respins cererea intimatului pentru înscrierea sa și a familiei sale în registrele de naționalitate ale Comunei T., urmează că tribunalul bine s'a constituit fără procuror, la judecarea cauzei, unde procurorul nu putea face parte din instanță și nu putea pune concluziuni.

(Cas. I. Dec. 517 din 31 Martie 1937. Președinția D-lui T. Magheru, consilier).

332. PROFESORI SECUNDARI. TRANSFERARE. *Transferările ca și numirile și încadrările în învățământul secundar, nu se pot face decât în condițiunile prevăzute de art. 55 și 57 din legea învățământului secundar din 7 Mai 1934, altfel ele în baza art. 59 din această lege sunt nule de drept. Nulitatea se poate invoca direct înaintea Curții de Casație, ea fiind de ordine publică.*

IN FAPT: Reclamanta Pr. G. profesoară titulară la Catedra de geografie la școala normală de fete din Sf. Gh. cere la 28 Aprilie 1934 să fie transferată la aceeași catedră la școala din P. N., iar Ministerul Instrucțiunii prin decizia Nr. 94.274 din 4 Iunie 1934 o transferă pe data de 1 Septembrie 1934 la catedra cerută.

Ulterior, la 28 Iunie 1934, Ministerul In-

strucțiunii prin decizia Nr. 106.609 publicată în Mon. Of. din 11 Iulie 1934, revine asupra deciziei anterioare, transferând pe data de 1 Septembrie 1934 și la aceeași catedră pe O. P. urmând ca reclamanta să-și reia catedra avută.

Reclamanta a atacat în contencios această deciziune.

IN DREPT: În conformitate cu art. 59 din legea învățământului secundar, numirile, transferările și încadrările în învățământul de grad secundar, nu se pot face decât la datele și condițiunile prevăzute în această lege și anume transferările se fac potrivit art. 55 între 1—31 Mai iar potrivit art. 57 deciziunile de transferare se publică în Monitorul Oficial între 1—5 Iunie și intră în vigoare pe 1 Septembrie; toate numirile, transferările și încadrările, care se fac la alte date decât cele prevăzute în lege, sunt nule de drept și nu conferă nici-un drept celor cari au beneficiat de măsura ilegală.

În speță transferarea reclamantei la gimnaziul din P. N. este legală în conformitate cu articolele citate, ea fiind făcută în termenul și în condițiunile arătate de art. 59, prin deciziunea Ministerială din 4 Iunie 1934.

Transferarea profesoarei O. P. s'a făcut însă prin decizia Ministerială din 28 Iunie 1934 și care s'a publicat în Monitorul Oficial la 11 Iulie 1934, deci în afară de termenele prevăzute de lege și ca atare ea este nulă de drept în conformitate cu articolul 59 citat, și această nulitate intimată o poate invoca direct înaintea acestei Inalte Curți, ea fiind de ordine publică.

Prin urmare transferarea profesoarei O. P. la gimnaziul din P. N. fiind ilegală bine Curtea de Apel a anulat-o și a dispus transferarea reclamantei la catedra de istorie și geografie dela Gimnaziul de fete din P. N., căci ea fusese legal transferată acolo.

(Cas. III. Dec. No. 858 din 12 Mai 1937. Președinția D-lui C. Crăciunescu, consilier).

VII. DREPT FISCAL.

333. CONTRIBUȚIUNI DIRECTE. *În baza art. 76 din legea contribuțiunilor directe, numai administratorul de constatare, inspectorul regional de constatare și controlorul șef, pot lua parte ca delegați ai fiscoiului în comisiunile de apel, iar nu și șefii de serviciu.*

Aupra chestiunii de a se ști dacă în compunerea comisiunilor de apel, prevăzute de art. 76

din legea contribuțiunilor directe, poate intra, ca delegat al fiscoiului, un șef de serviciu dela Administrația Financiară respectivă, secțiunea I-a și secțiunea II-a a Curții de Apel din Iași au dat soluțiuni diferite.

Fată de aceste soluțiuni contradictorii, d. Procuror general de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție a sesizat Secțiunile Unite pentru a se da unitate de interpretare a legii.

Potrivit art. 76 din legea contribuțiunilor

directe, comisiunile de apel vor fi compuse, pe lângă celelalte persoane arătate în text, și din un delegat al fiscului.

Paragraful 255 din instrucțiunile Ministerului de Finanțe, — cu putere de regulament, înlocuiește în virtutea art. 143 din legea contribuțiilor directe, — prevede că delegatul fiscului va fi administratorul de constatare, inspectorul regional de constatare sau controlorul șef.

Deci, printre funcționarii fiscului cari pot lua parte în compunerea comisiunilor de apel nu figurează și șefii de serviciu.

Deși, potrivit tabloului anexat la legea pentru organizarea Ministerului de Finanțe din 12 Aprilie 1933, gradul de șef de serviciu cl. I. și II. dela administrațiile financiare este egal cu acela de controlor șef, totuși aceasta este o chestiune care privește organizarea și echivalența funcțiilor, care nu are nici-o legătură cu chestiunea capacității funcționale pe care legiuitorul este liber s'o recunoască față de anumite însărcinări numai acelor organe a căror pregătire o consideră mai potrivită.

Astfel fiind, art. 76 din legea contribuțiilor directe urmează a fi interpretat în sensul că numai administratorul de constatare, inspectorul regional de constatare și controlorul-șef pot lua parte ca delegați ai fiscului în comisiunile de apel.

(Cas. S. Unite, Decizia No. 163 din 13 Mai 1937. Președinția D-lui **D. Volanschi**, prim-președinte).

334. IMPOZIT COMUNAL. COTE ADIȚIONALE SUPPLEMENTARE. Dispozițiunile art. 186 alin. I. din legea administrativă prin cari se recunoaște administrațiilor locale dreptul de a fixa cote adiționale suplimentare, fără a determina cuantumul lor, sunt neconstituționale.

IN FACT: În baza legii administrative din 27 Martie 1936, Primăria Municipiului Timișoara în ședința din 27 Aprilie 1936, a votat regulamentul pentru stabilirea, așezarea și perceperea impozitelor, taxelor și celorlalte contribuțiuni comunale, aprobat și de Ministerul de Interne prin care s'a înființat în mod temporar cote adiționale suplimentare și anume: pe lângă impozitul pe veniturile proprietăților agricole 1%, pe lângă acela al proprietăților clădite 4%, pe lângă acela pe veniturile comerciale și industriale 1% și pe lângă acel pe veniturile din profesii 1%.

Dr. P. C. și alți proprietari de case, au introdus acțiune la Curtea locală administrativă, prin care au cerut anularea acestei părți a regula-

mentului susținând, printre alte motive, și neconstituționalitatea art. 186 alin. I. din legea administrativă în baza căruia s'au înființat cotele adiționale suplimentare.

Cerându-se suspendarea judecării procesului până la tranșarea neconstituționalității, Curtea Administrativă a admis această cerere și a dispus trimiterea dosarului Secțiunilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție.

IN DREPT: Prin art. 186 alin. I. din legea administrativă, legiuitorul autoriză administrațiile locale a înființa temporar cote adiționale suplimentare pe lângă cotele prevăzute în articolele precedente, în cazul când cheltuelile ordinare nu pot fi acoperite cu veniturile ordinare.

Din cuprinsul menționatului text rezultă încontestabil că ceea ce legiuitorul prevede precis este numai autorizarea percepției de cote adiționale suplimentare, fără a se determina însă cuantumul acestor cote, a căror fixare aceeași lege o lasă în sarcina unor autorități, altele decât puterea legiuitoare.

Dacă prin art. 109 din Constituție se prevede formal că nici-un impozit de orice natură nu se poate stabili și percepe decât pe baza unei legi, aceasta trebuie înțeles în sensul că legea care înființează impozitul trebuie neapărat să conțină și maximul cotei acestui impozit, pentru că numai astfel temerea legiuitorului constituant, ca nu cumva fixarea cuantumului impozitelor să ia forma arbitrarului în mâinile puterii executive, ar putea fi înlăturată.

Că aceasta este singura interpretare admisibilă a textului constituțional, o învederează manifest art. 71 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe — lege ce trebuie privită ca dreptul comun în materie — text care, după ce pune în principiu că se pot înființa cote adiționale pe lângă unele dintre impozitele elementare, adaugă însă formal: „în limitele prevăzute azi”, dispozițiune ce concordă cu ideea că legiuitorul ordinar nu are dreptul să anunțe numai impozitul, lăsând fixarea lui puterii executive, ci trebuie chiar el să fixeze cifra de impunere.

Deci, din cele arătate mai sus rezultă că art. 186 alin. I. din legea administrativă, care recunoaște administrațiilor locale dreptul de a fixa cote adiționale suplimentare, contravine dispozițiilor prevăzute în art. 109 din Constituție.

Astfel fiind, urmează că, în virtutea art. 29 din legea Curții de Casație, dispozițiunile art. 186 alin. I. din legea administrativă au a fi declarate neconstituționale și, deci, neaplicabile.

(Cas. S. Unite, Dec. No. 154 din 13 Mai 1937. Președinția D-lui **D. Volanschi**, prim-președinte).

335. IMPOZIT PE LUX ȘI CIFRA DE AFACERI. *Proprietarul unei fabrici de cremă de ghetă, indiferent de numărul muncitorilor, nu se poate considera drept mic industriaș și ca atare scutit de impozitul pe lux și cifra de afaceri.*

IN FAPT: Din cuprinsul procesului verbal de contravenție dresat de organul fiscalului, rezultă că verificându-se registrul special pentru cifra de afaceri al întreprinderii „Uhu Pasta” fabrică de cremă de ghetă situată în Comuna rurală Freidorf, proprietatea inginerului M. Fr. — marfă care potrivit art. 2 lit. F. din legea asupra impozitului pe lux și cifra de afaceri, cu începere dela 1 Aprilie 1935 este supusă unui impozit de 6%, — a constatat că proprietarul firmei a calculat și achitat după sumele realizate din vânzarea cremei de ghetă, în intervalul dela 1 Aprilie 1935 la 31 Octomvrie 1936, un impozit numai de 3%, în loc de 6%, cum prevede art. 2 lit. f. din sus zisa lege, contravenind astfel dispozițiilor art. citat sancționate de art. 20, texte pe baza cărora a fost obligat a plăti statului suma de 7867 lei, ce reprezenta diferența de 3% a impozitului sustras, și suma de 39.335 lei, ce reprezintă încincitul impozitului sustras, obligându-l în total la plata sumei de 47.202 lei.

În contra deciziei de amendare numitul a înaintat apel la care a anexat și un certificat comunal eliberat de Primăria comunei Freidorf, pentru a dovedi că nu lucrează cu forță motrică și că nu are decât un singur lucrător în întreprinderea sa, prezentând în același timp și un proces-verbal de impunere prin care dovedește că este impus după un venit anual de 40.000 lei (cl. VI. patenta fixă) și a susținut că întrucât prin aceste acte a dovedit că este un mic industriaș, ca atare beneficiază de scutirea prevăzută de art. 9 din legea asupra cifrei pe lux și afaceri.

IN DREPT: În speță, contravențiunea săvârșită de apelant, consistă nu în neținerea registrului special prevăzut de art. 21 al legii din 1 Aprilie 1934 sau în neregulata lui ținere, ci în faptul că pentru marfa produsă de întreprinderea contravenientă s'a achitat un impozit mai mic decât cel legal, anume în sensul că apelantul a continuat să plătească impozitul de 3% și după data de 1 Aprilie 1935, deși la această dată prin legea modificatoare publicată în Mon. Of. Nr. 77 acest impozit s'a majorat la 6%.

Că prin consecință și cum pedeoparte apelantul prin achitarea acestui impozit și-a recunoscut singur și nesilit, calitatea sa de meseriaș, de fabricant de cremă de ghetă, recunoașterea în care a stăruit în tot cursul anului 1935 și

1936 — prin chiar ținerea registrului special și achitarea impozitului pe cifra de afaceri — și cum pe dealtă parte numitul, n'a dovedit cu nimic, că s'ar fi plâns, că ar fi contestat, în tot acest interval, dreptul fiscalului de a-l supune la zisul impozit, urmează că apărarea, formulată pentru prima oară, după dresarea procesului verbal de contravenție, cu ocazia apelului adică abia la 14 Aprilie 1937 și prin care afirmă că n'ar fi trebuit să plătească deloc impozitul pe cifra de afaceri, dată fiind calitatea sa de mic meseriaș rural, este nesperioasă și neconcludentă.

Această apărare este cu atât mai neînțeleasă, cu cât obiectul fabricațiunii fiind crema de ghetă — marfă ce prin chiar natura sa, nu se poate obține în exemplare originale, sau asemănătoare ci numai și exclusiv în serie, deci identice, — numitul fabricant, nefiind dovedit cu actele depuse, că ar fi înscris în vre-o breslă, nu poate pe calea unui simplu brevet eliberat de a Pretură și în temeiul unui certificat comunal constatând absența forței motrice și prezența unui singur angajat, să fie socotit patron al unui atelier de meserie și ca atare nesupus impozitului pe cifra de afaceri, — de care nu sunt scutiți decât adevărații meseriași (cismari, croitori, dulgheri, rotari, ferari, etc.), iar nu și industriașii, (brutari, fabricanți de cremă de ghetă, etc.) cari, ca în speță, având diplome universitare, și execută industria într-o comună rurală, tocmai pentru a încerca să beneficieze de disp. art. 9 al. II., adică nu numai de scutirea privind plata impozitului pe cifra de afaceri, dar și de dispensa de a fi înscris, deci controlat prin organul public, în vre-o breslă oarecare — întrucât obiectul profesiei sale, independent de numărul lucrătorilor, de forța motrică utilizabilă și de caracterul de breslaș al patronului, nu este și nu poate fi asimilat noțiunii tehnice „meserie”, în care mijloacele utilizate sunt atât de imperfecte, încât produsele nu numai că nu sunt identice (serie), ci abia sunt asemănătoare.

Că așa fiind și cum însus legiuitorul prin art. 9 al. penultim al legii cifrei de afaceri, excluzând brutăriile dela beneficiul scutirii acordate meseriașilor în această materie, furnizează instanțelor un criteriu legal de interpretare al noțiunii tehnice „meserie”, în care ca atare, nu se cuprinde „produsul de serie al muncii brutarului” urmează, în temeiul acestui criteriu interpretativ, cu caracter legal, că produsul fabricantului de cremă de ghetă, fiind identic, din punctul de vedere al fabricațiunii în serie, al numărului lucrătorilor și al forței motrice utilizate, cu produsul brutarului, — că recunoașterea făcută de apelant, a calității sale de industriaș supus im-

pozitului pe cifra de afaceri — și mai sus expusă — nu este fructul unei erori și ca atare ea are a fi privită ca valabilă și operantă.

Că prin consecință dovedită fiind pedeparte obligațiunea apelantului de a plăti zisul impozit, iar pedealtăparte necontestat fiind că numitul n'a achitat decât parțial impozitul datorat, urmează că s'a făcut pasibil de contraven-

țiunea prevăzută de art. 20 al. II. din legea citată, deci apelul este neîntemeit și cată a se respinge ca atare.

(Trib. Timiș-Torontal S. I. Sentința fiscală No. 1793 din 15. Sept. 1937. Președinția D-lui Vasile M. Theodorescu, prim-președinte).

VIII. DIVERSE.

336. CĂRĂUȘI. Dacă intră în noțiunea de salariat în sensul legii contractelor de muncă și al legii și regulamentului asigurărilor sociale. Soluțiune negativă. Nu pot fi deci încadrați în asigurarea obligatorie.

IN FAPT: Prin deciziunea cu Nr. 4490 din 19 Noemvrie 1935 a Comisiunei de Apel de pe lângă Casa Centrală a Asigurărilor Sociale s'a respins ca nefondat apelul făcut de I. C. B. în contra hotărârii cu Nr. 15.939 din 1935 a Comisiunei de judecată de pe lângă Casa de Asigurare Brașov, motivând că, potrivit legii și regulamentului legii pentru unificarea asigurărilor sociale, trebuiesc considerați ca intrând în asigurarea obligatorie și cărăușii întru cât noțiunea de salariat nu este în funcție de plata pe unitatea de timp, plata putându-se face și pe unitatea de lucru efectuat; intră în asigurarea obligatorie și cei cari lucrează mai puțin de o săptămână, contractul de cărăușie fiind în esență tot un contract de locațiune de servicii și nicidecum un contract de transport.

În contra acestei decizii I. C. B. a declarat recurs.

IN DREPT: Chestiunea care urmează a se rezolva prin recursul de față este aceea de a se ști dacă cărăușul intră sau nu în noțiunea de salariat în sensul legii contractelor de muncă și al legii și regulamentului legii pentru unificarea asigurărilor sociale, pentru ca în caz afirmativ să poată fi încadrat în asigurarea obligatorie.

Potrivit art. 37 combinat cu art. 52 din legea contractelor de muncă, prin salariat se înțelege acela care prestează unei alte părți denumită patron munca sau serviciile sale pentru un timp determinat sau pentru o lucrare determinată. Ceea ce caracterizează noțiunea de salariat este deci raportul personal, direct dintre patron și muncitor, remunerarea denumită salariu putându-se face, fie pe unitatea de timp cât și pe unitatea de lucru; ceea ce este însă de asemenea determinant în contractul individual de muncă, în afară de raportul de dependență a salariatului față de patron, este că acesta pune la dispo-

ziția patronului munca sa și numai în mod cu totul accesoriu materia primă sau uneltele sale; că într'adevăr caracterizarea aceasta de contract intuitu personae a contractului de muncă este esențială, rezultă din textul art. 52 din legea contractului de muncă, unde se spune că salariatul va presta personal munca sa, iar în caz când muncitorul ar fi înlocuit, persoana adusă în schimb trebuie să fie acceptată de patron. Conduc de această idee legiuitorul a ținut să precizeze prin textul citat că, în lipsă de dispozițiuni contrare, înlocuitorul se substituie în toate drepturile și obligațiile celui înlocuit, de unde rezultă că raporturi directe se nasc de astă dată prin substituirea unui alt titular în contractul individual de muncă. Legea pentru unificarea asigurărilor sociale fiind posterioară legii contractelor de muncă, este evident că întrebându-se expresiunea de salariat a luat-o în sensul și în definițiunea dată de legea contractelor de muncă, întru cât nicăeri în cuprinsul legii și regulamentului legii asigurărilor sociale nu se definește noțiunea de salariat.

În opozițiune cu conceptul acesta al salariatului, contractul de cărăușie privește, fie efectuarea unui singur transport, fie a mai multora dela caz la caz. În toate ipotezele, cărăușul aduce în efectuarea transportului vehiculul său, munca sa jucând un rol cu totul accesoriu. În contractul de cărăușie raporturile dintre cărăuș (întreprinzător, locator operis) și contractantul său, nu sunt încheiate intuitu personae în ceea ce privește persoana cărăușului, fiindu-i indiferent proprietarului lucrului transportat care este persoana ce conduce transportul dat fiind obligația cărăușului de a duce lucrul în bună stare la locul de destinație și că riscurile în timpul transportului aparțin cărăușului și în lipsă de stipulațiuni contrare. Din această cauză niciun raport de dependență nu există dela proprietarul lucrului transportat la cărăuș, acesta lucrând pe inițiativa și răspunderea sa proprie. O altă caracteristică a contractului de transport este și aceea că cărăușul nu primește un salariu pentru serviciile prestate ci un preț al transpor-

tului în care remunerarea muncii intră cu cel mai mic procent.

Față de aceste deosebiri fundamentale între noțiunea de căraș și aceea de salariat este evident că cel dintâi nu poate fi încadrat nici asimilat salariatului de unde rezultă că asigurarea obligatorie nu poate fi aplicată cărașilor.

Față de cele mai sus expuse numai prin violarea și greșita aplicare a textelor invocate în acest recurs și prin exces de putere a decis Comisiunea de Apel că cărașii sunt salariați în sensul art. 1 din legea pentru unificarea asigurărilor sociale și că intră ca atare în asigurarea obligatorie.

Pentru aceste considerațiuni recursul de față este întemeiat astfel că urmează a fi admis și a se casa decizia atacată.

În fond, pentru aceleași considerațiuni cari au dus la casarea deciziunii, urmează a se admite apelul făcut de recurenta I. C. B. în contra hotărârii cu Nr. 15.939 din 1935 a Comisiunii de judecată de pe lângă Casa de Asigurări Brașov și a se apăra apelanta de plata taxelor la care a fost impusă.

(Cas. III. Dec. No. 1255 din 23 Iunie 1937. Președinția D-lui D. G. Lupu, președinte).

NU VĂ PIERDEȚI TIMPUL !

căutând în ziare și reviste articole cari pomenesc numele dvs. sau tratând problemele cari vă interesează, căci o instituție special creată și bine organizată pentru aceasta

poate face acest lucru mai bine și mai eficient ca dvs.

„SERVICIUL GAZETELOR“

Agenție internațională de presă și publicitate

Director : Emil Samoilă

București, str. Sf. Constantin 24,

Telefon 3-16-15.

urmărește tot ce se publică în cele circa 1400 publicații din România, iar prin intermediul celor 102 agenții similare din străinătate, tot ce se scrie în presa din toată lumea și procură tăeturi de presă asupra oricărei personalități sau subiect.

Cereți telefonic sau în scris prospecte lămuritoare sau o probă gratuită de o săptămână, indicând subiectul care vă interesează.

Tabla de materii a anului VI—1937

DOCTRINĂ, INFORMAȚIUNI, RECENZII, etc.

	Pagina
La începutul noului an — — — — —	3
<i>Dr. Atanasie M. Marienescu</i> de D-I Jude consilier <i>Ilie Gropșian</i> — — — — —	5
Transmisiunea imobilelor în legislația Ardeleană de D-I judecător <i>A. Alexandrescu</i> (partea I-a)	6
De Lege ferenda de D-I <i>Vasile Georgescu</i> — — — — —	17
Constatări și reflecții de D-I Jude <i>Dimitrie Tigoianu</i> — — — — —	19
Legi apărute în anul 1936 — — — — —	20
<i>Coriolan Brediceanu</i> , de D-I <i>Dr. Ion Rusalín</i> — — — — —	57
„Indreptarea legii” penale, de lege ferenda de D-I <i>Vasile M. Theodorescu</i> — — — — —	61
<i>Erori de trimitere</i> în textul codului penal și procedurii penale Carol II., necorectate prin legea din 22 Decembrie 1936, de D-I <i>Dr. Ion Rusalín</i> — — — — —	71
<i>Recenzii. Vasile M. Dimitriu</i> : Curtea cu Jurați, de D-I <i>Nicolae Alexandrescu</i> — — — — —	73
<i>Octavian Popa</i> : Retroactivitatea legii penale mai favorabil infractorului, de <i>P. B.</i> — — — — —	73
<i>Dr. Iosif Jivan</i> : Composesoratele de pădure din Transilvania-Banat și controlul statului, de <i>P. B.</i>	73
<i>Omagiu „Astrei”</i> de D-I <i>V. M. Theodorescu</i> — — — — —	74
<i>Gruia Liuba (Murgu)</i> , de D-I <i>Dr. Ilie Gropșianu</i> — — — — —	105
„Indreptarea legii” penale (Continuare), de D-I <i>Vasile M. Theodorescu</i> — — — — —	155
Notariate publice... Intreprinderi particulare (Note la aplicarea L. T.), de D-I <i>Dr. Petru Penția</i> — — — — —	179
Transmisiunea imobilelor în legislația ardeleană (Continuare), de D-I <i>Al. Alexandrescu</i> — — — — —	181
Câteva observațiuni în legătură cu noul cod penal și de proc. penală, de D-I <i>Al. St. Constantinescu</i>	184
Câteva observațiuni asupra codului penal „Regele Carol II”, de D-I <i>Dr. Bela Szathmary</i> — — — — —	185
Noul cod penal și ũelictele în materie de faliment, de D-I <i>Dr. Ioan Kun</i> — — — — —	188
<i>Recenzii: „Trei ani de gospodărie”</i> ..., de Red. — — — — —	188
<i>Pompiliu Șerbescu și Ioan Bănciulescu</i> „Codul Presei”, de Red. — — — — —	189
<i>Eugen Feneșan</i> „Bunul de familie”, de D-I <i>P. B.</i> — — — — —	189
<i>Dr. Mihai Lazăr</i> „Autonomia Dreptului Agrar”, de D-I <i>P. B.</i> — — — — —	190
<i>Aloisiu Vlad</i> , de D-I <i>Dr. Ilie Gropșianu</i> — — — — —	191
Noua orienare constituțională a Europei (conferință), de D-I <i>Dr. Ion Țenchea</i> — — — — —	193
Impunibilitate asigurată prin art. 537 cod. penal, de D-I <i>Dr. Mauriciu Kell</i> — — — — —	203
<i>Recenzii: Conferința D-lui Dr. Emil Botiș</i> referitor la regimul juridic al lucrărilor publice din România — — — — —	204
Legi și regulamente apărute în M. Oficial în cursul anului 1937, de D-I <i>A. C.</i> — — — — —	205
<i>Dr. Ștefan Petroviću</i> , de D-I <i>Dr. Ioan Rusalín</i> — — — — —	247
Probleme, de D-I <i>Dr. Petru Penția</i> — — — — —	252
Comentar la ordinul Min. de Justiție No. 66827 din 11 Iulie 1936, de D-I <i>Dr. Edmund Huszar</i>	254
Funcționarii din grefele instanțelor judecătorești, de D-I <i>Al. St. Constantinescu</i> — — — — —	255
Conferințe: <i>Dr. Mihai Kușniriuc</i> „Evoluția jurisdicției muncii” de <i>I. R.</i> — — — — —	256
Informații: Adunarea generală a Cercului juridic Bănățean; Secția juridică a „Astrei” bănățene la sate, de <i>I. R.</i> — — — — —	258
<i>Gheorghe Ardelean</i> (1837—1909), de D-I <i>Dr. Ioan Doboșan</i> — — — — —	399
Transmisiunea imobilelor în legislația ardeleană (Este ordonanța 4420/918 în vigoare?). Sfârșit, de D-I <i>Al. Alexandrescu</i> — — — — —	300
Circumstanțele atenuante în noul cod penal, de D-I <i>Marin Părvulescu</i> — — — — —	303

	Pag.
Despre circumstanțele atenuante în materie corecțională (Art. 157 pct. 2 lit. a, C. pen. Carol II), de D-I Dr. Anton Pașca — — — — —	330
Comisiunea centrală a timbrului (Deciziile din 16 și 30 VI. 1936; 6, 14, 19 și 30 X. 1936; 3, 8 și 15 XII. 1936; 12 I. 1937; 9, 16 și 23 II. 1937; 18 și 23 III. 1937) — — — — —	305
George Popa, de D-I Dr. Ilie Groșșianu — — — — —	331
Probleme (continuarea articolului dela pag. 252 al No. 6 din 30 Iunie 1937), de D-I Dr. Petru Penția — — — — —	332
Popriri ordonate pe baza legilor execuționale din Transilvania, de D-I Dr. Carol Nesselrode — — — — —	335
Comisiunea centrală a timbrului (Deciziile din 22/IV și 20/V 1937) — — — — —	338
Rectificare — — — — —	338
Dr. Georgiu Plopu de D-I Alexandru Marta — — — — —	373
Dr. Georgiu Plopu și „Pandectele Române“, de D-I George Iuliu — — — — —	375
Prea iubite baciule Georgiu, de D-I Dr. Ioan Papp — — — — —	377
O aniversare, de D-I I. Nic. Periețianu — — — — —	378
O aniversare octogenară, de D-I Dr. Petru Penția — — — — —	379
Un luptător pentru dreptate în Casația ungară: G. Plopu, de D-I I. N. Lungulescu — — — — —	380
Un titan al spiritualității juridice, de D-I Dr. C. Groșșorean — — — — —	382
Capodopera D-lui Georgiu Plopu, ... Redacția — — — — —	383
Recenzie: „Părți alese din Dreptul privat ungar“, de D-I V. Pastia — — — — —	389
Scrisori omagiale (D. Volanschi; Dr. E. Mandicevski; Dr. Camil Negrea; Dr. D. Tușinschi; Dr. A. Dragomir) — — — — —	391
Averi urbariale. Regularea relațiilor urbariale. Comasare. Divizare. de D-I Dr. Georgiu Plopu — — — — —	409
Patronatul în dreptul privat ungar de D-I Dr. Georgiu Plopu — — — — —	425
Dr. Georgiu Plopu: Operă — Monografii — — — — —	437
Recunoștință ... Comitetul de redacție — — — — —	439
Dr. Aurel Maniu (1833—1894) de D-I Dr. Ilie Groșșianu — — — — —	441
Clasicism și Romantism Juridic, de D-I I. N. Lungulescu — — — — —	442
Specii de cazuri neaplanate, de D-I Dr. Petru Penția — — — — —	454
Ceva despre solemnitate, de D-I Mihail Gh. Mușătescu — — — — —	455
Obligațiunea comercianților de a cere autorizațiuni sanitare, de D-I Dr. Gheorghe Oprea — — — — —	456
Codul comparat al obligațiunilor — proiectul franco-italian al obligațiunilor și contractelor în comparație cu codurile civil, român, francez, elvețian și polon ale obligațiunilor, de D-I Gheorghe P. Docan — Red. — — — — —	458
C. Atanasiu, referent la Curtea Superioară Administrativă și D. Moldovan avocat: Jurisprudența Curților Administrative, 1 vol. în 80, pag. 507, lei 350. București 1937, de D-I Emil Botiș — — — — —	459
Jurisconsultul Damaschin T. Bojinca, de D-I Aurel Bugariu — — — — —	497
Clasicism și Romantism Juridic (Urmare), de D-I I. N. Lungulescu — — — — —	499
Tabloul Dobânzilor — — — — —	508

JURISPRUDENȚĂ

sp. 43. — Legea XVI:1876. Conceptul dispozițiilor pentru caz de moarte. Baza sistemului de ereditare. Capacitate testatorie. Persoanele fără capacitate testatorie, și cu capacitate restrânsă, de D-I Dr. Georgiu Plopu — — — — —	75
sp. 44. — Statutul funcționarilor publici. Funcționarul, contra căruia s'a deschis acțiune publică, pe lângă suspendare, pierde dreptul și la salariu art. 58 — — — — —	81
sp. 45. — Legea contribuțiilor directe. Impozitul poate atinge nu numai veniturile contribuabilului, ci și capitalul — — — — —	82
Sisteme de probațiune; Note doctrinare de D-I Dr. Georgiu Plopu — — — — —	107

INDEX ALFABETIC:

Pag.		Pag.		Pag.
330	Abuz de încredere.		Acțiune publică.	
305	sp. 93. — Art. 537 c. p. Carol II. Urmărire la		sp. 128. — Condițiunea deschiderii acțiunii publice	
331	plângere prealabilă. Retragerea plângerii		în materie electorală — — — — —	213
	prealabile în instanță. Anularea urmăririi.		Acuzat aflat în libertate.	
	Art. 2 și 4 pct. III. pr. p. Carol II. — —	123	sp. 300. — Trebuie să se constituie prizonier cu	
332	Accelerarea judecăților.		3 zile înainte de ziua de judecată în ares-	
335	sp. 88. — Art. 70. Înaintarea motivelor de recurs.		tul Curții cu Juri. Amânându-se judecarea	
338	Nerespectarea răstimpului de 10 zile pre-		procesului, măsura încarcerării încetează.	
338	mergător desbaterii. Nulitate — — — —	129	Art. 383 pr. pen. Carol II. — — — —	470
373	sp. 208. — Probele neinvocate în prima zi de		Administrator financiar.	
375	înfățișare, nu pot fi admise decât dacă ne-		sp. 279. — (Vezi Impozite pe spectacole) — —	365
377	cesitatea lor reese din desbateri. Art. 10, 11,		sp. 284. — (Vezi Perceptor fiscal rural) — —	368
378	14 și 38 din lege — — — — —	309	Agrare.	
379	Accident de cale ferată.		sp. 28—30. (Vezi legea avocaților) — — — —	44-45
380	sp. 291. — Despăgubiri. Limita hotărârei condam-		sp. 42. — Indreptățire la improprietărire — —	56
382	natorie. Instanța de judecată este obligată		sp. 154. — Exproprierile de păduri se fac numai	
383	să se pronunțe prin hotărârea finală asupra		în urma avizului serviciului silvic al sta-	
389	tuturor drepturilor valorificate prin acțiune,		tului — — — — —	242
	neputând limita și restrânge efectele con-		sp. 155. — Comitetul agrar are competența asupra	
	damnațiunei la un anumit interval de timp,		tuturor chestiunilor ce privesc exproprierea	213
	sau să pronunțe o condamnățiune condițio-	461	Alegeri administrative.	
	nată. Legea XVIII:1874 — — — — —		sp. 108. — Sunt îndreptățiți a ataca cu recurs, ho-	
391	Act administrativ de autoritate.		tărârea președintelui secției de votare, numai	
409	sp. 102. — Nu poate avea efect retroactiv. Actul		candidații la aceste alegeri, nu și alegătorii	
425	retroactiv este lovit de o nulitate absolută,		respectivi. Art. 27 al legii ad-tive din 27 Mar-	
437	neputând produce nici un efect, atât pentru		tie 1936. Validarea alegerii. Condițiuni. Can-	
439	trecut cât și pentru viitor — — — —	141	didați în raport contractual cu administrația	
441	Acțiune în contencios.		comunală — — — — —	144
442	sp. 227. — Acțiunea prin care se cere a se con-		sp. 315. — Motivele de casare privitoare la opera-	
454	stata și stabili față de Stat un drept la pen-		țiunile pregătitoare și la operațiunile de vo-	
455	sinue este inadmisibilă în fața instanțelor de		tare, nu pot fi propuse direct și pentru	
456	contencios administrativ, cari nu judecă de-		prima oară în recurs, dacă nu au fost invo-	
	cât acțiunile cari au de obiect anularea unor	323	cate la instanța de fond pe calea contesta-	
158	acte abuzive de autoritate — — — —		ției. Art. 7 8, 11, 27, legea administrativă	
	sp. 308. — Ajutorii de judecători, supleanții și		și art. 42 legea electorală — — — —	492
	substituții de procurori dobândesc stabili-		sp. 316. — Neredactarea la fața locului a hotărâ-	
159	tatea numai după depunerea examenului de		rei de validare nu atrage invalidarea alege-	
197	capacitate, de când le conferă și dreptul		rilor administrative. Motive de casare privi-	
199	la acțiune în contencios. Art. 137 legea de		toare la operațiuni. Art. 22, 27 legea admi-	
208	org. jud. și art. 4, 8 legea cont. adm. — —	485	nistrativă, 51, 64, 74, 76, 81 legea electorală	494
	Acțiune disciplinară.		Aluviune.	
	sp. 312. — Pentru dictarea pedepselor disciplinare		sp. 53. — Aluvine — — — — —	88
	nu există o gradație obligatorie. Secretarul		Anticonstituționalitate.	
	general din Minister poate dispune trimite-		sp. 133. — Pentru invocarea ei se cere să se fi	
	rea în judecată disciplinară fără o delegație		aplicat dispozițiile legii de instanțele jude-	
75	specială. Acțiunea disciplinară și cea penală		cătorești la cari s'a desbătut cauza — —	217
81	sunt independente una de alta. Art. 51, 53,		Apel.	
	55, 58 legea pentru statutul funcționarilor		sp. 85. — Petiția de apel nesemnată de partea ce	
	publici — — — — —	489	o introduce sau de mandatarul ei legal, —	
	Acțiune în justiție.		este inexistentă și deci nu poate lega instan-	
32	sp. 215. — (Vezi contract de transport) — —	316	ța, și nici nu poate produce vr'un efect ju-	
07			ridic — — — — —	118

	Pag.		Pag.
sp. 250. — Este inadmisibil în contra încheierilor instanțelor cari hotărăsc ca instanțe de recurs. Art. 551 pr. civ.		sp. 246. — În lipsă de convenție, pentru lucrările efectuate în afară de pretoriul justiției dispozițiile din tabloul de onorarii nu sunt obligatorii, ci numai normative — — —	343
Prin excepție, apelul are loc și în c/a unor astfel de încheieri, dacă legea permite în mod expres apelul de un grad.		sp. 247. — (Vezi Onorarii) — — — — —	343
În cazurile de amânare prev. de art. 238-248 pr. civ. apelul de un grad nu este admisibil — — — — —	344	sp. 249. — (Vezi Onorarii) — — — — —	344
sp. 321. — Dacă și după expirarea termenului de apel de 15 zile dela pronunțare, prevăzut de art. 62 din legea cambială, se pot depune motivele apelului? Soluție afirmativă	510	sp. 319. — Culpă. Avocatul care omite a face toate actele și demersurile necesare unei bune apărări a intereselor clientului, — care nu i-a avansat și căruia i-a cerut, dar fără rezultat, să-i avanseze cheltuielile de proces, — răspunde de daunele cauzate prin omisiunea sa — — — — —	509
<i>Aplicarea legii mai blânde.</i>		<i>Avocați publici.</i>	
sp. 299. — În aplicarea art. 3 c. p. Carol II. nu se poate recurge la combinarea unui sistem mixt, dictând o penalitate sui generis, care nu este nici cea a legii vechi, nici a legii noi	469	sp. 29. — (Vezi leg. avocaților publici) — — —	45
<i>Asasinat.</i>		<i>Aviație.</i>	
sp. 132. — Elemente constitutive. Condiții — —	216	sp. 148. — Vezi leg. fondului aviației — — —	236
<i>Asigurări sociale.</i>		<i>Buletine de vot.</i>	
sp. 106. — (Vezi Medici șefi) — — — — —	144	sp. 276. — Tipărirea lor, prin utilizarea tehnicii tipografice, nu constituie decât un mod — cel mai perfecționat — de imprimare, dar nu singurul.	
<i>Autoritatea lucrului judecat.</i>		Implinirea acestei operațiuni pe cale de sapirografie, nu atrage nulitatea buletinelor, și prin consecință invalidarea alegerii.	362
sp. 6. — Modalitate și consecințe — — — —	28	<i>Calculul pensiei.</i>	
sp. 203. — Identitatea de persoane constă în identitatea calității juridice, nu a persoanelor fizice — — — — —	307	sp. 119. — (Vezi Ofițer de rezervă) — — —	153
sp. 243. — Când are influență judecata definitivă a instanței penale asupra instanței civile? Notă de D-l Dr. Ioan Kun — — — — —	339	<i>Cale de atac.</i>	
sp. 287. — (Vezi Legea agrară) — — — — —	369	sp. 86. — Nici o hotărâre — indiferent în ce materie, — nu poate fi atacată înainte de a fi fost pronunțată — — — — —	118
sp. 298. — Sentințe și decizii rămase definitive, date de o instanță necompetentă. Soluție. Notă de D-l Ioan Băluț — — — — —	467	sp. 111. — (Vezi Contribuțiuni directe) — — —	146
<i>Avere coachizită.</i>		<i>Calitatea de a sta în proces.</i>	
sp. 289. — Ce bunuri se consideră având această calitate? Dacă soții conjugal, într'un contract de vânzare-cumpărare încheiat cu o terță persoană, necuprins în act notarial public, pot dispune în mod valid ca bunurile cumpărate să se transcrie pe dânsii în cartea funduară în proporții diferite? Soluție afirmativă. Cu adnotarea D-lui Dr. Nestor Porumb — — — — —	394	sp. 19. — Chestura n'are calitate — — — — —	33
<i>Avocat.</i>		<i>Calomnie prin presă.</i>	
sp. 98. — (Vezi Competență) — — — — —	132	sp. 259. — Redactor responsabil. Intențiunea de a calomnia. Infracțiunea săvârșită sub regimul abrogatei legi XLI:1914. Legea mai favorabilă. Aplicațiune — — — — —	351
sp. 205. — Nu poate să devină achizitorul unor bunuri sau drepturi asupra cărora a fost consultat în calitate sa de avocat. Art. 100 din legea pentru org. corp. de avocați —	307	<i>Cambie.</i>	
sp. 245. — Poate renunța la procedura specială prev. de legea avocaților și să se judece după dreptul comun — — — — —	342	sp. 254. — Emitent neștiutor de carte, prezintă personal la bancă, titlul provăzut cu semnături în regulă. Se prezumă că semnătura emană dela dânsul, sau că rezultă din mandat — — — — —	348
		<i>Cântăreți bisericești.</i>	
		sp. 236. — Sunt funcționari eclesiastici și sunt pensionați la vârsta de 65 ani, conf. art. 2 din legea gen. de pensiuni din 1935 — —	327
		<i>Capacitatea de a sta în judecată.</i>	
		sp. 248. — Lipsa de legitimație sau autorizațiune a reprezentantului legal cât și a capacității de a sta în judecată, se poate remedia în cursul instanței. Art. 75 pr. civ. — — —	343

Pag.		Pag.
	Cărăuși, asigurarea lor.	
sp. 336.	— Dacă intră în noțiunea de salariat în sensul legii contractelor de muncă și al legii și regulamentului asigurărilor sociale. Soluție negativă. Nu pot fi deci încadrați în asigurarea obligatorie — — — — —	521
343	Carte funduară.	
343	sp. 95. — (Vezi Ipotecă) — — — — —	126
344	sp. 96. — (Vezi Rediere) — — — — —	126
	sp. 251. — (Vezi Licitatie imobiliară) — — — — —	345
	Casare cu trimitere.	
	sp. 209. — (Vezi Recurs) — — — — —	310
	sp. 211. — (Vezi Proces verbal) — — — — —	310
509	sp. 212. — (Vezi Recurs în casare) — — — — —	311
45	Cesiunea creanței.	
	sp. 16. — Modalitate și efect. — — — — —	36
236	Cetățenia română.	
	sp. 32. — Cererile de înscriere tardive ale locuitorilor din ținuturile alipite — — — — —	46
	sp. 228. — Înscriere ulterioară il liste. Minoritatea nu este echivalentă cu absența dela domiciliu la data întocmirii listelor — — — — —	323
	sp. 272. — Procedura nu se poate relua pe bază de probe noi, în cererile deja rezolvate — — — — —	361
362	C. F. R.	
	sp. 166. — Răspundere de daune — — — — —	264
153	Cheltueli de judecată.	
	sp. 5. — Criterii pentru acordare — — — — —	26
	sp. 89. — Se acordă părții, iar nu avocatului acesteia — — — — —	121
118	Circulația bunurilor.	
146	sp. 238. — Dispozițiunile legii pentru reglementarea circulației bunurilor dobândite prin legile de reformă agrară se aplică deopotrivă înstrăinărilor voluntare ca și celor forțate. Potrivit disp. acestei legi, bunurile dobândite prin reforma agrară, nu pot fi înstrăinate decât către muncitori manuali de pământ sau absolvenți de școli de agricultură, dar în nici un caz înainte de a se fi achitat în întregime către Stat, prețul de împroprietărire. Înstrăinările făcute fără respectarea acestor disp., sunt nule de drept. Această nulitate fiind de ordin publică se poate invoca de ori care parte interesată — inclusiv ministerul public și min. agriculturii — înăuntrul termenului de prescripție de 5 ani — — — — —	329
18	Circumstanțe atenuante.	
7	sp. 18. — (Vezi recurs penal) — — — — —	37
	Coachiziție.	
	sp. 244. — Administrarea averii coachizite aparține soțului, chiar în cazul când s'a întrerupt viața conjugală și soții trăiesc separat — — — — —	342
	sp. 280. — (Vezi Impozit pe succesiune) — — — — —	360
	Cod penal Carol II.	
	sp. 59. — Circumstanțe atenuante — — — — —	92
	Notă: D-l Dr. Ion Rusalin	
	sp. 169. — Invocarea de prima dată a legii mai blânde în fața instanței de casare — — — — —	265
	sp. 170. — Efectele invocării legii mai blânde în recurs se răsfrânge și asupra coînculpaților — — — — —	265
	sp. 171. — Indiferent de genul pedepsei, se socotește mai blândă pedeapsa care prin aplicarea circumstanțelor atenuante are o durată mai mică. Notă: D-l Mihail Tigoianu, consilier — — — — —	265
	sp. 172. — Se consideră lege mai blândă aceea, a cărei dispozițiuni în complexul lor sunt mai favorabile inculpatului — — — — —	268
	sp. 173. — Se socotește pedeapsă mai blândă, pedeapsa a cărei minimum este mai scăzut prin aplicarea circumstanțelor atenuante — — — — —	268
	sp. 174. — Delictul de abuz de încredere. Plângere prealabilă efectele retragerii. Notă: D-l Dr. Ion Rusalin — — — — —	268
	sp. 175. — Fapta agentului de urmărire al unei percepții urbane de a-și însuși banii dați lui ca plată în contul impozitului, constituie delictul de abuz de încredere, și nu de delapidare — — — — —	271
	sp. 176. — Infracțiunea întrebuințării de monedă falsificată prev. de art. 389, privind moneda metalică, este contravențiune și nu delict. Notă: Dr. Ion Rusalin — — — — —	273
	sp. 177. — Delicte silvice, amenziile intră în fondul amenzilor. Notă: M. Părvulescu — — — — —	274
	Codul de procedură penală Carol II.	
	sp. 178. — Recursul trebuie motivat cu 3 zile înainte termenului afișat la ușa instanței de casare, cu cel puțin 10 zile înainte de debutare — — — — —	275
	sp. 179. — Ofițerii de poliție judiciară sunt justițiabili de instanțele ordinare — — — — —	275
	sp. 180. — Redactarea procesului verbal de audiere a martorilor. Depoziția nu trebuie consemnată la proces verbal, dacă martorul declară că își menține în întregime depoziția sa făcută la instrucție și cetită lui în instanță. Art. 153 pr. pen. rom., art. 157, 318 pr. pen. Carol II. Notă: Dr. Ion Rusalin — — — — —	276
	sp. 181. — Revizuire, termen de un an, calculare — — — — —	279
	Colonizare.	
	sp. 239. — Trecerea lotului în proprietatea unui colonist, se face printr'un act de vânzare-cumpărare, încheiat între Statul repr. prin Oficiul Național de colonizare și colonist. — — — — —	

	Pag.		Pag.
În lipsa acestui act, colonistul nu poate pretinde că este turburat în stăpânirea lotului de către Stat prin depozitare, decât în condițiunile art. 50 din legea de colonizare — — — — —		<i>Composesorate de pășune.</i>	
		sp. 192. — Notă: Dr. Teodor Diaconescu — —	288
<i>Comisiuni disciplinare.</i>		<i>Concediu neacordat.</i>	
sp. 103. — Compunere. Conf. art. 60 din st. funcț. publ., comisiunea disciplinară pt. funcționarii județeni, se compune din primul președinte al Tribunalului orașului de reședință, un șef de serviciu delegat de consiliul județean și un șef de serviciu delegat de consiliul comunal al orașului de reședință. Este rău constituită comisiunea, cu un șef de serviciu delegat de delegația permanentă a orașului, acesta trebuind să fie delegat de consiliul comunal — — — — —	330	sp. 222. — (Vezi Legea contractelor de muncă)	319
		<i>Condictio ob turpem vel injustam causam.</i>	
<i>Compensare.</i>		sp. 82. — Dacă primirea prestațiunii din partea primitorului este imorală sau ilegală, are loc repetițiunea până la concurența îmbogățirii sale. Din contră, e exclusă repetițiunea, dacă nu primirea, ci invers, darea prestațiunii trebuie considerată ca imorală sau ilegală. Tot astfel, dacă nu numai darea ci, și primirea prestațiunii sunt imorale sau ilegale. Notă de D-l Alexandru St. Constantinescu — —	115
sp. 112. (Vezi Contribuțiuni directe) — — — — —	147	<i>Conflict de competență.</i>	
sp. 163. — Compensarea creanței, incerte, nelichide și neexigibile — — — — —	262	sp. 217. — Conf. art. 38 alin. 3 pr. pen. în caz de conflict de competență între un Tribunal și o judecătorie, competența se stabilește de Curtea de Apel respectivă — — —	317
sp. 278. — (Vezi Taxe comunale) — — — — —	364	<i>Constituționalitate.</i>	
<i>Competință.</i>		sp. 267. — (Vezi Legea sanitară) — — — — —	356
sp. 12. — Restrângerea acțiunii mobiliare la 5.000 lei determină competența Judecătoriei în primă și ultimă instanță — — — — —	34	<i>Contabilitate publică.</i>	
sp. 49. — Competența instanței de drept comun de a dispune asupra plasării și întreținerii minorului adoptat — — — — —	84	sp. 283. — (Vezi Gestionar de fapt) — — —	367
sp. 58. — Competența de a judeca un judecător delictiv în exercițiul funcțiunii. Notă: D-l Al. St. Constantinescu — — — — —	91	sp. 284. — (Vezi Perceptor fiscal rural) — — —	368
sp. 87. — Valorificarea pretențiunilor izvorâte din taxe de cult, nu aparține procedurii instanțelor civile ordinare, ci este rezervată unei proceduri speciale — — — — —	119	<i>Contencios administrativ.</i>	
sp. 90. — Ofițer călătorind în tren cu bilet cu preț redus, fără să aibă asupra sa carnetul, de identitate. Contravențiunea se judecă de instanțele civile, ordinare. Art. 264 c. j. m. — — — — —	121	sp. 33. — În principiu sunt admisibile acțiunile în contencios oricând cu excepțiile din art. 4	47
sp. 98. — Soluționarea diferendelor ivite în legătură cu contractul de angajament, încheiat între un avocat și o întreprindere comercială, cade în jurisdicția judecătoriei de muncă — — — — —	132	sp. 145. — Asociațiunile funcționărești n-au drept a solicita pe calea contenciosului anularea numirii ilegale, cu nota de d-l Dr. E. Botiș	231
sp. 117. — (Vezi Contestație la urmărire) — — — — —	151	sp. 146. — Hotărârile Casei Autonome a Muncii date prin consiliul Direcției au caracter jurisdicțional. — — — — —	325
sp. 210. — Acțiunea prin care se tinde la schimbarea statului civil al unei persoane nu poate fi considerată ca o cerere făcută în sensul art. 40 și 41 din legea actelor de stare civilă și ca atare, ea urmează a se introduce la instanța competentă conf. procedurii de drept comun — — — — —	310	sp. 147. — Depunerea ulterioară a examenului de capacitate nu poate vicia numirea — — —	235
		sp. 330. — Ce se înțelege prin drepturi susceptibile de a fi vătămăte prin acte administrative ilegale, a căror anulare se poate cere pe calea contenciosului administrativ — — —	517
		<i>Contestație la urmărire.</i>	
		sp. 117. — În urmăririle până la 50.000 Lei, Judecătoria competentă a soluționa contestațiile la urmărire, este aceea în a cărei circumscripție se află percepția prin care se face urmărirea — — — — —	151
		sp. 118. — (Vezi Urmărirea veniturilor publice)	152
		<i>Contracte.</i>	
		sp. 7. — Anularea vânzării imobilului făcută către doi cumpărători — — — — —	29
		sp. 162. — Contract de donațiune, reziliere pe motiv de ingratitudine — — — — —	261

Contract individual de muncă.

sp. 26. — Nevalabilitatea renunțării la concediu
 sp. 27. — Prescripția de 3 ani din art. 73 nu se aplică despăgubirilor din art. 40—50. Concedii — — — — —

sp. 98. — În noțiunea lui sunt încorporate, atât locațiunea de serviciu, cât și locațiunea de lucrări, cu condițiunea însă, de a dovedi că, convențiunea dintre patron și muncitor — manual sau intelectual — stabilește raporturi de continuitate și de dependență între dânsii — — — — —

sp. 100. — Despăgubirile pentru neacordarea concediilor de odihnă se prescriu în (trei) ani. Art. 73 din lege. Notă de D-l **Dr. Nicolae Ioanovich** — — — — —

sp. 141. — Apelul în jurisdicția muncii trebuind să fie scris și motivat sub sancțiunea nulității e de ordine publică. Concediu de boală. Aplicațiune — — — — —

Contract de transport.

sp. 215. — Acțiunile izvorâte dintr'un contract de transport, — rezultat al acordului de voințe al părților contractante, — nu pot fi exercitate decât de persoanele cari figurează în contract ca părți contractante, adică expeditorul și destinatarul. Aplicațiune în legătură cu transportul pe C. F. R. — — — — —

Contract de vânzare-cumpărare.

sp. 83. — (Vezi Dol) — — — — —

Contribuțiuni directe.

sp. 111. — Revizuirea nefiind prevăzută printre căile de atac, admise de legea contribuțiilor directe, — ea este inadmisibilă în această materie — — — — —

sp. 112. — Suprasolviri. Compensarea lor cu impozitele datorate de contribuabil. Când are loc? — — — — —

sp. 150. — Scăderea sumelor alocate din beneficii pentru instituțiile de asistență socială — — — — —

sp. 232. — Prin legea contab. publice dispunându-se începerea anului bugetar la 1. IV. a fiecărui an, — nu s'a adus nici o modificare disp. legii contrib. directe, în ce privește termenul în care trebuiesc date declarațiunile anuale de impunere și sancțiunea nerespectării acestor dispozițiuni — — — — —

ps. 333. — În baza art. 76 din legea contribuțiilor directe, numai administratorul de constatare, inspectorul regional de constatare și controlorul șef, pot lua parte ca delegați ai fiscoiului în comisiunile de apel, iar nu și șefii de serviciu — — — — —

Controlul percepțiilor rurale.

sp. 309. — Controlorii pentru percepțiile rurale, subinspectorii și controlorii pentru percepțiile urbane ca organe directe de control, răspund pentru lipsa de control și verificare numai în limita atribuțiunilor lor legale de control și verificare. Art. 8 și 19 legea urm. veniturilor publice — — — — —

Coreclamanți și copârâți.

sp. 295. — Pot figura în aceeași acțiune, când aceasta se bazează pe același temei de drept și de fapt. Când există temei de drept și de fapt identic? Art. 77, 78, 232, 388 p. c. — — — — —

Curator de masă.

sp. 253. — (Vezi Faliment) — — — — —

Curte cu Jurați.

sp. 326. — Asasinat. Dacă preceutarea trebuie pusă într'o chestiune specială juraților? Soluție afirmativă — — — — —

Daune.

sp. 6. — Acordare conform art. 82 al legii XIX. 1907. Condiții — — — — —

Daune morale.

sp. 290. — Când se pot acorda în dreptul civil maghiar? Cu adnotarea D-lui **Dr. Georgiu Plopu** — — — — —

Debit de băuturi spirituoase.

sp. 282. — (Vezi Vad comercial) — — — — —

Declarație de neacceptare.

sp. 265. — Executorul testamentar împuternicit prin testament, să încaseze creanțele dela debitori și să le distribuie între erezii defunctului, — avea dreptul să facă declarație de neacceptare, conf. art. 40 al legii din 7/IV/1934, fără să fi fost nevoie de vreo autorizație specială în acest scop — — — — —

Valorificarea grâului.

sp. 77. — Decretul lege a valorificării grâului — — — — —

Definitivare.

sp. 273. — (Vezi Numire) — — — — —

Denunțare calomnioasă.

sp. 263. — Art. 269 c. p. Carol II, cere un element constitutiv în plus pentru existența acestei infracțiuni, anume: „cunoașterea caracterului mincinos al denunțării”, — element neprevăzut în art. 20 al abrogatei legi XLI: 1914.

Achitarea în apel, sub regimul legii noi, a celui condamnat în primă instanță, sub regimul legii vechi. Rațiune — — — — —

Desființarea urmăririi.

sp. 303. — Cererea pentru desființarea actelor de urmărire făcută pe baza art. 68 legea pentru

	Pag.		Pag.
lichidarea datoriilor se rezolvă în camera de consiliu cu citarea părților. Art. 68 legea lichid. datoriilor și 511 pr. c. — — —	473	<i>Executor testamentar.</i>	
<i>Despăgubiri.</i>		sp. 265. — (Vezi Declarație de neacceptare) —	355
sp. 160. — Pentru copii minori a victimei, durata	259	sp. 288. — Posesiunea averii lăsământare. Caracterul acestei posesiuni. Proces de repositie sumară. Cu adnotarea D-lui Al. Ulvianu	393
<i>Disciplinar.</i>		<i>Faliment.</i>	
sp. 31. — Vezi legea P. T. T. — — — —	45	sp. 253. — Din suma realizată prin vânzarea mobilelor asupra cărora există gaj execuțional, curatorului de masă i-se cuvine numai acea parte din cheltueli, care cade pe acele mobile. Art. 55 leg. falim. — — — —	347
<i>Dobânzi.</i>		<i>Falitul.</i>	
sp. 101. — (Vezi Legea Cametei) — — — —	138	sp. 68. — Are capacitate relativă — — — —	265
<i>Dol.</i>		<i>Fideicomis.</i>	
sp. 83. — Pentru a conduce la vicierea consimțământului și deci, la nevalabilitatea actului juridic, de cine trebuie să fie exercitat? In materie de contracte se cere a fi exercitat exclusiv de una din părțile contractante, spre deosebire de actele unilaterale, unde, poate fi manifestat și de către o terță personală — — — — —	116	sp. 159. — Fideicomis — — — — —	259
<i>Donațiune.</i>		<i>Forță majoră.</i>	
sp. 8. — Acțiune în reziliere pentru ingratitude	29	sp. 166. — Forță majoră — — — — —	264
<i>Drept la pensie.</i>		<i>Funcționar minor.</i>	
sp. 120. — Văduva funcționarului sau pensionarului încetat din viață are drept la pensie, dacă ea a trăit cu soțul ca funcționar până la 2 ani, în care caz va primi 26% din pensia cuvenită soțului cu un spor de 8% pt. fiecare an de căsătorie în plus până la 5 ani, etc., aceasta indiferent dacă în timpul conviețuirii soțul a fost funcționar, diurnist sau fără rețineri, deoarece legea nu distinge — — — — —	153	sp. 273. — (Vezi Numire) — — — — —	361
<i>Dreptul de apărare.</i>		<i>Funcționari publici.</i>	
sp. 301. — Nu este încălcat când la Curtea cu Jurați judecarea acuzatului s'a făcut în prezența apărătorului numit din oficiu. Chestiunea materialității faptului primează chestiunea culpabilității și această cerință este prescrisă sub sancțiunea nulității verdictului. Art. 474 partea I. pct. 5 și 400 pr. p. C.	471	sp. 39. — Treceți în cadrele disponibile — —	52
<i>Electorale.</i>		<i>Funcționar județean.</i>	
sp. 128. — Vezi acțiune publică — — — —	213	sp. 103. — (Vezi Comisiuni disciplinare) — —	141
sp. 276. — (Vezi Buletine de vot) — — — —	362	<i>Gestionar de fapt.</i>	
sp. 277. — (Vezi instanță de validare) — — —	363	sp. 283. — Agentul însărcinat cu încasarea contribuțiilor este gestionar de fapt.	
sp. 277. — (Vezi Semn electoral) — — — —	363	Acoperirea lipsurilor provenite din sumele ce a sustras, nu împiedecă judecata penală — — — — —	367
<i>Excepțiune dilatorică.</i>		<i>Habitațiune precară.</i>	
sp. 1. — Invocare de noi mijloace de apărare —	21	sp. 50. — Habitațiune precară — — — —	84
<i>Execuție de asigurare.</i>		<i>Ilegitimare.</i>	
sp. 296. — Se poate desființa când debitorul urmărit depune suma pentru care s'a ordonat, sau când sentința pe baza căreia s'a ordonat, sau când sentința pe baza căreia s'a ordonat, s'au anulat. Art. 231, 234 legea LX:1881 și 53 legea LIX:1912 — — —	456	sp. 210. — (Vezi Competență) — — — —	310
		<i>Impozit comunal. Cote adiționale suplimentare.</i>	
		sp. 334. — Dispozițiunile art. 186 alin. I. din legea administrativă prin cari se recunoaște administrațiilor locale dreptul de a fixa cote adiționale suplimentare, fără a determina cuantumul lor, sunt necondiționale —	519
		<i>Impozit pe echivalent.</i>	
		sp. 113. — Legiuitorul timbrului prin art. 16, a vizat acele lucruri, cari prin natura sau destinațiunea lor sunt a se considera ca imobile ce nu pot fi mănuite sau întrebuințate din loc în loc, cari, deci, au mai mult un caracter imobiliar prin faptul că sunt montate, făcând un tot imobiliar — — —	147
		<i>Impozit pe lux și cifra de afaceri.</i>	
		sp. 281. — (Vezi Intreprinderi industriale) — —	366
		sp. 335. — Proprietarul unei fabrici de cremă de ghet, indiferent de numărul muncitorilor, nu se poate considera mic industrie	

si ca atare scuti de impozitul pe lux și	—	520	sp. 95. — Desființare. Nu este suficiența numai	126
Impozite pe spectacole.			achiziția ipotecii, trebuie cernută și radieră	
sp. 279. — Administratorul financiar nu are exer-	—	365	sp. 220. — Inscrispție ipotecară în dolar. Pentru	126
Impozit pe succesiune.			admisibilitatea cererei de a fi transforma-	
sp. 280. — Proprietatea coabitată a soțului su-	—	—	lă în lei, este necesar consumământul am-	318
pravitător — cu totul distinctă de a soțu-	—	—	lui decedat — nu poate fi înglobată sub	
nici un motiv în succesiune și impusă ca	—	366	sp. 94. — Jocul hazard „21” pe bani, reprezen-	
atare — — — — —	—	367	da. Calificare. Penare — — — — —	124
Infrațiune.			sp. 15. — Inadmisibilitate la legi speciale — —	35
sp. 219. — Săvârșită sub legea veche și nepre-	—	318	Legia accelerării.	
văzută de legea nouă, nu se pedepsește.	—	—	sp. 54. — Apelul trebuie motivat până la prima	
Art. 2 C. pen. Carol II — — — — —	—	142	zi de dezbateri sub decădere; un nou ter-	89
Inspector general administrativ.			men în acest scop nu se poate acorda, art.	
sp. 104. — (Vezi Legea de org. Ministerului de	—	—	sp. 56. — Apelul nemotivat până la prima zi de	
Interne) — — — — —	—	—	infășurare este nul, cu excepția dacă ape-	
sp. 277. — Este obligată de a cerceta nu numai	—	—	lanțul declară că înțelege a-se judeca în	90
contestațiunile eventuale introduse, în inter-	—	—	apel în baza motivelor dela I. instanță art.	
valul dela convocarea alegătorilor și până la	—	—	53, 37, 38 — — — — —	
proclamarea rezultatului, dar și „loate ac-	—	—	Legia Administrativă.	
tele alegătorilor”, inclusiv depunerile de can-	—	—	sp. 156. — Cereri de invalidarea alegerei. Com-	245
didatură, a căror acceptare de organul prev.	—	—	petența — — — — —	
de art. 14 leg. adm. — deși sunt nule din	—	—	sp. 157. — Aplicarea regulii prezumții de le-	245
punct de vedere formal — nu constituie lu-	—	363	găritate a hotărârilor judecătorești și la	
creu judecat — — — — —	—	—	sp. 158. — Inadmisibilitatea recursului — omisso	245
Insignare publică. Secta nazarină.			medio — când nu se făcuse contestație	
Art. 5 și 22 din Constituție. Art. 1, 21 și 24	—	—	la termen — — — — —	246
din legea cultelor. Decizia No. 114.119 —	—	—	Legia agrară.	
11.889 a Ministerului Cultelor. Faptul cre-	—	—	sp. 287. — Hotărârile definitive de expropriere,	
dincioșilor sectei nazarinene de a se intrați	—	—	au autoritate de lucru judecat și față de	
în casa predicatorului ei și de a celebra în	—	—	partile ce nu au figurat în proces. Dreptă-	
comun cultul respectiv bine știind că acti-	—	—	ritile lor se pot exercita numai asupra rentei	369
vitatea ei este interzisă, intrunește elemen-	—	—	ce formează prețul de expropriere — —	
tele delictului de insignare publică — —	—	513	Legia asupra impozitului pe automobile.	
sp. 281. — O întreprindere industrială cu carac-	—	—	obligat a depune și recepția doveditoare a	
ter comercial, nu se poate identifica cu im-	—	—	consemnării amenzii, lipsa căreia atrage nu-	103
micile ateliere de meserie, scutite de impo-	—	—	litatea apelului art. 11 — — — — —	
zit — conf. art. 9 din legea impozitului pe	—	—	Legia asupra impozitului progresiv pe suc-	
lux și cifra de afaceri, — decât în cazul	—	—	cestiuni 1921.	
dacă venitul său impozabil este inferior	—	366	sp. 48. — Dreptul la succesiune a soției supra-	84
Invățător.			viciuțoare nu s'a atins prin art. 4 — —	
sp. 310. — Invățătorii definitivi de gradul II. cu	—	—	Legia avocatilor.	
licență universitară sunt de drept avansați	—	—	sp. 28. — Neobligativitatea avocatului de a atrage	44
la gradul I, fără altă condiție sau formal-	—	487	sp. 30. — Gratuitatea serviciilor trebuie dovedită	45
late. Art. 120 și 231 legea învățam. primar	—	—		

	Pag.		Pag.
sp. 60. — Privilegiu pentru creanța avocatului derivată din servicii de avocat prestate, în privința mobilelor clientului are rang imediat următor după Stat, iar în privința imobilelor prin inscripțiuni în c. f. art. 75, 77 — — — — —	93	lor de bani datorate Statului și cari provin numai din impozite și amenzi — — —	294
sp. 61. — Avocații au drept la onorar și pentru servicii neprevăzute în tabloul minimal, în care caz se stabilește pe bază de acte similare din tablou, art. 36 — — — — —	94	sp. 311. — Paguba suferită de Stat prin neglijență sau orice fapt, chiar neintenționat, atrage răspunderea funcționarului conform art. 224 legea contab. publice. Art. 134, 195, 224 legea contab. publice — — — — —	488
sp. 63. — Mandatari instituți prin aceeași procură, dreptul lor în executarea mandatului	94	<i>Legea contractelor de muncă.</i>	
sp. 105. — — — — —	7	sp. 64. — Patronul este obligat a acorda concediile legale în mod mecanic și fără vreo cerere prealabilă, art. 49 — — — — —	35
sp. 183. — Pentru onorarii avocații au facultatea de a acționa clienții lor după dreptul comun, în care scop nu se aplică art. 74 — — —	231	sp. 65. — Dreptul la concediu se naște cu începerea anului calendaristic, iar obligațiunea de a-l acorda în cursul anului — — —	95
sp. 184. — Ordonanța de urmărire pentru fals suspendă de drept avocatul din exercițiul funcțiunei — — — — —	281	sp. 186. — Acțiunea în despăgubiri pentru concediu neacordat se prescrie în 3 ani, salariatul având drept la despăgubire echivalentă cu dublul salariului — — — — —	282
<i>Legea avocaților publici.</i>		sp. 187. — Nu se poate compensa în salariul plătit angajatului fără contraprestațiune de muncă pe timpul de preaviz, despăgubirea cerută pentru concediu neacordat — — — — —	284
sp. 29. — Valabilitatea recursului semnat de avocatul public fără delegație specială — — —	45	sp. 188. — Incasarea salariului pe primele 7 zile de boală, intră în competența Casei de Asigurări Sociale — — — — —	285
sp. 266. — Statul și instituțiile publice, au drept la cheltueli de judecată și deosebit și la onorariu de avocat, în procesele câștigate față de partea adversă — — — — —	356	sp. 222. — Neacordarea concediului de odihnă de către patron. Dreptul salariatului la o indemnizație egală cu un singur salariu pe timpul concediului neacordat. Art. 49 și 50 din lege — — — — —	319
<i>Legea Bisericii ort. rom.</i>		sp. 307. — Indemnizația de preaviz nu cade în sarcina patronului, când licențierea salariatului din serviciu s'a făcut numai pentru respectarea dispozițiilor legale. Art. 93, 96 legea contractelor de muncă și art. 1, 12 legea pentru protejarea muncii indigene	482
sp. 185. — Parohiile sunt persoane juridice de drept public și nu privat — — — — —	282	<i>Legea contenciosului administrativ.</i>	
<i>Legea C. A. M.</i>		sp. 73. — Instanțele de contencios adm. sunt obligate a statua și asupra daunelor ocazionate prin refuzul autorității de a rezolva o cerere, art. 1, 6 — — — — —	101
sp. 78. — Amenzile aplicate, nu pot fi reduse de instanțele de apel judecătorești, nici în baza art. 60 c. p. rom. și nici în baza art. 92 c. p. ard. — — — — —	103	sp. 74. — Refuzul autorității de a rezolva o cerere se atacă, în termen de 60 zile socotit dela data înregistrării cererei, art. 4 — — —	101
<i>Legea cametei.</i>		<i>Legea contribuțiilor directe.</i>	
sp. 101. — Neretroactivitatea dispozițiilor ei, în privința dobânzilor consacrate prin hotărâri judecătorești definitive. Interpretarea art. 7 al legii. Soluție. Notă de D-l Dr. Petru Budescu — — — — —	138	sp. 45. — Impozitul poate atinge nu numai veniturile contribuabililor, ci și capitalul art. 35	82
<i>Legea concurenței neleale.</i>		<i>Legea devizelor.</i>	
sp. 182. — Utilizarea de către fabricanții de apă gazoasă și limonadă a sticlelor ce poartă emblema unor alți fabricanți, se consideră act de concurență neleală — — — — —	280	sp. 91. — Bijuteriile aflate asupra unui călător, nu pot fi considerate nici „valori mobiliare de orice categorie...” și nici „lingouri de aur” și astfel nu sunt încadrabile în disp. art. 5 al legii devizelor și nici în ale art. 19 din regulamentul acestei legi — — —	122
<i>Legea cooperăției.</i>			
sp. 57. — Judecătorul investit cu atribuțiunile jud. de instrucție, la terminarea cercetărilor este obligat a da, fie ordonanță de urmărire, fie de neurmărire, art. 154 — — — — —	91		
<i>Legea contabilității publice.</i>			
sp. 195. — Curtea de Conturi este competentă să soluționeze cererile de prescripție a sume-			

	Pag.		Pag.
<i>Legea execuțională LX:1881.</i>		păstrează valabilitatea dacă sunt făcute în	
sp. 51. — Dreptul de gaj pentru chirie se estinde		forma autentică, art. 74 — — — —	97
asupra tuturor imobilelor din localul închiriat, indiferent dacă sunt sau nu proprietatea locatarului, cu o singură excepție, art. 72	85	sp. 70. — Prețul rezultat din vânzarea imobilelor	
sp. 52. — Măsurile de asigurare ordonate în temeiul sentinței condamnatoare a primei instanțe, pot fi desființate în urma reformării sentinței și respingerii acțiunii în apel, fără privire la recurs, art. 234. Notă: D-l Dr. Ion Tenchea — — — — —	86	lovite de indisponibilitate, se va distribui	
sp. 165. — Poprirea creanței nu împiedică pe următorul de a cere execuție contra debitorului său poprit — — — — —	263	atât între creditorii cari au acceptat cât și cei cari nu au acceptat reducerea creanței, art. 27 — — — — —	98
sp. 322. — Suma depusă pentru a preîntâmpina execuția de asigurare se poate restitui la cererea deponentului? Soluție negativă. Art. 231 și 234 din legea execuțională — — — —	511	sp. 71. — Distribuirea prețului imobilelor lovite de indisponibilitate, între creditorii privilegiați, ipotecari și chirografari — — — —	99
<i>Legea falimentară XVII:1881.</i>		sp. 97. — (Vezi Muncitor manual de pământ) —	131
sp. 168. — Falitul are capacitate relativă și nu absolută, având dreptul a face acte judecătorești — — — — —	265	sp. 99. — Creanțele creditorilor străini nedomiciliați în țară, cari provin din vânzări de pământ, dobândit pe cale de succesiune anterior punerii în aplicare a disp. art. 18 din Constituție, — sunt exceptate dela beneficiul Cap. I. și II. al legii, astfel că nu li se poate aplica restricțiunea prev. în alin. 2 de sub punctul a) din art. 69 al legii din 7 Aprilie 1934 — — — — —	133
<i>Legea Fondului Național al Aviației.</i>		sp. 116. — (Vezi Timbru) — — — — —	151
sp. 148. — Biletele autobuselor ce fac curse în interiorul orașului nu sunt supuse timbrării — — — — —	236	sp. 135. — Membrii societății agricole fără scop comercial nu sunt comercianți — — — —	219
<i>Legea Învățământului.</i>		sp. 137. — Restituirea sumei pretinsă de reclamant și plătită în baza art. 190 leg. execuțională. Art. 4 și 68 leg. lichid. dat — — — —	223
sp. 134. — Transferări în învățământul primar —	218	sp. 138. — Dispoziția derogatorie din art. 69 pct. b) al. II. leg. vizează numai pe micii comercianți din comunele rurale — — — —	224
<i>Legea jurisdicției muncii.</i>		sp. 139. — Adjudecarea definitivă în teritoriile de aplicațiune a cărților funduare — — — —	224
sp. 66. — Termenul de recurs în materie este de 15 zile, art. 11 — — — — —	96	sp. 140. — Aranjamentele instituțiilor de credit, societăți anonime cu creditorii lor sunt obligatorii tuturor — — — — —	225
<i>Legea lichidării datoriilor agric. și urb.</i>		sp. 189. — Instanța rogată a efectua execuția este competentă a judeca cererea de desființare a măsurilor de urmărire — — — — —	286
sp. 3. — Proprietate aparentă. Sensul termenului. Girantul cambiei. Beneficiul la conversiune. Cheltueli de judecată — — — — —	23	sp. 190. — Încheerile comisiunilor prev. de art. 52 sunt supuse recursului în casare în termen de 15 zile dela pronunțare — — — —	287
sp. 20. — Debitor agricol ce posedă și proprietăți urbane, sunt obligați a face declarație	38	sp. 191. — Cererea creditorului de a fi trecut debitorul în registrul prev. de art. 12, nu echivalează cu recunoașterea că debitorul beneficiază de prevederile legii și mai puțin că creditorul a acceptat lichidarea din cap. I. și II. — — — — —	287
sp. 21. — Supușii greci beneficiază de conversiune	38	sp. 192. — Proprietarul unei cote parte din compositoratul de pășune beneficiază de regimul legii. Notă: Dr. Teodor Diaconescu —	288
sp. 22. — Neacceptarea soției de comerciant sau industriaș dela beneficiul legii — — — —	39	sp. 193. — Numai debitorii sub 10 jughere vor fi trecuți în registrul de mențiuni prev. de art. 12 — — — — —	291
sp. 23. — Competența se determină conform dreptului comun — — — — —	39		
sp. 24. — Beneficiul giranților la lege — — — —	40		
sp. 25. — Neaplicarea beneficiului legii față de creditorii neacceptanți — — — — —	41		
sp. 67. — Proprietarii terenurilor virane urbane au calitatea de debitori urbani, art. 30 —	96		
sp. 68. — Creanța derivând dintr'un împrumut de cont curent, nu se poate considera de comercială, fără a stabili în prealabil calitatea de comerciant a debitorului art. 12, 69 —	96		
sp. 69. — Renunțările și înțelegerile încheiate sub regimul legii de conversiune din 1932, își			

	Pag.		Pag.
sp. 223. — Ce se înțelege prin proprietar aparent? Condiții pentru ca proprietarul aparent să beneficieze de dispozițiunile legii —	320	vă. Dispozițiunile art. 2 alin. I. din regulamentul legii conversiunii sunt contrare legii — — — — —	515
sp. 224. — (Vezi Termen de grație) — — —	320	sp. 329. — Cererea de convocare a creditorilor înaintată de comerciant potrivit art. 50 din legea lichidării datoriilor agricole, suspendă orice urmărire și oprește orice măsură de asigurare chiar dela data introducerii ei, indiferent de faptul convocării creditorilor de către Tribunal. Cu nota D-lui Dr. Paul Stanimir — — — — —	516
sp. 225. — Cheltuelile de judecată născute după 18. XII. 1931, nu intră în conversiune — —	321	<i>Legea lichidării debitelor din contravențiuni.</i>	
sp. 226. — Datoria cu titlu de restituire de zestre. Cerere de constatarea îndeplinirii condițiunilor art. 1 și 2 din legea lichidării datoriilor din partea debitorului, a sa personală și a datoriei; prin consecință cerere de reducerea datoriei la jumătate, conf. art. 3 și 4 din lege. Respingere — — —	321	sp. 202. — Nu se aplică amenzilor cu caracter penal, și deci nici amenzilor la legea M. A. T. — — — — —	298
sp. 252. — (Vezi Societate în nume colectiv) —	345	<i>Lichidatori.</i>	
sp. 265. — (Vezi Declarație de neacceptare) —	355	sp. 216. — Răspunderea lor pentru paguba cauzată prin faptul că au provocat sau executat o hotărâre adusă cu violarea legii sau a statutelor — — — — —	316
sp. 268. — Notarea din oficiu a procedurii de asanare, în registrele funduare, făcută în baza legii din 1932 — potrivit unor disp. ce ulterior au fost abrogate, — poate fi radiată la simpla cerere a debitorului, fără a fi nevoie să se mai citeze și creditorii —	357	<i>Licitație imobiliară.</i>	
sp. 269. — Pentru acordarea beneficiului conversiunii, instanțele de judecată sunt ținute să examineze dacă debitorii îndeplinesc realmente condițiunile cerute de art. 3 din legea contrib. directe pentru a fi impuși la impozitul agricol și aceasta chiar dacă organele fiscale i-ar fi supus la un atare impozit — — — — —	357	sp. 251. — Art. 161 din legea execuțională se referă numai la notarea proceselor de proprietate, anterior câștigării dreptului de ipotecă, iar nu la orice procese notate în cartea funduară — — — — —	345
sp. 270. — Aranjamentele făcute de instituțiunile de credit cu creditorii lor, — în condițiunile art. 52 din lege, — sunt opozabile și obligatorii pentru toți creditorii, inclusiv creditorii de naționalitate străină. Rațiune. Creditorii acestor instituțiuni, sunt ținuti să accepte aranjamentul pe care l-ar conveni instituțiile bancare cu creditorii lor, sau pe care-l va stabili comisiunea instituită — pe baza legii — în acest scop, fără considerare la împrejurarea că, creditorii instituțiunilor bancare au devenit creditori anterior sau posterior datei de 18/XII/1931 —	358	<i>Legea măsurilor financiare urgente.</i>	
sp. 271. — Cedarea unei creanțe nu poate fi considerată în Ardeal ca novațiune și ca atare, această operațiune nu are consecință asupra asanabilității datoriei cesionate —	359	sp. 34. — Suprimarea diurnelor suplimentare —	47
sp. 305. — Renunțarea la beneficiul legii făcută de către debitor sub imperiul legii din 1932, era valabilă numai dacă era făcută în formă autentică. Art. 74 legea din 1934 și 56 legea din 1932. Notă de D-l Al. St. Constantinescu — — — — —	474	sp. 149. — Trimiterea actelor fiscalului spre complotare nu se referă la cele nule ab origine	237
sp. 328. — Datorii derivând din testament dacă beneficiază de conversiune. Soluție negati-		<i>Legea M. A. T.</i>	
		sp. 201. — Transportul beuturilor efectuat peste termenul prevăzut în biletul de liberă circulație nu este contravenție, taxa de consumație nefiind impusă pe transporturi, ci pe consumația băuturilor — — — — —	298
		<i>Legea matrimonială.</i>	
		sp. 46. — Acordarea pensiei alimentare nu este condiționată de separarea de pat și masă între soți, art. 674 pr. civ. — — — — —	83
		<i>Legea org. Ministerului de interne.</i>	
		sp. 104. — În afară de funcționarii administrației centrale nimeni nu poate fi numit într-o funcție mai înaltă decât aceia de subdirector. Se exceptează inspectorii generali administrativi — — — — —	142
		<i>Legea de procedură civilă.</i>	
		sp. 55. — Dispozitivul hotărârei instanței de apel trebuie să conțină arătarea dacă se confirmă sau se reformează sentința atacată, fără a fi necesar a se pronunța dacă apelul se admite sau se respinge — — — — —	89

	Pag.		Pag.
<i>Legea pensiilor.</i>		sp. 267. — Investirea organelor ad-tive, aparți-	
sp. 80. — Funcționarii civili au dreptul pentru		nând Minist. Sănătății — prin disp. art. 337	
timpul de mobilizare în război ca ofițeri de		din leg. sanitară — cu dreptul de a aplica	
rezervă, să li-se adauge timpul dublu de		amendă contraveniențelor, nu contravine	
mobilizare ca util la pensie, indiferent da-		disp. art. 101 din Constituție — — —	356
că au fost sau nu funcționari în acel timp,			
art. 4 — — — — —	104	<i>Legea testamentară XVI:1876.</i>	
<i>Legea pentru administrarea portofoliului de</i>		sp. 43. — Capacitate testatorie, art. 24, 20, 26.	
<i>efecte trecute dela Banca Națională la</i>		Note doctrinare D-I Dr. Georglu Plopu —	75
<i>Stat.</i>		sp. 47. — Pentru validitatea testamentului privat	
sp. 5. — — — — —	26	scris, este condiție esențială, ca faptul ce-	
<i>Legea pt. dobândirea naționalității române.</i>		tirei de un martor a testamentului testa-	
sp. 75. — Cererea de repatriere, făcută chiar în		toarei, și în fața martorilor să rezulte din	
formă neautentică și fără urmare, are de		însuși cuprinsul testamentului, art. 6 —	83
efect pierderea cetățeniei române, art. 36	102		
<i>Legea pt. înființarea unui registru al comerțului.</i>		<i>Legea timbrului.</i>	
sp. 142. — Există recurs contra sentinței dată de		sp. 197. — Beneficiază de paupertate numai acei	
Tribunal în apel — — — — —	229	cari au un venit sub 12.000 lei, realizat prin	
<i>Legea pentru perceperea și urmărirea veni-</i>		o muncă propriu zisă, în afară de orice	
<i>turilor publice.</i>		idee de speculă — — — — —	295
sp. 76. — În materie de urmărire imobiliară, nu-		sp. 198. — Pensionarii și acei cari au un venit	
mai administratorii financiari sunt în drept		provenind în afară de muncă sau pensie	
a introduce procedura și a uza de căile		alimentară sau un venit funciar, nu bene-	
de atac, art. 38 — — — — —	102	ficiază de scutire de timbre — — — — —	296
sp. 196. — Executarea creanțelor contra Statului		sp. 199. — Soție pauperă are drept la scutire de	
se poate cefe pe cale judecătorească numai		timbru numai dacă și soțul se află în sta-	
prin înscriere în buget iar nu și prin des-		re de sărăcie — — — — —	296
chidere de credit bugetar — — — — —	235	sp. 200. — Cererile introductive de instanță, ape-	
<i>Legea pentru statutul funcționarilor publici.</i>		lurile și actele de procedură anulate ca ne-	
sp. 44. — Funcționarul contra căruia s'a deschis		timbrate, se pot remedia prin calea de atac	
acțiune publică, pe lângă suspendare, pier-		în fața instanțelor superioare, dacă nu a	
de și dreptul la salar, art. 58 — — — — —	81	intervenit o hotărâre definitivă — — —	297
<i>Legea pt. unele măsuri financiare urgente.</i>		<i>Legea tutelară XX:1877.</i>	
sp. 105. — Județele, comunele și regiile autono-		sp. 49. — Instanța tutelară nu are competența de	
me publice, sunt în drept — în baza acestei		a decide în privința plasării și întreținerii	
legi — a suprima gratuitățile funcționarilor		minorului adoptat art. 13 — — — — —	84
lor și a reduce cota de chirie în raport cu		<i>Liniaștea publică.</i>	
cota funcționarilor de Stat — — — — —	143	sp. 302. — Distincțiunea între delictul de turbura-	
<i>Legea P. T. T.</i>		rea liniștei personale și contravențiunea con-	
sp. 31. — Comisiuni disciplinare. Drept de apel		tra liniștei publice. Art. 523 și 587 pct. 4 c.	
al directorului general P. T. T. — — — — —	45	p. Carol II. — — — — —	472
<i>Legea reglementării pământurilor dobândite</i>		<i>Litigii între administrații publice.</i>	
<i>prin improprietărire.</i>		sp. 304. — Se rezolvă de consiliul superior al avo-	
sp. 161. — Valabilitatea contractelor de vânzare-		caturei Statului. Art. 33 legea avocaților pu-	
cumpărare referitor la asemenea imobile.		blici — — — — —	473
Condițiuni. Nulitate absolută — — — — —	259	<i>Măsuri financiare urgente.</i>	
<i>Legea răspunderii din accidente XVIII:1874.</i>		sp. 34. — (Vezi leg. mäs. financ. urg.) — — — — —	47
sp. 164. — Condițiuni de exonerare din responsa-		<i>Medic legist.</i>	
bilitatea de daune cauzate prin accident	262	sp. 255. — Când este obligat în virtutea funcțiu-	
<i>Legea Sanitară.</i>		nii sale să efectueze anume însărcinări, nu-	
sp. 143. — Condiția cetățeniei române cerută de		mai prestează jurământul în fața instanței,	
lege nu se poate acoperi prin tranzacția		ci i-se amintește jurământul depus. Art. 167	
părților. Aplicațiune — — — — —	239	alin. 3 c. pr. pen. — — — — —	349
		<i>Medici șefi.</i>	
		sp. 106. — Medicii șefi a-i asigurărilor sociale	
		sunt medici igienisti, cari se recrutează în	

	Pag.		Pag.
baza examenului de capacitate, astfel că, simplul aviz al Comisiei administrative nu-l suficient să înlocuiască această formalitate și ca atare Ministerul pe cale de decizie este îndreptățit a retrage delegațiunea dată în acest post fără îndeplinirea condițiilor de mai sus — — — — —	144	Numire.	
Modificarea acțiunii.		sp. 273. — Funcționarii minori nu puteau fi numiți sub imperiul Statutului funcționarilor publici, decât în funcțiunea de impiegați stagiari și nu puteau fi definitivati, decât după împlinirea etății de 21 ani — — —	361
sp. 122. — Vezi Revedicare — — — — —	207	Ofițeri de rezervă.	
Monopol.		sp. 119. — Conform art. 17 al. 4 din legea pensiilor dela 1921, beneficiază de dreptul de a li se socoti în calculul pensiei și timpul de concentrare, numai ofițerii de rezervă mobilizați în război ca pensionari, iar nu și cei pensionați după războiu — — —	153
sp. 92. — Termen de recurs. Confosm art. 89 din legea monopolului, este de 30 zile dela „pronunțare” — — — — —	122	Onorarii.	
Monopolul Alcoolului.		sp. 245. — (Vezi Avocați) — — — — —	342
sp. 233. — Local deschis peste ora legală de închidere. Contravenție — — — — —	325	sp. 246. — (Vezi Avocați) — — — — —	343
sp. 234. — Numai acei producători sunt scutiți de brevet, cari vând cu ridicata produsele lor proprii, — nu și aceia cari fabrică băuturi din materii cumpărate dela alții și vând acele băuturi. Rațiune — — — — —	326	sp. 247. — În lipsă de convenție se stabilesc după tarifele minimale, în raport cu valoarea obiectului, chiar și pentru apărările dinaintea Judecătorei de arbitri — — — — —	343
Monopolul Statului.		sp. 249. — La acordarea cheltuelilor de judecată nu se pot reduce onorariile avocaților sub cele prevăzute în tabelele de onorarii minimale — — — — —	344
sp. 131. — N-rul de țigări păstrate dela Adakaleh și permis de lege — — — — —	216	sp. 266. — (Vezi Legea avocaților publici) — — —	356
Motive de recurs.		Opoziție.	
sp. 88. — (Vezi Accelerarea judecăților) — — —	120	sp. 324. — Este inadmisibilă dacă pârâtul s'a prezentat la vreuna din zilele de înfățișare anterioare pentru constituirea procesului, dacă la cererea sa, ziua de înfățișare anterioară a fost ajurnată. Art. 460 alin. 2 pr. civ. ard. — — — — —	511
Muncitori manuali de pământ.		Pășuni comunale.	
sp. 97. — Sunt cei cari nu au pământ de muncit și își angajează munca cu brațele la alții — — —	131	sp. 240. — Administrarea lor se face de comunitate sub formă de asociație. Autoritatea comunală de ordin ad-tiv, nu este îndreptățită de a administra pășunea comunală — — —	330
Naționalitatea Română.		Paupertate.	
sp. 107. — Româncă, prin căsătoria sa cu un străin, devine străină, dar își păstrează naționalitatea română, dacă după legea soțului, ea nu dobândește naționalitatea acestuia. Dovada că nu și-a pierdut naționalitatea prin căsătorie, incumbă femeii care pretinde aceasta — — — — —	144	sp. 235. — Cerere pentru ordonarea execuției. Probe legale de sărăcie. Scutirea de plata taxelor de timbru. Art. 23 din legea timbrului — — —	326
sp. 331. — Insciere posterioară în liste. Apel contra hotărârii autorităților comunale. Tribunalul nu se constituie cu procuror — — —	517	Pensiuni.	
Nedemnitate viduală.		sp. 40. — Invățători la școli profesionale — — —	54
sp. 294. — Văduva care după moartea soțului său trăiește în concubinaj, devine nedemnă și prin aceasta dreptul vidual intabulat în favoarea ei încetează — — — — —	464	sp. 41. — Profesori membrii ai fondului regnicolar în Ardeal — — — — —	55
Notarea respingerii cererii de intabulare.		sp. 119. — (Vezi Ofițer de rezervă) — — — — —	153
sp. 72. — Notarea respingerii cererii de intabulare de ipotecă — — — — —	100	sp. 120. — (Vezi Drept la pensie) — — — — —	153
Notari comunali.		sp. 153. — Funcționarul demisionat sau trecut în retragere din oficiu pentru vârstă trebuie să adreseze cererea de inscriere la pensie cu 2 luni înainte — — — — —	242
sp. 229. — Îndepărtarea abuzivă din serviciu. Daune materiale și morale. Admitere. Justificarea în drept a daunelor morale — — —	323	sp. 227. — (Vezi Acțiune în contencios) — — — — —	323
		sp. 236. — (Vezi Cântăreți bisericești) — — — — —	327

	Pag.
sp. 237. — (Vezi Timp util) — — — — —	328
sp. 285. — (Vezi Pensionarii județelor și a comunelor urbane) — — — — —	368
sp. 286. — (Vezi Prescripție) — — — — —	369
<i>Pensie alimentară.</i>	
sp. 46. — Pensie alimentară pe seama soției în procesul de divorț — — — — —	83
<i>Pensii.</i>	
sp. 318. — Învățătorii din teritoriile unite având de drept calitatea de membrii ai fondului regnicolar, beneficiază de pensie și pentru anii servitii sub dominațiunea ungară. Art. 98 legea generală de pensii — — —	496
<i>Pensionarii județelor și comunelor urbane.</i>	
sp. 285. — Conf. art. 193 leg. g-lă de pensii, județele și comunele urbane a căror casse speciale trec la Casa G-lă de pensii, vor avea obligația de a continua să plătească din fondurile acelor casse sau din alte resurse pe toți funcționarii înscrși până la punerea în aplicare a legii din 1925. Urmării continuă drepturile autorilor lor — —	368
<i>Perceptor fiscal rural.</i>	
sp. 284. — Delapidarea comisă de perceptorul fiscal rural nu angajează răspunderea pecuniară, solidară, a administratorului financiar — — —	368
<i>Perimare.</i>	
sp. 11. — Lăsarea în nelucrare mai mult de 3 ani a recursului atrage numai perimarea lui, nu și stingerea procesului — — — — —	33
sp. 84. — Cererea verbală pentru perimarea recursului este inadmisibilă — — — — —	117
<i>Personal românesc.</i>	
sp. 314. — Obligațiunea impusă întreprinderilor de a întocmi și înainta tabloul personalului român și străin, nu este condiționată de elaborarea regulamentului. Contravenție. Nerespectarea ordinei pedepselor nu atrage nulitatea deciziei de amendare. Art. 7, 8 legea pentru utilizarea personalului românesc în întreprinderi — — — — —	491
<i>Petiție de apel.</i>	
sp. 85. — (Vezi Apel) — — — — —	118
<i>Plata pensiilor.</i>	
sp. 285. (Vezi Pensionarii județelor și a comunelor urbane) — — — — —	368
<i>Plata pentru altul.*</i>	
sp. 293. — Terțiul care efectuează o plată pentru altul, iar debitorul a ratificat plata, terțiul plătit este de drept substituit în drepturile creditorului plătit fără să fie nevoie de o cesiune formală a creanței.	

	Pag.
Mijloacele de apărare neinvocate prin apel sau întâmpinare, nu pot fi propuse în fața instanței de apel după casarea sentinței. Art. 33 legea acceler. judecăților — —	462
<i>Prenotare.</i>	
sp. 221. — Este act de conservare, nu de urmărire — — — — —	319
<i>Presă.</i>	
sp. 260. — Declarație de rectificare. Conform art. 20 și 21 din legea presei (XIV:1914) acțiunea pornită pentru publicarea în ziar a declarației de rectificare (răspuns) se judecă după procedura penală, iar nu după procedura civilă. Rațiune — — — — —	352
<i>Prescripție.</i>	
sp. 100. — (Vezi Contract individual de muncă) — — — — —	133
sp. 204. — Termenul de prescripție al pretențiilor de despăgubire rezultate din accidente de tramvai electric, este cel fixat de dreptul comun, iar nu cel prev. de art. 9 al legii XVIII:1874 relativă la răspunderea Căilor Ferate. Rațiune — — — — —	307
sp. 286. — Spor de scumpete. Prescripțiunea din art. 71 legea g-lă de pensii, nu se aplică la sporul de scumpete datorat — — —	369
<i>Primar.</i>	
sp. 230. — Fiind dată ordonanța de neurmărire împotriva unui primar nu i-se poate suspenda plata salariului, — conf. art. 58 din leg. pentru St. funcț. publ., — fiindu-i aplicabile disp. art. 57 din această lege — —	324
<i>Probe.</i>	
sp. 81. — Sisteme de probațiune, cu note doctrinare de D-l Dr. Georgiu Plopu — — —	107
sp. 121. — Dreptul instanței de a respinge acțiunea la cazul nedovedirii pretențiilor — —	207
sp. 208. — (Vezi Accelerare) — — — — —	309
sp. 209. — (Vezi Recufs) — — — — —	310
<i>Procedură succesorală.</i>	
sp. 323. — Certificat de moștenire. Termen pentru introducerea cererii — — — — —	511
<i>Proces verbal.</i>	
sp. 211. — Nesemnarea unui proces verbal de desbatere, în care s'a consemnat mersul desbaterilor orale, ținute înaintea unei instanțe, premergător pronunțării sentinței, constituie călcarea unei formalități esențiale pentru valabilitatea hotărârii — — —	310
sp. 256. — Nulitatea proc. verbal dresat în privința îndeplinirii formalităților prescise de lege în cursul desbaterilor, când este redactat pe un formular scris la mașină și întocmit mai dinainte. Art. 425 alin. ult. cod. pr. pen. —	350

	Pag.		Pag.
Profesori secundari. Transferare.			
sp. 332. — Transferările ca și numirile și încadrările în învățământul secundar, nu se pot face decât în condițiunile prevăzute de art. 55 și 57 din legea învățământului secundar din 7 Mai 1934, altfel ele, în baza art. 59 din această lege sunt nule de drept. Nulitatea se poate invoca direct înaintea Curții de Casație ea fiind de ordine publică	— 518	sp. 209. — Probele făcute la instanța a cărei decizie a fost casată, pot fi invocate cu succes la instanța de trimitere, ele sunt dobândite cauzei, deși decizia a fost casată	310
Proprietar aparent.			
sp. 223. — (Vezi Lichidarea datoriilor)	— 320	sp. 212. — Dacă Tribunalul judecând ca instanță de recurs, admitând recursul, poate casa cu trimitere? Notă de D-l Dr. Petru Budescu	311
Radiere.			
sp. 96. — Actele de orice natură și încheiate de oricine — referitoare la bunurile comunelor din ținuturile alipite Regatului României prin hotărârea dela Alba Iulia din 1/XII/1918 st. n. — pentru desăvârșirea sau înscrierea cărora în C. F., era nevoie de aprobarea guvernului ungar și în genere a autorităților superioare, — sunt și rămân nule de drept și de fapt, dacă: a) aprobarea nu s'a dat deloc, b) s'a dat după 1/XII/1918 st. n., sau c) dată chiar anterior, întabularea nu s'a efectuat până la 1/XII/1918 st. n.		sp. 213. — Recurs semnat numai de parte. Nelegalizarea semnăturii de un avocat sau de doi martori. Anulare. Notă de D-l Dr. Teodor Diaconescu	312
Aceste dispozițiuni fiind de ordine publică, radierea se va face din oficiu și de îndată.		sp. 257. — Încheierea prin care instanța hotărăște întreruperea cursului justiției, poate fi atacată numai cu recurs, orice cale de atac ordinară fiind închisă. Art. 471 alin. 3 pr. pen.	350
Art. 2 pct. 2 alin. III., art. 3 și 4 ale legii pentru ratificarea Decretului VII. al Consiliului Dirigent (M. O. 172 din 2/XI/1921). Constituționalitatea legii?		Reforma agrară.	
Uzucapiune.		sp. 238. — (Vezi Circulația bunurilor)	329
Art. 67, 68, 81, 82, 84 și urm. și art. 127 și urm. din regulamentul de C. F.	126	sp. 239. — (Vezi Colonizare)	330
Răspândiri de știri neadevărate prin presă.			
sp. 218. — Delict prev. de art. 24 pct. 7 al legii XIV:1914, acum abrogată. N'are echivalent în C. p. Carol II și astfel el neexistând ca infracțiune, nu poate da naștere — în sensul art. 1 pr. pen. Carol II — nici acțiunii publice și nici celei civile	317	sp. 306. — Materialul lemnos de pe teritoriile expropriate și atribuite comunelor pentru pășune, aparține proprietarului expropriat. Art. 24 legea agrară și 16 legea pentru administr. pășunelor. Notă de D-l Eugen Gr. Dabija	476
Răspundere obiectivă.			
sp. 204. — (Vezi Prescripție)	307	Reînnoire de proces.	
Recabilitare.			
sp. 261. — Condițiuni de admitere. Art. 175, 176 și 177 cod penal Carol al II-lea. Aplicațiune	352	sp. 124. — Termenul de 6 luni dela rămânerea definitivă a sentinței	204
Recurs.			
sp. 2. — Semnarea lui de membru care făcuse parte din comisia de apel. Valabilitate	22	sp. 214. — Instanța competentă și termenul pentru introducerea acestei acțiuni, în cazul când apelul îndreptat contra sentinței de bază a fost anulat ca netimbrat de către instanța superioară. Art. 566 și 567 pr. civ.	315
sp. 18. — Caz de neaplicarea circumstanțelor atenuante de I. C. de cas.	37	Religiune.	
sp. 19. — Nu există recurs în materie de legea controlului străinilor	38	sp. 207. — Trecerea copiilor — minori sub 18 ani, — dela o religie la alta, nu este posibilă, decât prin trecerea unuia din părinți la alt cult, când copiii de sexul lui îl urmează, sau prin trecerea unuia din soți la religiea celuilalt, când copiii sub 18 ani urmează religiea comună a părinților lor	309
		Art. 47 din legea cultelor	309
		Repunere în termen.	
		sp. 258. — Cerere de repunere în termen motivată pe forță majoră din cauză de boală. Respingere. Rațiune. Art. 100 pr. pen.	350
		Retroactivitate.	
		sp. 101. — (Vezi Legea cametei)	138
		sp. 102. — (Vezi Act administrativ de autoritate)	141
		Revendicare.	
		sp. 122. — În apel cerându-se numai recunoașterea dreptului de proprietate, nu și posesiune	

	Pag.		Pag.
siunea, restrângerea nu constituie modifi-		terului, fără a mai fi necesar avizul comi-	
care de acţiune — — — — —	207	sionei disciplinare. Notă: I. N. Perleţeanu	
Revizuire.		şi Dr. I. Farchescu — — — — —	293
sp. 262. — Cererea de revizuire în materie corec-		Sucesiune.	
ţională se adresează instanţei care a judecat		sp. 4. — Pretenţiile fiului în averea succesorală,	
ca primă instanţă — — — — —	353	la care fiul muncise în gospodărie comună	25
sp. 264. — Cererea de revizuire trebuie să arate		sp. 9. — Instituire de legat şi donaţiune din par-	
precis, motivul şi probele pe care se inte-		tea moşului descendentului escontentat —	31
meiază. Aceste motive şi probe, trebuie să		sp. 297. — Certificatul de moştenire se poate eli-	
fie fapte sau acte, cari n'au fost cunoscute		bera numai până când nu s'a deschis din	
cu prilejul primei condamnări, sau de ace-		oficiu procedura succesorală. Art. 4 şi 99 le-	
lea, cari să stabilească în mod neîndoios,		gea XVI:1894 — — — — —	467
nevinovăţia condamnatului, sau inexistenţa		Sucesiunea.	
faptului. Art. 499 pct. 4 şi 503 pr. pen. —	354	sp. 48. — Sucessiunea dela al 4-lea grad în sus	
Şalar.		s'a desfiinţat — — — — —	84
sp. 274. — Refuzul de plată a salariului este act		sp. 123. — Ce parte se îndrumă la proces conf.	
administrativ de autoritate — — — — —	362	procedurei succesorale? — — — — —	207
Semn electoral.		Suspendarea execuţiei.	
sp. 277. — Alegerea ca semn distinctiv a unei		sp. 14. — Quantumul şi modalitatea consemnării	
imagini de obiect — în speţă, a două cio-		sumei — — — — —	35
cane încrucişate, — are drept efect nulita-		Taxe comunale.	
tea însăşi a declaraţiei de candidatură —	363	sp. 278. — Curtea de Conturi nu-i competentă a	
Societate comercială.		constata compensarea între taxele comunale	
sp. 126. — Sucursala n'are personalitate juridică		şi creanţa unui particular contra comunei,	
şi deci nici capacitate juridică proprie —	209	pentru aceasta fiind competente numai tri-	
Societate în nume colectiv.		bunalele de drept comun — — — — —	364
sp. 252. — Membrii componenţi a-i unei socie-		sp. 313. — Sunt valabile numai dacă constituie un	
tăţi în nume colectiv, sunt garanţi legali a-i		echivalent al unor servicii efectiv prestate	
societăţii — iar nu codebitori solidari, cu		de autoritatea care le percepe — — — — —	490
răspundere solidară nemărginită şi nelimi-		Taxe de consumaţie.	
tată. Notă de D-I Dr. A. P. Chirilovici —	345	sp. 151. — Posesorii de motoare nu pot între-	
Speculă.		buinţa scursori petrolifere pentru acţiona-	
sp. 17. — Compromisul cuprinzând o clauză ce		rea motoarelor — — — — —	239
contravine legii speculei este ilicit — —	36	Taxe de cult.	
Spor de scumpete.		sp. 87. — (Vezi Competenţă) — — — — —	119
sp. 286. — (Vezi Prescripţie) — — — — —	369	Taxa de moştenire şi înregistrare.	
Stabilitate.		sp. 114. — Intrarea în posesiunea averii rămasă	
sp. 275. — Dacă lipsa de stabilitate a unui func-		ca succesiune, este o condiţie „sine qua	
ţionar n'a fost invocată de autoritate la pri-		non", pentru ca un moştenitor să fie consi-	
ma instanţă, înaintea Curţii de Casaţie nu		derat contravenient şi supus rigorilor prev.	
poate fi invocată pentru prima oară — —	262	de art. 59 comb. cu art. 76 din legea timbru-	
Statutul funcţionarilor.		lui — — — — —	148
sp. 36. — Compunerea comisiei disciplinare a		Termen.	
Funcţionarilor Regiei Monopolului Statului	49	sp. 13. — Curge dela comunicarea expresă fă-	
sp. 37. — Definitivarea stagiilor — — — — —	50	cută părţii — — — — —	34
sp. 38. — Modalitatea anchetării funcţionarilor cu		Termen de graţie.	
nota d-lui Al. Constantinescu — — — — —	51	sp. 224. — Cererile pt. acordarea termenului de	
sp. 152. — Independenţa hotărârilor disciplinare		graţie, conf. art. 14 alin. 3 din legea lich-	
faţă de cele penale. Punere în aplicare		dării datoriiilor din 7 IV. 1934, judecându-	
a legii — — — — —	240	se în contradictoriu sunt de natură con-	
sp. 194. — Îndepărtarea din serviciu a funcţiona-		tencioasă şi se soluţionează în şedinţă pu-	
rului nereuşit la examenul de limba româ-		blică, iar nu pe cale graţioasă în cameră de	
nă, este un drept cu caracter adm. a Minis-		consiliu, astfel că hotărârile date în această	

	Pag.		Pag.
materie fiind sentințe, iar nu jurnale, sunt susceptibile de calea de atac a apelului iar nu a recursului — — — — —	320	<i>Tramvai electric.</i> sp. 204. — (Vezi Prescripție) — — — — —	307
<i>Termen de recurs.</i> sp. 92. — (Vezi Monopol) — — — — —	122	<i>Urmărirea veniturilor publice.</i> sp. 110. — Facultatea fiscalului de a proceda la urmărirea mobilă sau imobiliară — —	146
<i>Testament privilegiat.</i> sp. 241. — Condiții de valabilitate — — — — —	339	sp. 115. — Remediul de drept în contra intabu- lării dreptului de ipotecă — făcută conf. legii pentru perc. și urm. ven. publice, pe baza tabloului înaintat de percepție, — în favoarea Statului, nu este contestația prev. de art. 43 din lege, ci, — în sensul art. 42 al legii, — fie acțiunea de radiere a inta- bulării, potrivit art. 148 din regulamentul de C. F., fie acțiunea de escindere, conform art. 168 din legea LX:1881 — — — — —	149
<i>Testament verbal.</i> sp. 242. — Condițiuni de valabilitate. Art. 15 leg. XVI:1876 — — — — —	339	sp. 117. — (Vezi Contestație la urmărire) — —	151
<i>Testament.</i> sp. 292. — Prin revocarea testamentului posterior, cel anterior își recapătă valabilitatea dacă nu a fost anulat expres. Art. 713, 723 c. c. a. — — — — —	462	sp. 118. — Terț contestator. Termen pentru în- aintarea contestației. Contestație introdusă după termenul fixat pentru ținerea licitației, fără ca să fi fost efectuată vânzarea obiec- telor sechestrate. Admisibilitate — — —	152
<i>Timbru.</i> sp. 35. — Certificat de paupertate prezentat la aderare de apel, ulterior termenului din art. 42 l. timbr. — — — — —	48	<i>Uz și abitațiune.</i> sp. 10. — Nu se poate ipoteca — — — — —	31
sp. 109. — Cereri introductive de instanță. Che- stiunea timbrului primează orice discuțiune. Aplicațiune la cazul a două apeluri a căror conexare s'a cerut, însă instanța fără a dis- cuta conexarea, a anulat unul din ele ca netimbrat — — — — —	146	<i>Uzucapiune.</i> su. 96. — (Vezi Radiere) — — — — —	126
sp. 113. — (Vezi Impozit pe echivalent) — —	147	<i>Vad comercial.</i> sp. 282. — Moștenitorul major al debitantului de băuturi spirituoase nu poate moșteni vadul comercial al debitului, dacă el nu este co- merciant, astfel că nu poate fi impus nici la impozitul pe succesiuni cu titlul de vad co- mercial. Art. 194 legea M. A. T. — — —	367
sp. 114. — (Vezi Taxă de moștenire și înregi- strare) — — — — —	148	<i>Văduvă de funcționar.</i> sp. 120. — Ani de conviețuire cu soțul, când a- cestuia nu i-s'au făcut rețineri pentru pensie — (Vezi Drept la pensie) — — — — —	153
sp. 116. — Cererile de licitație imobiliară, contra debitorilor beneficiari a-i legii de lichidare din 1934, sunt scutite de timbre. Notă de D-l M. Gh. Mușătescu — — — — —	151	<i>Vânzare</i> sp. 325. — Cumpărător în întârziere cu plata pre- țului. Vânzătorul nu poate cere executarea contractului dacă el însuși nu și-a executat contraprestațiunea față de cumpărător. Art. 352, 347 și 335 C. com. ard. — — —	512
sp. 231. — Impozitul proporțional se percepe și la acțiunile în contenciosul ad-tiv când, în afară de anularea actului atacat ca ilegal, se solicită daune sau sume de bani — —	324	<i>Zestre.</i> sp. 320. — Cu numerarul zestreii adus de soție se cumpără un imobil, care se transcrie în cartea funduară pe ambii soți în părți e- gale. La încetarea căsătoriei soția poate pretinde restituirea numerarului neputând fi obligată să accepte retrocedarea imobilu- lui. Când răspunde și socrul de restituirea zestreii? — — — — —	509
sp. 317. — Actele de procedură făcute de curator în materie succesorală sau litigiile de drept comun, nu sunt scutite de timbru. Art. 22 par. 19, 48 legea timbrului — — — — —	495		
<i>Timp-util.</i> sp. 237. — Potrivit art. 4 și 9 din legea generală de pensiuni, dreptul la pensie se naște din momentul ce funcționarul a împlinit un ser- viciu efectiv de 10 ani, astfel că sporurile de timp aveau de lege la calculul pensiei pt. o anumită categorie de funcționari, nu pot fi luate în considerație decât în ce privește aplicarea quantumului cuvenit, iar nu pen- tru completarea termenului de 10 ani —	328		

INDUSTRIA LÂNEI S. A.

Capital: 80.000.000 lei;

Fabrică de postav, torcătorii de Kammgarn și Streichgarn, tricotaj și împletituri, fabrică de panglici. (Stofe moderne și eftine pt. doamne și domni).

Sediul central: Timișoara II. Spl. Industria Lânei I. Telefon 141-145

Sucursale: București str. Franklin Bouillon (fost Gabroveni) 4.

Adresa telegrafică: ILSA Timișoara

Banca Românească S. A.

CAPITAL (31 XII. 1936): 544.362.101;

Operațiuni bancare în țară și străinătate; Sediul central: București (Reg. Soc. banc. No. 45 din 29 Oct. 1934); Sucursale: Arad, Bacău, Bălți, Bazargic, Botoșani, Brăila, Brașov, Cernăuți, Cetea Albă, Chișinău, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Ismail, Oradía, Ploesti, Satu Mare, Sibiu, Tg. Mureș, Timișoara, Tighina, Tulcea;

Adresa telegrafică: Românească

Băncile Bănățene Unite S. A. Timișoara

Fondat în anul 1888 - Capital social deplin vărsat Lei 52.000.000 - Rezerve Lei 11.550.000
Centrala: Timișoara - Sucursale: Arad, Jimbolia, Lipova, Lugoj, Sănnicolaul-mare

Autorizată pentru comerțul cu devize.

Preia depuneri pe livrete de economie și pe cont curent; la vedere și pe termen.

Acordă credite și escontează remise. — Execută încasări și asemnări. — Cumpără și vinde efecte de stat. — Se ocupă cu transacțiuni în devize. — Inchiriază safe-uri. — Preia în păstrare efecte și alte valori. — Execută toate afacerile bancare cu conștiinciozitate și pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Banca Victorias A. Arad

SUCURSALA TIMIȘOARA

Capital Lei 80,225.000 Rezerve Lei 24,000.000

Telefon: 5-10

Sedii: Arad, Oradea, Buteni, Chișineu-Criș, Radna, Salonta, Șiria.

Face toate operațiunile de bancă.